

N-3087:1

Facultat de Filosofia

Programa d'assignatures

2000/2001

550
ANYS DE LA
UB

UNIVERSITAT DE BARCELONA

ÍNDEX

PRIMER CICLE

ASSIGNATURES TRONCALS

1	Antropologia		
	Antropologia Filosòfica I	A1 i B1	1
	Antropologia Filosòfica I	A2	2
	Antropologia Filosòfica II	A1 i B1	3
	Antropologia Filosòfica II	A2	4
2	Ètica		
	Ètica I	A1	5
	Ètica I	A2	6
	Ètica I	B1	7
	Ètica II	A1	8
	Ètica II	A2	9
	Ètica II	B1	10
3	Lògica		
	Introducció a la Lògica I	A1, A2 i B1 ...	11
	Introducció a la Lògica II	A1, A2 i B1 ...	12
4	Filosofia del Llenguatge		
	Filosofia del Llenguatge I	A1 i A2	13
	Filosofia del Llenguatge I	B1	15
	Filosofia del Llenguatge II	A1, A2 i B1 ...	16
5	Història de la Filosofia		
	Història de la Filosofia Antiga I	A1	17
	Història de la Filosofia Antiga I	A2	18
	Història de la Filosofia Antiga I	B1	20
	Història de la Filosofia Antiga II	A1	21
	Història de la Filosofia Antiga II	A2	22
	Història de la Filosofia Antiga II	B1	24
	Història de la Filosofia Moderna I	A1, A2 i B1 ...	25
	Història de la Filosofia Moderna II	A1, A2 i B1 ...	26
6	Teoria del Coneixement		
	Teoria del Coneixement I	A1	27
	Teoria del Coneixement I	A2	28
	Teoria del Coneixement I	B1	29
	Teoria del Coneixement II	A1	30
	Teoria del Coneixement II	A2	31
	Teoria del Coneixement II	B1	32

ASSIGNATURES OPTATIVES

1.2 Antropologia		
Filosofia de la Cultura I	A1 i B1	33
Filosofia de la Cultura II	A1 i B1	34
1.3 Ètica		
Teories Ètiques I	A1	36
Teories Ètiques I	B1	37
Teories Ètiques II	A1	38
Teories Ètiques II	B1	39
1.4 Filosofia de la Història		
Filosofia de la Història I	A1 i B1	40
Filosofia de la Història II	A1 i B1	41
1.5 Filosofia de la Naturalesa		
Filosofia de la Naturalesa I	A1 i B1	42
Filosofia de la Naturalesa II	A1 i B1	43
1.6 Filosofia Social		
Filosofia Social I	A1 i B1	44
Filosofia Social II	A1 i B1	45
1.7 Història de la Ciència		
Història de la Ciència I	A1 i B1	46
Història de la Ciència II	A1 i B1	47
1.8 Història de la Filosofia		
Història de la Filosofia Medieval I	A1	48
Història de la Filosofia Medieval I	B1	49
Història de la Filosofia Medieval II	A1	50
Història de la Filosofia Medieval II	B1	52
Història de la Filosofia del Renaixement I	A1 i B1	53
Història de la Filosofia del Renaixement II	A1 i B1	54
1.9 Lògica		
Lògica I	A1 i B1	55
Lògica II	A1 i B1	56

SEGON CICLE

ASSIGNATURES TRONCALS

7 Corrents actuals de la Filosofia		
Filosofia Contemporània I	A1	57
Filosofia Contemporània I	A2	58
Filosofia Contemporània I	B1	59
Filosofia Contemporània II	A1	61
Filosofia Contemporània II	A2	62
Filosofia Contemporània II	B1	63
8 Estètica		
Estètica I	A1	64
Estètica I	A2	65
Estètica I	B1	66
Estètica II	A1	67

Estètica II	A2	68
Estètica II	B1	69
9 Filosofia de la Ciència		
Filosofia de la Ciència I	A1	70
Filosofia de la Ciència I	A2 i B1	71
Filosofia de la Ciència II	A1	72
Filosofia de la Ciència II	A2 i B1	73
10 Filosofia Política		
Filosofia Política I	A1 i B1	74
Filosofia Política II	A1 i B1	75
11 Metafísica		
Metafísica I	A1	77
Metafísica I	A2	78
Metafísica I	B1	79
Metafísica II	A1	80
Metafísica II	A2	81
Metafísica II	B1	82

ASSIGNATURES OPTATIVES

2.1 Antropologia Filosòfica Contemporània		
Antropologia Filosòfica Contemporània: Construccions del Subjecte, II	A1 i B1	83
Antropologia Filosòfica Contemporània: Filosofia i poesia	A1 i B1	84
2.2 Estètica		
Estètica i Subjectivitat: El Romanticisme anglès	B1	85
Estètica: trama, mite i narració	B1	86
2.3 Ètica		
Bioètica i qualitat de vida	A1	87
Bioètica Fonamental i Reflexió Moral	B1	88
Iris Murdoch: La sobirania del Bé	A1	89
2.4 Filosofia Contemporània		
Història de la Filosofia Contemporània: Vida, Política i Art	B1	90
Història de la Filosofia Contemporània: Els situacionistes	B1	91
Història de la Filosofia Contemporània: Lectura de S.Weil i M. Zambrano	A1	92
Història de la Filosofia Contemporània: Benjamin sobre fotografia	B1	93
Història de la Filosofia Contemporània: Temps i Memòria	A1	94
2.5 Filosofia de la Ciència		
Temes de Filosofia de la Ciència: Ciència i Tecnologia com a sistemes culturals	A1	96
Temes de Filosofia de la Ciència: Tecnociència i tecnologies culturals	A1	97
2.6 Filosofia de la Natura		

	Temes de Cosmologia II: Lectura del De Anima d'Aristòtil	A1	98
	Temes de Cosmologia I: Lectura de la Física d'Aristòtil	A1	99
2.7	Filosofia del Llenguatge		
	Temes de Filosofia del Llenguatge: El llenguatge i el món	A1	100
	Temes de Filosofia del Llenguatge: Els problemes de la filosofia: una perspectiva analítica	B1	101
2.8	Filosofia Política		
	Comunitat i Poder	B1	103
	Política, ètica i economia	B1	104
	Assalts a la raó política I	A1	105
	Política sense Estat	B1	106
2.9	Història de la Ciència		
	Temes d'Història de la Ciència: Galileu i la Inquisició	A1	107
2.10	Història de la Filosofia		
	Temes d'Història de la Filosofia: Plató i els Poetes	B1	108
	Temes d'Història de la Filosofia: Plató i la Dialèctica	B1	109
	Temes d'Història de la Filosofia: Cosmologia i Teologia d'Aristòtil	A1	110
	Temes d'Història de la Filosofia: Dante i la Filosofia	A1	111
	Temes d'Història de la Filosofia: Wittgenstein i Arendt: Gramàtica i Acció	A1	112
	Temes d'Història de la Filosofia: Heràclit i Parmènides, I	A1	113
	Temes d'Història de la Filosofia: Heràclit i Parmènides, II	A1	114
	Temes d'Història de la Filosofia: Identitat personal, identitats col·lectives	B1	115
	Temes d'Història de la Filosofia: Introducció a la Fenomenologia de Husserl	A1	116
	Temes d'Història de la Filosofia: La crítica del judici teleològic	A1	117
	Temes d'Història de la Filosofia: Pensament i Percepció	A1	118
	Temes d'Història de la Filosofia: Temps i etern retorn	B1	120
2.11	Història i Filosofia de la Lògica		
	Temes d'Història i Filosofia de la Lògica: Paradoxes	B1	121
	Temes d'Història i Filosofia de la Lògica: Gottlob Frege: Lògica i Filosofia de la Matemàtica	A1	122
2.12	Lògica		
	Temes de Lògica: Teories i Models	B1	123
	Temes de Lògica: Lògica Modal	A1	124
	Temes de Lògica: La relació de conseqüència lògica: del Tractatus a Tarski	A1	125
	Temes de Lògica: Teoria de Conjunts	B1	126
2.13	Metafísica		
	Teologia Natural: Ateisme i Existència de Déu	A1	127

	Teologia Natural: La Naturalesa de Déu	A1	128
	Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, I	B1	129
	Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, II	B1	130
2.14	Teoria del Coneixement		
	Crítica del Coneixement: Temes cartesianes	B1	131
	Crítica del Coneixement: Temes platònics	B1	132
	Teoria de la Racionalitat: Dela raó pura a la raó interessada	A1	133

LLIURE ELECCIÓ

	Introducció al Grec Clàssic I	A1	134
	Introducció al Grec Clàssic II	A1	135
	Eros, mística i màgia en el Renaixement	B1	136
	Filosofia de la Cultura i Romanticisme II	A1	137

Antropologia Filosòfica I**Matèria:** Antropologia

Cicle: I

Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre**Hores setmanals:** Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx —**Departament:** Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura**Professorat:** José María Ortega (A1) i Octavi Puigats (B1)**Llengua:** castellà (A1), català (B1)

Grup: A1 i B1

Objectius

La primera part d'aquest curs estarà centrada a transmetre a l'alumnat el món de l'antropologia filosòfica en relació amb els coneixements de les ciències humanes; i la segona part consistirà en la presentació dels models de la filosofia de l'home dins de la cultura i la filosofia fins al segle XVII.

Temari

1. Estatut del discurs antropologicofilosòfic: objecte i mètode de l'antropologia filosòfica
2. Antropologia filosòfica i filosofia de la cultura
3. Antropologia filosòfica i ciències humanes (biologia, psicologia, sociologia i antropologia cultural)
4. L'origen de la subjectivitat humana i el problema del jo
5. La problemàtica dels límits i la finitud en l'home
6. La relació home-natura (subjecte-objecte)

Bibliografia bàsica

- GONZÁLEZ, A. *La pregunta por el hombre*. Barcelona: PPU, 1988.
 HARRIS, M. *Introducción a la antropología general*. Madrid: Alianza Editorial, 1981.
 MOREY, M. *El hombre como argumento*. Barcelona: Anthropos, 1987.
 PARIS, C. *El animal cultural*. Barcelona: Crítica, 1992.
 SAN MARTÍN, J. *En sentido de la filosofía del hombre*. Barcelona: Anthropos, 1988.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Antropologia Filosòfica I

Matèria: *Antropologia* Cicle: *I*
 Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3* *Pràctiques 1* *Despatx -*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Francesc Pereña i Blasi*
 Llengua: *castellà* Grup: *A2*

Objectius

1. Introduir l'alumnat en els problemes de la caracterització i la demarcació de la reflexió filosòfica sobre l'home
2. Fer una primera aproximació històrica al tema

Temari

1. Introducció: el problema de l'home com a problema filosòfic
 - a) L'antropologia filosòfica i les altres antropologies
 - b) L'antropologia filosòfica i les altres branques de la filosofia
2. Perspectiva històrica
 - a) Els orígens: el *Gènesi* i el mite de Prometeu
 - b) La concepció clàssica grega: sofistes, Sòcrates, Plató
 - c) L'humanisme materialista d'Epicur
 - d) Descartes: el problema ment-cos

Bibliografia bàsica

- CASSIRER, E. *Antropologia filosòfica*. Mèxic: FCE, 1948.
 DESCARTES, R. *Discurs del mètode*. Barcelona: Ed. 62, 1996.
 ----- *Meditaciones metafísicas*. Madrid: Alfaguara, 1977.
 DIÒGENES LAERTI. *Vida de Epicuro*. Edicions de la Universitat de Barcelona, 1981.
 GARCÍA GUAL, C. *Prometeo, mito y tragedia*. Madrid: Hiperión, 1979.
 MOREY, M. *El hombre como argumento*. Barcelona: Anthropos, 1986.
 PLATÓ. *Apologia de Sòcrates, Crític, Eutífron, Protàgores*. Barcelona: Ed. 62, 1992.
 ----- *Diálogos*. Madrid: Gredos, 1986, vol. 3.

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre.

Antropologia Filosòfica II

Matèria: *Antropologia* Cicle: *I*
 Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3* *Pràctiques 1* *Despatx -*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *José María Ortega (A1) i Octavi Puigats (B1)*
 Llengua: *castellà (A1), català (B1)* Grup: *A1 i B1*

Objectius

L'objectiu del curs se centra en l'exposició històrica de la filosofia de caràcter antropològic en el segle XIX i la reconstrucció dels models històrics d'antropologia filosòfica en el segle XX.

Temari

1. Kant i les preguntes antropològiques
2. Antropologia en Herder, Goethe i Hegel
3. L'antropologia materialista: Feuerbach i Marx
4. Dos models d'inversió antropològica: Schopenhauer i Nietzsche
5. L'antropologia filosòfica i la tradició fenomenològica: Scheler
6. Models actuals d'antropologia filosòfica: Plessner, Gehlen i Rothacker

Bibliografia bàsica

- FEUERBACH, L. *La esencia del cristianismo*. Salamanca: Sígueme, 1988.
 GEHLEN, A. *El hombre*. Salamanca: Sígueme, 1987.
 HEIDEGGER, M. *Carta sobre el humanismo*. Madrid: Taurus, 1970.
 MARX, K. *Manuscritos económico-filosóficos*. Madrid: Alianza Editorial, 1980.
 PLESSNER, H. *Die Stufen des Organischen und der Mensch*. Berlín: W. de Gruyter, 1965.
 SCHELER, M. *El puesto del hombre en el cosmos*. Buenos Aires: Losada, 1976.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Antropologia Filosòfica II

Matèria: Antropologia **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** 1 **Despatx** —
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Francesc Pereña Blasi
Llengua: català **Grup:** A2

Objectius

1. Presentar el model major del pensament antropologicofilosòfic del segle XIX en la seva relació crítica amb el model de la filosofia anterior
2. Fer un seguiment del debat entre tres grans pensadors del segle XX sobre el problema de la relació entre antropologia i filosofia

Temari**I. Segle XIX**

- a) La filosofia a la mort de Hegel
- b) Feuerbach: antropologia filosòfica com a filosofia del futur
- c) Feuerbach i Marx

II. Segle XX

- a) El programa de Scheler
- b) L'animal simbòlic de Cassirer
- c) Heidegger: la qüestió de l'home i la qüestió de l'ésser. *Anàlisi de l'existència* com a ontologia fonamental
- d) Existència com a ésser-en-el-món
- e) Antropologia i filosofia: Cassirer, Heidegger

Bibliografia bàsica

CASSIRER, E. *Antropología filosófica*. Mèxic: FCE, 1948.
 ENGELS, F. *La ideología alemana*. Barcelona: Laia, 1987.
 FEUERBACH, L. *Manifestos antropológicos*. Barcelona: Laia, 1984.
 GARCIA BACCA, J. D. *Antropología filosófica contemporánea*. Barcelona: Anthropos, 1982.
 HEIDEGGER, M. *Ser y tiempo*. Santiago de Chile: Editorial Universitaria, 1997.
 -----, *Kant y el problema de la metafísica*. Mèxic: FCE, 1986.
 LÖWTH, K. *De Hegel a Nietzsche*. Buenos Aires: Sudamericana, 1968.
 MARX, K. *Manuscritos económico-filosóficos*. Barcelona: Edicions 62, 1991.
 SCHELER, M. *El puesto del hombre en el cosmos*. Buenos Aires: Losada, 1976.

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre.

Ètica I

Matèria: Ètica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** 1 **Despatx** —
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Margarita Boladeras Cucurella
Llengua: català **Grup:** A1

Objectius

1. Analitzar l'experiència moral
2. Llegir algunes obres cabdals de la filosofia moral
3. Introduir l'alumnat en la terminologia i en les formes de raonament de l'àmbit de l'ètica

Temari

1. L'acció humana. Diferents tipus d'acció. Què significa *moral*? Valors i principis
2. Acció: objectius i mitjans. Causes i motivacions. Emotivitat i raonament
3. Determinisme o llibertat?
4. La recerca de la felicitat. Plaer, benestar, felicitat
5. La justícia. Pensadors clàssics i moderns. La situació contemporània

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ètica nicomàquia, Ètica eudèmia*. Madrid: Gredos, 1985.
 BERLIN, I. *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza Editorial, 1988.
 BOLADERAS. *Libertad y tolerancia. Éticas para sociedades abiertas*. Edicions de la Universitat de Barcelona, 1993.
 BRANDT, R. B. *Teoría ética*. Madrid: Alianza Editorial, 1982.
 EPICUR. *Obras*. Edició de M. Jufresa. Madrid: Tecnos, 1994.
 HUME, D. *Investigación sobre los principios de la moral*. Madrid: Alianza Editorial, 1993.
 KANT, I. *Fundamentación de la metafísica de las costumbres*. Madrid: Espasa Calpe.
 MILL, J. S. *Sobre la libertad*. Madrid: Alianza Editorial, 1981.
 TUGENDHAT, E. *Lecciones de ética*. Barcelona: Gedisa, 1997.

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada de les pràctiques. Exercici de teoria al final del quadrimestre: un qüestionari breu i un comentari de text.

Ètica I

Matèria: Ètica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** 1 **Despatx** -
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Margarita Mauri Alvarez
Llengua: català **Grup:** A2

Objectius

Introduir l'alumnat en el sistema ètic d'Aristòtil amb la finalitat que assoleixi un domini conceptual i terminològic d'aquest sistema.

Temari

1. Introducció: definició, metodologia i relació de l'ètica amb altres ciències
2. Aristòtil: la filosofia de les coses humanes
3. Ètica nicomaquea. Llibre I
4. Ètica nicomaquea. Llibre II
5. Ètica nicomaquea. Llibre III
6. Ètica nicomaquea. Llibre IV
7. Ètica nicomaquea. Llibre V
8. Ètica nicomaquea. Llibre VI
9. Ètica nicomaquea. Llibre VII
10. Ètica nicomaquea. Llibre VIII
11. Ètica nicomaquea. Llibre IX
12. Ètica nicomaquea. Llibre X

Classes pràctiques: lectura de l'Ètica nicomaquea.

Bibliografia bàsica

- ARISTÒTIL. *Ètica a Nicòmaco*. Traducció de J. Martí i M. Araujo. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1981.
 -----, Ètica nicomaquea. Traducció de J. Pallf. Madrid: Gredos, 1988.
 -----, Ètica nicomaquea. Traducció de J. Batalla. 2 vol. Barcelona: Fundació Bernat Metge, 1995.

Sistema d'avaluació

1. Examen final
2. Lectures obligatòries

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Els criteris de correcció de l'examen seran els següents:

1. Ús adequat de la terminologia filosòfica
2. Precisió conceptual
3. Presentació formal i ortogràfica correcta
4. Adequació pregunta-resposta

Ètica I

Matèria: Ètica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** 1 **Despatx** -
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Norbert Bilbeny García
Llengua: català **Grup:** B1

Temari

- * 1. Etimologia i història dels conceptes d'ètica i moral
- * 2. La distinció entre ètica i moral
- * 3. Constitució del saber pràctic i de l'objecte de l'ètica
- 4. El fet de la moralitat
- * 5. L'elecció moral
- * 6. La raó pràctica
- 7. La consciència moral
- 8. El judici i els judicis morals
- 9. La crítica escèptica dels judicis morals (Hume)
- * 10. La fal·làcia naturalista (Moore)
- * 11. El desig en l'ètica

(*) Temes comuns als tres grups d'Ètica.

Bibliografia bàsica

- ARANGUREN, J. L. *Ètica*. Madrid: Alianza Editorial, 1990.
 ARISTÒTIL. *Ètica nicomaquea*. Madrid: Gredos, 1985.
 BILBENY, N. *Aproximación a la ética*. Barcelona: Ariel, 1992.
 KANT, I. *Fundamentación de la metafísica dels costums*. Barcelona: Laia, 1984; i Madrid: Espasa-Calpe, 1995 [en castellà].
 MACINTYRE, A. *Historia de la ética*. Barcelona: Paidós, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball opcional.

Ètica II

Matèria: Ètica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx —
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Margarita Boladeras Cucurella
Llengua: català **Grup:** A1

Objectius

1. Analitzar l'experiència moral
2. Llegir obres de la filosofia moral contemporània
3. Introduir l'alumnat en la terminologia i en les formes de raonament de l'àmbit de l'ètica contemporània

Temari

1. Coneixement científic i societat contemporània. Accions individuals i institucionals. Valors i principis institucionals. Individualisme. Ètica de la responsabilitat
2. Pluralisme, universalisme i comunitarisme
3. Ètica i identitat. L'ètica de l'autenticitat
4. Ètica i política. Principis fonamentals. Drets humans
5. Ètica comunicativa. L'ús pragmàtic, ètic i moral de la raó pràctica

Bibliografia bàsica

- BOLADERAS, M. *Comunicación, ética y política*. Madrid: Tecnos, 1996.
 BOLADERAS, M.; CAMPILLO. *Filosofía social*. Madrid: Síntesi, 2000.
 HABERMAS, J. *Conciencia moral y acción comunicativa*. Barcelona: Península, 1985.
 HELLER, A. *Ética general*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1995.
 NINO, C. S. *Ética y derechos humanos*. Barcelona: Ariel, 1989.
 POPPER, K. R. *La responsabilidad de vivir*. Barcelona: Paidós, 1995.
 RAWLS, J. *Sobre las libertades*. Barcelona: Paidós, 1990.
 TAYLOR, C. *La ética de la autenticidad*. Barcelona: Paidós, 1994.

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada de les pràctiques. Exercici de teoria al final del quadrimestre: un qüestionari breu i un comentari de text.

Ètica II

Matèria: Ètica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx —
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Margarita Mauri Alvarez
Llengua: català **Grup:** A2

Objectius

Aconseguir que l'alumnat tingui una visió històrica dels principals sistemes ètics, de les preguntes a què donen resposta i de les relacions de continuïtat-oposició que mantenen entre si.

Temari

1. L'estoïcisme
2. L'epicureisme
3. Sant Agustí
4. Sant Tomàs d'Aquino
5. B. de Spinoza
6. Els sentimentalistes escocesos
7. I. Kant
8. L'utilitarisme
9. M. Scheler
10. La filosofia moral contemporània: intuicionisme, emotivisme, prescriptivisme, ètica de situació, pragmatisme, ètica dialògica, neoaristotelisme, l'*Ethics of Care* i relativisme

La història de l'ètica moderna i contemporània es podrà complementar amb l'exposició de Schopenhauer, Kierkegaard, Nietzsche i Sartre que es fa en l'assignatura optativa de Teories Ètiques II.

Classes pràctiques: lectura de textos dels autors inclosos en el programa.

Bibliografia bàsica

- FOOT, P. *Teorías sobre la ética*. Madrid: FCE, 1974.
 HUDSON, W. D. *La filosofía moral contemporánea*. Madrid: Alianza Editorial, 1974.
 LE SENNE, R. *Tratado de moral general*. Madrid: Gredos, 1965.
 MACINTYRE, A. *Historia de la ética*. Barcelona: Paidós, 1988.

Sistema d'avaluació

1. Examen final
2. Treball

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Els criteris de correcció de l'examen seran els següents:

1. Expressió clara, acurada i precisa
2. Ús del vocabulari propi de cada autor
3. Adequació pregunta-resposta
4. Presentació formal i ortogràfica correcta

Ètica II

Matèria: *Ètica* Cicle: *I*
 Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx -*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Norbert Bilbeny García*
 Llengua: *català* Grup: *B1*

Temari

- * 1. El deure moral. Obligació moral i legal
- * 2. Les regles morals: estructura
- 3. Les regles morals: formació psicològica i social
- * 4. Màximes i lleis. L'imperatiu categòric
- 5. L'autonomia moral
- 6. L'heteronomia moral
- * 7. El concepte de *bé moral*
- 8. El que és bo des de la perspectiva de la perfecció (Plató)
- * 9. El que és bo des de la perspectiva de la felicitat (Aristòtil, Mill)
- * 10. El que és bo des de la perspectiva de l'autonomia (Kant)
- 11. La llibertat

(*) Temes comuns als tres grups d'Ètica.

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ètica Nicomàquea*. Madrid: Gredos, 1985.
 ARANGUREN, J. L. *Ètica*. Madrid: Alianza Editorial, 1990.
 BILBENY, N. *Aproximació a la ètica*. Barcelona: Ariel, 1992.
 KANT, I. *Fonamentació de la metafísica dels costums*. Barcelona: Laia, 1984; i Madrid: Espasa-Calpe, 1995 [en castellà].
 MACINTYRE, A. *Historia de la ètica*. Barcelona: Paidós, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball opcional.

Introducció a la Lògica I

Matèria: *Lògica* Cicle: *I*
 Tipus: *troncal* Crèdits: *7,5* Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx 1*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *J. Bagaria (A1), C. Badesa (A2), R. Jansana (B1)*
 Llengua: *català (A1), castellà (A2, B1)* Grup: *A1, A2 i B1*

Objectius

El curs té dues parts. En la primera s'exposa el fragment més bàsic de la lògica clàssica: la lògica d'enunciats. En la segona s'introdueix l'àlgebra elemental de conjunts i les aplicacions a la lògica.

Temari

1. Introducció
2. La lògica d'enunciats: sintaxi
3. La lògica d'enunciats: semàntica
4. Àlgebra elemental de conjunts
5. Raonaments sil·lògístics

Bibliografia bàsica

BADESA, C.; JANÉ, I.; JANSANA, R. *Elementos de lógica formal*. Barcelona: Ariel, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Introducció a la Lògica II

Matèria: Lògica **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 7,5 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: J. Bagaria (A1), J. Macià (A2), R. Jansana (B1)
Llengua: català (A1, A2) castellà (B1) **Grup:** A1, A2 i B1

Objectius

El curs consisteix en una introducció a la lògica de primer ordre. Prèviament es desenvolupen els conceptes bàsics necessaris de teoria de conjunts: relacions i funcions.

Temari

1. Introducció
2. Relacions i funcions
3. La lògica de primer ordre: sintaxi
4. La lògica de primer ordre: semàntica

Bibliografia bàsica

BADESA, C.; JANÉ, I.; JANSANA, R. *Elementos de lógica formal*. Barcelona: Ariel, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia del Llenguatge I

Matèria: Filosofia del Llenguatge **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques -- Despatx 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: M. García-Carpintero (A1), R. Cirera (A2)
Llengua: castellà (A1), català (A2) **Grup:** A1 i A2

Objectius

Es pretén que l'alumnat adquireixi certes nocions bàsiques de la disciplina, per tal d'entrar en contacte amb les tesis sobre filosofia del llenguatge que apareixen en els escrits de Frege i Russell.

Temari

1. Conceptes bàsics
 - a) Exemplar i tipus
 - b) Oració, enunciat i proposició
 - c) Sintaxi, semàntica i pragmàtica
 - d) Ús i esment d'expressions
2. Frege
 - a) Noció fregeana de veritat analítica
 - b) L'anàlisi funcional
 - c) Sentit i referència
 - Sentit i referència de termes singulars
 - Sentit i referència d'enunciats
 - Contextos opacs
3. Russell
 - a) La naturalesa de les proposicions
 - b) La teoria de les descripcions
 - c) Coneixement directe i coneixement per descripció
 - d) Usos atributiu i referencial de les descripcions definides
4. Teoria causal de la referència
 - a) La crítica de Kripke a la teoria descriptiva dels noms propis
 - b) Termes de gènere natural

Bibliografia bàsica

- ACERO, J. J. *Filosofía y análisis del lenguaje*. Madrid: Cincel, 1985.
 ACERO, J. J.; BUSTOS, E.; QUESADA, D. *Introducción a la filosofía del lenguaje*. Madrid: Cátedra, 1982.
 FREGE, G. «Sobre sentido y referencia» [1892]. A: *Estudios sobre semántica*. Barcelona: Ariel, 1971; i també a: *Escritos filosóficos*. Barcelona: Crítica, 1996; i a: Valdés (ed.).
 GARCÍA SUÁREZ, A. *Modos de significar*. Madrid: Tecnos, 1997.
 GARCÍA-CARPINTERO, M. *Las palabras, las ideas y las cosas: una presentación de la filosofía del lenguaje*. Barcelona: Ariel, 1996.
 HIÉRRO, S.; PESCADOR, J. *Principios de filosofía del lenguaje*. Madrid: AU Textos, 1985.
 KRIPKE, S. *El nombrar y la necesidad* (1972). Mèxic: UNAM, 1985. [Traducció de l'original *Naming and Necessity*. Harvard: Harvard U. P., 1980].
 PUTNAM, H. «El significado de "significado"» [1975]. A: Valdés (ed.).
 RUSSELL, B. «Sobre la denotación» [1905]. A: *Lógica y conocimiento*. Madrid: Taurus, 1981.
 ----- «Conocimiento directo y conocimiento por descripción» [1912]. A: *Los problemas de la filosofía*. Barcelona: Labor, 1986.
 ----- «Descripciones» [1919]. A: Valdés (ed.).

SEARLE, J. R. «Nombres propios y descripciones» [1967]. A: Valdés (ed.).
STRAWSON, P. F. «Sobre el referir» [1950]. A: Valdés (ed.).
VALDÉS, L. M. (ed.). *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1991.

Sistema d'avaluació

Exercicis breus durant el curs i examen final.

Codi: 111006 0

Filosofia del Llenguatge I

Matèria: Filosofia del Llenguatge **Cicle:** I
Típus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** — **Despatx** 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Manuel Pérez Otero
Llengua: castellà **Grup:** B1

Objectius

Es pretén que l'alumnat adquireixi certes nocions bàsiques de la disciplina, per tal d'entrar en contacte amb les diferents tesis sobre la referència que ha protagonitzat la discussió filosòfica des de Frege fins a l'actualitat.

Temari

1. Conceptes bàsics de la filosofia del llenguatge
2. Frege: sentit i referència
3. La teoria de les descripcions de Russell
4. Referència directa i externisme lingüístic

Bibliografia bàsica

- ACERO, J. J. *Lenguaje y filosofía*. Barcelona: Octaedro, 1993.
DONNELLAN, K. «Referencia y descripciones definidas» [1966]. A: Valdés (ed.), 1999.
FREGE, G. «Sobre sentido y referencia» [1892]. A: Frege, G. *Ensayos de semántica y filosofía de la lógica*. Madrid: Tecnos, 1998; a: Frege, G. *Estudios sobre semántica*. Barcelona: Ariel, 1971; i també a: Valdés (ed.).
GARCÍA SUÁREZ, A. *Modos de significar. Una introducción temática a la filosofía del lenguaje*. Madrid: Tecnos, 1997.
GARCÍA-CARPINTERO, M. *Las palabras, las ideas y las cosas: una presentación de la filosofía del lenguaje*. Barcelona: Ariel, 1996.
KRIPKE, S. *El nombrar y la necesidad* [1972]. Mèxic: UNAM, 1985 [Traducció de l'original *Naming and Necessity*. Harvard: Harvard U. P., 1980].
PUTNAM, H. «Significado y referencia» [1973]. A: Valdés (ed.), 1999.
----- «El significado de "significado"» [1975]. A: Valdés (ed.).
RUSSELL, B. «Conocimiento directo y conocimiento por descripción» [1912]. A: *Los problemas de la filosofía*. Barcelona: Labor, 1986.
----- «Descripciones» [1919]. A: Valdés (ed.).
SEARLE, J. R. «Nombres propios y descripciones» [1967]. A: Valdés (ed.).
VALDÉS, L. M. (ed.). *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1991; i 3a edició, 1999.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis durant el curs.

Filosofia del Llenguatge II

Matèria: <i>Filosofia del Llenguatge</i>	Cicle: 1
Tipus: <i>troncal</i> Crèdits: 6 Període lectiu: <i>2n semestre</i>	
Hores setmanals: <i>Teòriques 3</i> <i>Pràctiques —</i> <i>Despatx 1</i>	
Departament: <i>Lògica, Història i Filosofia de la Ciència</i>	
Professorat: <i>M. Campos (A1, B1) R. Cirera (A2)</i>	
Llengua: <i>castellà</i>	Grup: <i>A1, A2 i B1</i>

Objectius

Aquest segon semestre consistirà en una introducció a les idees de diferents filòsofs que, en les seves reflexions sobre la naturalesa del significat, han assenyalat, des de posicions diverses, els vincles entre llenguatge i conducta humana.

Temari

1. El significat com a ús en el segon Wittgenstein
 - a) La concepció mentalista del significat
 - b) Normativitat i concordança amb regles
2. Quine
 - a) La distinció analític/sintètic
 - b) Verificacionisme i holisme
 - c) Indeterminació de la traducció radical
3. Intenció i significat: el programa de Grice
 - a) Significat ocasional del parlant
 - b) La convencionalitat del llenguatge
 - c) Implicatures conversacionals

Bibliografia bàsica

- ACERO, J. J. *Filosofia y análisis del lenguaje*. Madrid: Cincel, 1985.
 ----- *Lenguaje y filosofía*. Barcelona: Octaedro, 1993.
 ACERO, J. J.; BUSTOS, E.; QUESADA, D. *Introducción a la filosofía del lenguaje*. Madrid: Cátedra, 1982.
 GARCÍA SUÁREZ, A. *Modos de significar*. Madrid: Tecnos, 1997.
 GARCÍA-CARPINTERO, M. *Las palabras, las ideas y las cosas: una presentación de la filosofía del lenguaje*. Barcelona: Ariel, 1996.
 GRICE, H. P. «Las intenciones y el significado del hablante» [1969]. A: Valdés (ed.).
 ----- «Lógica y conversación» [1975]. A: Valdés (ed.).
 HIERRO, S.; PESCADOR, J. *Principios de filosofía del lenguaje*. Madrid: Alianza Universidad Textos, 1985.
 KENNY, A. *Wittgenstein*. Madrid: AU, 1982. [1972].
 LEWIS, D. «Lenguas, lenguaje y gramática» [1974]. A: HARMAN, G. (ed.). *Sobre Noam Chomsky: Ensayos críticos*. Madrid: Alianza Universidad, 1981.
 QUINE, W. O. «Dos dogmas del empirismo» [1953]. A: Valdés (ed.).
 ----- «Significado y traducción» [1959]. A: Valdés (ed.).
 ----- *Palabra y objeto*. Barcelona: Labor, 1968. [1960].
 ----- *La búsqueda de la verdad*. Barcelona: Crítica, 1992. [1990].
 VALDÉS, L. M. (ed.) *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1991.
 WITTGENSTEIN, L. *Investigaciones filosóficas*. Madrid: Crítica, 1988. [1953].
 ----- *Los cuadernos azul y marrón*. Madrid: Tecnos, 1968. [1958].

Sistema d'avaluació

Exercicis breus al llarg del curs i examen final.

Història de la Filosofia Antiga I

Matèria: <i>Història de la Filosofia</i>	Cicle: 1
Tipus: <i>troncal</i> Crèdits: 6 Període lectiu: <i>1r semestre</i>	
Hores setmanals: <i>Teòriques 3</i> <i>Pràctiques 1</i> <i>Despatx —</i>	
Departament: <i>Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura</i>	
Professorat: <i>Antonio Alegre Gorri</i>	
Llengua: <i>castellà</i>	Grup: <i>A1</i>

Temari

En aquest curs s'estudiarà el pensament prepolític (el denominat pensament mític), el naixement de la polis i el naixement consegüent de la filosofia al voltant del tema de l'*arkhé* de la *physis* i l'inici de la gran cadena de l'ésser. S'estudiaran els filòsofs presocràtics, amb especial atenció als pitagòrics, els jònics, Heràclit, Parmènides, els atomistes, Empèdocles, Anaxàgores, la sofística i Sòcrates, amb referències intenses a la tragèdia àtica. Però s'estudiarà especialment el pensament de Plató en tots els seus vessants: històric, universal, filosòfic, dialèctic i mític. Es treballarà amb fonts directes i s'ensenyarà a l'alumnat a realitzar treballs d'investigació. Les pràctiques consistiran en la lectura del diàleg platònic *Sofista*.

Bibliografia bàsica

1. Fonts

ARISTÒTIL. *Metafísica*. Madrid: Gredos.
 ----- *De Anima*. Madrid: Gredos.
 DIÒGENES LAERTI. *Las vidas de los filósofos ilustres*. 2 vol. Barcelona: Iberia, i Barcelona: Laia, 1981.
 KIRK, G. S.; RAVEN, E. *Los filósofos presocráticos*. Madrid: Gredos, 1983.
 PIQUÉ ANGORDANS, *Sofistas, testimonios y fragmentos*. Barcelona: Bruguera, 1987.
 PLATÓ. *Tots els diàlegs*. Edicions de Gredos, IBC, Bernat Metge.
 TRAGÈDIES. Madrid: Gredos. [Diversos volums i diverses dates de publicació].
 UNTERSTEINER, M. *Sofisti: testimonianze e frammenti*. Florència: La Nuova Italia, 1967.
2. Bibliografia secundària

ALEGRE GORRI, A. *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona: Anthropos, 1985.
 ----- *La sofística y Sócrates*. Barcelona: Montesinos, 1987.
 ----- *Historia de la filosofía antigua*. Barcelona: Anthropos, 1988.
 ----- *Textos de filosofía. Platón*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, ICE, 1983.
 AMSTRONG, A. H. *Introducción a la filosofía antigua*. Buenos Aires: EUDEBA, 1983.
 BRUN, J. *Platón y la Academia*. Barcelona: Paidós, 1992.
 GUTHRIE. *Historia de la filosofía griega*. Madrid: Gredos. [Diversos volums i diverses dates de publicació].
 JAEGER, W. *Paideia*. Mexic: FCE, 1981.
 DIVERSOS AUTORS. *Enciclopedia iberoamericana de la filosofía: Historia de la filosofía antigua*. Madrid: Trotta, 1996.
 DIVERSOS AUTORS. *Los filósofos y sus filosofías*. Barcelona: Vicena Vives, 1976, vol. 1.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis durant el curs.

Història de la Filosofia Antiga I**Matèria:** Història de la Filosofia

Cicle: I

Tipus: troncal Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre**Hores setmanals:** Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx -**Departament:** Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura**Professorat:** Miguel Candel Sanmartín**Llengua:** castellà

Grup: A2

Temari

L'objecte del curs serà l'estudi dels orígens del pensament racional a Grècia, a través d'un procés d'allunyament progressiu de les explicacions miticoreligioses que l'ésser humà primitiu dona dels fenòmens naturals i de les societats humanes. Les dues grans etapes d'aquest procés són les recorregudes, successivament, per les teories cosmològiques dels anomenats presocràtics i per les reflexions eticopolítiques dels sofistes, dels quals es destaquen i als quals s'oposen finalment les diverses escoles nascudes del magisteri de Sòcrates, amb la figura capdavantera de Plató com a vertader *pare de la filosofia*. Les classes pràctiques se centraran en l'anàlisi i el comentari dels textos de lectura obligatòria que s'indiquen al final de la bibliografia.

Bibliografia bàsica**1. Fonts**

PRESOCRÀTICS. *Los filósofos presocráticos*. 3 vol. Traduccions i comentaris de Conrad Eggers Lan i altres. Madrid: Gredos, 1978-1980.

----- *Los filósofos presocráticos*. Fragments escollits i comentats per G. S. Kirk i J. E. Raven. Madrid: Gredos, 1994 [textos grecs i traducció castellana].

SOFISTES. *Sofisti. Frammenti e testimonianze*. 3 vol. Edició i traducció de M. Untersteiner. Florència: La Nuova Italia, 1949.

----- *Protágoras y Gorgias. Fragmentos y testimonios*. Barcelona: Orbis, 1984.

----- *Protágoras de Abdera. Dissoi Logoi. Textos relativistas*. Traducció i comentari de José Solana Dueso. Madrid: Akal, 1996.

----- *Sofistas. Testimonios y fragmentos*. Madrid: Gredos, 1996.

PLATÓ. *Diálogos*. 6 vol. Madrid: Gredos. [Textos grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts o Les Belles Lettres].

----- *Diálegs*. 17 vol. Barcelona: Fundació Bernat Metge, Ed. Alpha. (Col·lecció CGL) [edició incompleta].

2. Bibliografia secundària

ANNAS, J. *An introduction to Plato's Republic*. Oxford University Press, 1981.

BARNES, J. *Los presocráticos*. Madrid: Cátedra, 1992.

BENSON, H. H. (coord.). *Essays on the Philosophy of Socrates*. Oxford: University Press, 1992.

BRAGUE, R. *Du temps chez Platon et Aristote*. París: PUF, 1981.

BREDLOW, L. *El tratado de Gorgias. De lo que no es, o de la naturaleza*. Barcelona: Fac. Filosofia UB, 1996.

BUENO, G. *La metafísica presocrática*. Oviedo: Pentalía, 1974.

CANTO-SPERBER, M. (coord.). *Les paradoxes de la connaissance*. París: Odile Jacob, 1991.

CAPELLE, W. *Historia de la filosofía griega*. Madrid: Gredos, 1972.*

CASADESÚS, F. *Demócrito*. Madrid: Ediciones del Orto, 1999.

CASSIN, B. *L'effet sophistique*. París: Gallimard, 1995.

COLLI, G. *La sabiduría griega*. Madrid: Trotta, 1995.

CORNFORN, F. M. *Platón y Parménides*. Madrid: Visor, 1989.

----- *Principium sapientiae*. Madrid: Visor, 1987.

DUPRÉEL, E. *Les sophistes*. Neuchâtel: Du Griffon, 1948.

GARCÍA GUAL, C. (coord.) *Historia de la filosofía antigua*. Enciclopedia Iberoamericana de Filosofía, vol. 14. Madrid: Trotta, 1997.*

GIGON, O. *Los orígenes de la filosofía griega*. Madrid: Gredos, 1971.

GÓMEZ-LOBO, A. *La ética de Sócrates*. Mèxic: FCE, 1989.

GUTHRIE, W. K. C. *Historia de la filosofía griega*. 6 vol. Madrid: Gredos, 1984-1993.*

HADOT, P. *¿Qué es la filosofía antigua?* Mèxic: FCE, 1998.

HERBIG, J. *La evolución del conocimiento (del pensamiento mítico al pensamiento racional)*. Barcelona: Herder, 1996.

IRWIN, T. *Plato's Moral Theory*. 6a ed. Oxford: Clarendon, 1991.

KOBUSCH, T. BURKHARDT, M. (coord.). *Platon. Seine Dialogue in der Sicht neuer Forschungen*. Darmstadt: WBG, 1996.

LLEDÓ, E. *La memoria del Logos*. Madrid: Taurus, 1984.

LLOYD, G. E. R. *Polaridad y analogía*. Madrid: Taurus, 1987.*

MARTÍNEZ MARZOA, F. *Ser y diálogo. Leer a Platón*. Madrid: Istmo, 1996.

MONTEP, D. *Les traits de l'être. Essai sur l'ontologie platonicienne*. Grenoble: Millon, 1990.

MONTERRAT, J. *Platón. De la perplejidad al sistema*. Barcelona: Ariel, 1995.

NILSSON, M. P. *Historia de la religión griega*. Madrid: Gredos, 1970.

PHILONENKO, A. *Leçons platoniciennes*. París: Les Belles Lettres, 1997.

SALLIS, J. *Being and Logos. Reading the Platonic Dialogues*. 3a ed. Bloomington: Indiana University Press, 1996.

SCHUHL, P. M. *Études platoniciennes*. París: PUF, 1960.

VANDER WAERDT, P. A. (coord.). *The Socratic Movement*. Ithaca (NY): Cornell University Press, 1994.

VERNANT, J. P. *Mito y pensamiento en la Grecia antigua*. Barcelona: Ariel, 1983.

VLASTOS, G. *Socrates Ironist and moral philosopher*. Cambridge: University Press, 1991.

(*) Obres de referència també per a Història de la Filosofia Antiga II.

Sistema d'avaluació

És condició indispensable per seguir el curs conèixer l'alfabet grec (no necessàriament la llengua grega).

Lectures obligatòries:

PRESOCRÀTICS: tots els fragments d'Heràclit, Parmènides, Melissos, Anaxàgores, Demòcrit, Protàgores i Gorgias. PLATÓ: *Alcibiades*, *Menó*, *República* i *Timeu*.

Examen final (prova objectiva i comentari d'un fragment d'alguna de les lectures obligatòries).

Història de la Filosofia Antiga IMatèria: *Història de la Filosofia*

Cicle: I

Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx -*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Isabel Méndez Lloret*Llengua: *castellà*

Grup: B1

Temari

Des del pensament prepolític fins a Plató (exclos Plató), analitzar l'origen del pensament com a proposta política, mitjançant la lectura directa de les fonts.

Bibliografia bàsica**1. Fonts**

DIÒGENES LAERTI. *Vidas de filósofos*. 2 vol. Barcelona: Iberia, 1962.
KIRK, G. S.; RAVEN, E.; SCHOFIELD, M. *Los filósofos presocráticos*. Madrid: Gredos, 1987.
PLATÓ. *Diálogos*. Madrid: Gredos, 1981.

2. Estudis

Es donaran a classe.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Antiga IIMatèria: *Història de la Filosofia*

Cicle: I

Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx -*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Antonio Alegre Gorri*Llengua: *castellà*

Grup: A1

Temari

L'objecte del curs serà, com a continuació d'Història de la Filosofia Antiga I, l'adquisició d'un coneixement global del desenvolupament del pensament posterior a Plató, etapa caracteritzada per la fixació de la taxonomia del saber, irreversiblement dividit, a partir d'Aristòtil, en teòric, ètic i productiu. Els autors en els quals es posarà més atenció seran: Aristòtil, Epicur, els diversos representants de la tradició estoica grega, Sèneca i els neoplatònics. L'estudi d'aquests autors no es limitarà només a l'anàlisi historicofilològica, sinó que tindrà com a objectiu principal l'actualització dels problemes plantejats pels antics davant de les idees filosòfiques del present. Les classes pràctiques se centraran en el comentari del text aristotèlic *Metafísica*.

Bibliografia bàsica**1. Fonts**

ARISTÒTIL. *Metafísica. Acerca de la generación y la corrupción. Acerca del alma. Tratados de lógica (Organon) I i II*. Madrid: Gredos. [Textos grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts o Les Belles Lettres].
ESTOICS. *Stoicorum veterum fragmenta*. Edició de Hans von Arnim. 4 vol. Stuttgart: Teubner, 1964 [grec-alemany].
EPICUR. *Opere*. Edició de Graziano Arrighetti. Torí: Einaudi, 1960 [grec-italià] i 1967 [italià].
----- *Lettres et maximes*. Edició de Marcel Conche. 3a edició. París: PUF, 1992 [grec-francès].
LUCRECI. *De la naturaleza*. Versió de l'abat Marchena. Madrid: Ciencia Nueva, 1968.
----- *De la nature*. Edició de José Kany-Turpin. París: Aubier, 1993 [llatí-francès].
SÈNECA. *Diàlegs De vita beata, De constantia sapientis i De tranquillitate animi*. París: Les Belles Lettres, 1965, 1966 [llatí-francès].
AUTORS HEL·LENÍSTICS en general (antologia per escoles i temes). *The Hellenistic Philosophers*. Edició traduïda i comentada d'A. A. Long i D. N. Sedley. 2 vol. Cambridge: Univ. Press, 1995 [grec/llatí-anglès].

2. Bibliografia secundària

ALEGRE, A. *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona: Anthropos, 1985.
----- *La sofística y Sócrates*. Barcelona: Montesinos, 1987.
----- *Historia de la filosofía antigua*. Barcelona: Anthropos, 1988.
----- *Textos de filosofía. Platón*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, ICE, 1983.
AUBENQUE, P. *El problema del ser en Aristóteles*. Madrid: Taurus, 1981.
----- *La prudence chez Aristote*. París: PUF, 1963.
GARCÍA GUAL, C.; IMAZ, M. J. *La filosofía helenística: éticas y sistemas*. Madrid: Cincel, 1986.
Enciclopedia Iberoamericana de filosofía: Historia de la filosofía antigua. Madrid: Trotta, 1996.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis durant el curs.

Història de la Filosofia Antiga IIMatèria: *Història de la Filosofia*

Cicle: I

Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx 2*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Miguel Candel Saumartin*Llengua: *castellà*

Grup: A2

Temari

L'objecte del curs serà, com a continuació d'Història de la Filosofia Antiga I, l'adquisició d'un coneixement global del desenvolupament del pensament antic posterior a Plató, etapa caracteritzada per la fixació de la taxonomia del saber, irreversiblement dividit, a partir d'Aristòtil, en teòric, ètic i productiu. Els autors més treballats seran: Aristòtil, Epicur, els estoics antics, Sext Empíric i Plotí. L'estudi d'aquests autors no es limitarà a la mera anàlisi historicofilològica, sinó que tindrà com a objectiu principal l'actualització dels problemes plantejats pels antics davant de les idees filosòfiques del present. Les classes pràctiques se centraran en l'anàlisi d'alguns textos de lectura obligatòria indicats al final de la bibliografia.

Bibliografia bàsica**1. Fonts**

- ARISTÒTIL. *Metafísica, Física, Acerca del cielo - Meteorològics, Acerca del alma, Tratados de lógica (Órganon) I i II, Ètica Nicomàquea - Ètica eudèmia*. Madrid: Gredos. [Textos grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts o Les Belles Lettres].
 ----- *Ètica a Nicòmaco*. Edició de M. Araujo i J. Marfás. 4a ed. Madrid: CEC, 1985 [grec-castellà].
 AUTORS HEL·LENÍSTICS (antologia per escoles i temes). *The Hellenistic Philosophers*. Edició, traducció i comentaris d'A. A. Long i D. N. Sedley. 2 vol. Cambridge: Univ. Press, 1995 [grec/llatí-anglès].
 EPICUR. *Opere*. Ed. de Graziano Arrighetti. Torí: Einaudi, 1960 [grec-italià] i 1867 [italià].
 ----- *Lettres et maximes*. Ed. de Marcel Conche. 3a ed. París: PUF, 1992 [grec-francès].
 ----- *Obras*. Introducció, traducció i notes de Montserrat Jufresa. Madrid: Tecnos, 1994.
 ----- *Lettres*. Edició i traducció de Montserrat Jufresa. Barcelona: Fundació Bernat Metge, Alpha.(Col·lecció dels Clàssics Grecs i Llatins, 192).
 ESTOICS. *Stoicorum veterum fragmenta*. Ed. de Hans von Arnim. 4 vol. Stuttgart: Teubner, 1964 [grec-alemany].
 ----- *Los estoicos antiguos*. Madrid: Gredos, 1996.
 LUCRECI. *De la naturaleza*. Versió de l'abat Marchena. Madrid: Ciencia Nueva, 1968.
 ----- *De la natura*. Edició i traducció de Joaquim Balcells. Barcelona: Fundació Bernat Metge, Alpha.(Col·lecció dels Clàssics Grecs i Llatins, 1 i 31).
 ----- *De la nature*. Edició de José Kany-Turpin. París: Aubier, 1993 [llatí-francès].
 PLOTÍ. *Enéadas*. 2 vol. Madrid: Gredos, 1982, 1985. [Textos grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts].
 POSIDONI. *Testimonia and fragments*. Edició de L. Edelstein i J. G. Kidd. 2 vol. Cambridge (Mass.): Univ. Press, 1989 [grec-anglès].
 PROCLE. *Théologie platonicienne*. Edició i traducció de H. D. Saffrey i L. G. Westerink. 6 vol. París: Les Belles Lettres, 1968-1987 [grec-francès].
 SEXT EMPÍRIC. *Esbozos pirrónicos*. Introducció, traducció i notes d'Antonio Gallego i Teresa Muñoz. Madrid: Gredos, 1993.

2. Bibliografia secundària

- AUBENQUE, P. *El problema del ser en Aristóteles*. Madrid: Taurus, 1981.
 ----- *La prudencia en Aristóteles*. Barcelona: Crítica, 1999.
 BERTI, E. *Aristotele: dalla dialettica alla filosofia prima*. Pàdua: CEDAM, 1977.

BRUN, J. *Aristóteles y el Liceo*. Barcelona: Paidós, 1992.COMBÈS, J. *Études néoplatoniciennes*. Grenoble: Millon, 1989.COOPER, J. M. *Reason and Emotion (Essays on Ancient Moral Psychology and Ethical Theory)*. Princeton (NJ): Princeton University Press, 1998.FARRINGTON, B. *La rebelión de Epicuro*. Barcelona: Laia, 1974.GARCÍA GUAL, C. *Epicuro*. 5a ed. Madrid: Alianza, 1993.GARCÍA GUAL, C.; ACOSTA, E. *Ética de Epicuro. La génesis de una moral utilitaria*. Barcelona: Barral, 1974 [grec-castellà].GARCÍA GUAL, C.; IMAZ, Mª J. *La filosofía helenística: éticas y sistemas*. Madrid: Cincel, 1986.GOMEZ-PIN, V. *El orden aristotélico*. Barcelona: Ariel, 1984.GRANGER, G. G. *La théorie aristotélicienne de la science*. París: Aubier, 1976.GUARIGLIA, O. *La ética en Aristóteles o la moral de la virtud*. Buenos Aires: Eudeba, 1997.HELLER, A. *Aristóteles y el mundo antiguo*. Barcelona: Península, 1983.LE BLOND, J. M. *Logique et méthode chez Aristote*. 3a ed. París: Vrin, 1973.LLOYD, A. C. *The Anatomy of Neoplatonism*. Oxford: Clarendon, 1990.LONG, A. A. *La filosofía helenística*. Madrid: Alianza, 1984.LUKASIEWICZ, J. *La silogística de Aristóteles desde el punto de vista de la lógica formal moderna*. Madrid: Tecnos, 1977.MANSION, A. *Introduction à la physique aristotélicienne*. Lovaina: ISPh., 1987 (reimpr.).MATES, B. *Lógica de los estoicos*. Madrid: Tecnos, 1985.MOSTERIN, J. «Aristóteles». A: *Historia de la filosofía*. Madrid: Alianza Editorial, 1984, vol. IV.PREVOSTI, A. *La física d'Aristòtil*. Barcelona: PPU, 1984.PUENTE OJEA, G. *Ideología e historia. El fenómeno estoico en la sociedad antigua*. Madrid: Siglo XXI, 1974.QUERALTO, R. J. *Naturaleza y finalidad en Aristóteles*. Sevilla: Ed. de la Universidad, 1983.REALE, G. *Introducción a Aristóteles*. Barcelona: Herder, 1999.RIST, J. M. *La filosofía estoica*. Barcelona: Crítica, 1995.USCATESCU, J. *La teoría aristotélica de los templos*. Madrid: Sociedad Iberoamericana de Filosofía, 1998.VEGA REÑÓN, L. *La trama de la demostración*. Madrid: Alianza Universidad, 1990.ZINTZEN, C. (coord.). *Die Philosophie des Neuplatonismus*. Darmstadt: WBG, 1977.**Sistema d'avaluació****Lectures obligatòries:**

ARISTÒTIL, *Categorías, Sobre la interpretación, Metafísica (llibres I, IV, VII i XII), Física (llibres I i III), De l'ànima (llibre III), Ètica nicomaquea (llibres I, III, VI i X), Política (llibre III)*. EPICUR, *Lletres a Heròdot, Pitòcles i Meneceu, Màximes capitals*. SEXT EMPÍRIC, *Esbozos pirrónicos (llibre I)*. PLOTÍ, *Enéada primera*.

Examen final (prova objectiva i comentari d'un fragment d'alguna de les lectures obligatòries).

Història de la Filosofia Antiga IIMatèria: *Història de la Filosofia*

Cicle: I

Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Isabel Méndez Lloret*Llengua: *castellà*Grup: *B1***Temari**

S'estudiarà Plató i Aristòtil com a canalitzadors de la filosofia presocràtica i de la platònica i com a reformuladors dels problemes filosòfics fonamentals. D'igual manera, es tractaran la filosofia hel·lenística, el medioplatonisme i el neoplatonisme.

Bibliografia bàsica1. *Fonts*ARISTÒTIL, *Metafísica*. Madrid: Gredos, 1982.SEXT EMPÍRIC, *Esbozos pirrònics*. Madrid: Gredos, 1993.EPICUR, *Ètica*.

(Es completarà a classe).

2. *Estudis*

Es donaran a classe.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Moderna IMatèria: *Història de la Filosofia*

Cicle: I

Tipus: *troncal* Crèdits: 7,5 Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx 1*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *J. M. Beck (A1), S. Turró (A2) i G. Mayos (B1)*Llengua: *catàl*Grup: *A1, A2 i B1***Objectius**

En aquest primer semestre es tractarà la filosofia del segle XVII i de la Il·lustració, tot centrant el desenvolupament especialment en els autors continentals del segle XVII.

Temari

1. L'origen de la modernitat: Descartes

2. El llegat del cartesianisme

3. Spinoza

4. Leibniz

5. La Il·lustració: Hume

Bibliografia bàsicaCASSIRER, E. *Filosofia de la Ilustración*. Mèxic: FCE, 1972.----- *El problema del conocimiento en la filosofía y ciencia modernas*. Mèxic: FCE, 1979, vol. I i II.FISCHER, K. *Geschichte der neuen Philosophie*. Liechtenstein: Klaus Reprint, 1973, vol. I-IV i X.HAZARD, P. *La crisis de la conciencia europea*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.----- *El pensamiento europeo en el s. XVIII*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.HEIMSOETH, H. *La metafísica moderna*. Madrid: Revista de Occidente, 1966.MORRIS, C. R. *Locke, Berkeley, Hume*. Oxford University Press, 1937.RODIS-LEWIS, G. *Descartes y el racionalismo*. Barcelona: Oikos-Tau, 1971.**Sistema d'avaluació**

Prova escrita al final del semestre segons l'estructura que el professor de cada grup comunicarà a l'inici del curs.

Història de la Filosofia Moderna IIMatèria: *Història de la Filosofia*

Cicle: I

Tipus: *troncal* Crèdits: 7,5 Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques 1 Despatx 1*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *G. Mayos (A1 i B1), S. Turró (A2)*Llengua: *castellà*Grup: *A1, A2 i B1***Objectius**

En aquest semestre es tractarà la filosofia del segle XIX a partir del replantejament impulsat pel críticisme de Kant. El desenvolupament del pensament clàssic alemany serà el centre de gravetat del curs.

Temari

1. La filosofia transcendental: Kant
2. Gènesi de l'idealisme en Fichte i Schelling
3. El projecte especulatiu de Hegel
4. Crisi i crítiques de l'idealisme

Bibliografia bàsica

- CASSIRER, E. *El problema del conocimiento en la filosofía y ciencia modernas*. Mèxic: FCE, 1979, vol. III.
- COLOMER, E. *El pensamiento alemán de Kant a Heidegger*. Barcelona: Herder, 1986-1990, vol. I i II.
- DELBOS, V. *De Kant aux postkantians*. París: Montaigne, 1940.
- DUQUE, F. *Historia de la filosofía moderna (pensamiento crítico)*. Madrid: Akal, 1998.
- FISCHER, K. *Geschichte der neuen Philosophie*. Liechtenstein: Klaus Reprint, 1973, vol. VI-IX.
- HARTMANN, N. *La filosofía del idealismo alemán*. Buenos Aires: Sudamericana, 1968.
- LÖWITZ, K. *De Hegel a Nietzsche*. Buenos Aires: Sudamericana, 1971.
- MARCUSE, H. *Razón y revolución*. Madrid: Alianza Editorial, 1971.
- RIVELAYGUE, J. *Leçons sur la métaphysique allemande*. París: Grasset, 1994.
- SCHNÄDELBACH, H. *La filosofía en Alemania: 1831-1933*. Madrid: Cátedra, 1991.

Sistema d'avaluació

Prova escrita al final del semestre segons l'estructura que el professor de cada grup comunicarà a l'inici del curs.

Teoria del Coneixement IMatèria: *Teoria del Coneixement*

Cicle: I

Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *José Manuel García de la Mora*Llengua: *castellà*Grup: *A1***Objectius**

Oferir una introducció general històrica i sistemàtica als problemes bàsics del coneixement.

Temari

1. Plantejament general i situació històrica
2. Fenomenologia i ontologia del coneixement
3. Condicions, abast, límits, mètodes i aporètica del conèixer
4. Problemàtica de la veritat, de la certesa i de l'objectivitat

Bibliografia bàsica

- ALEJANDRO, J. M. *Gnoseología*. Madrid: BAC, 1969.
- ARCE, J. L. *Teoría del conocimiento*. Madrid: Síntesis, 1999.
- HARTMANN, N. *Metafísica del conocimiento*. Barcelona: Herder, 1988.
- VAN STEENBERGHEN. *Epistemología*. Madrid: Gredos, 1956.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i un examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de carrera.

Teoria del Coneixement I**Matèria:** *Teoria del Coneixement***Cicle:** I**Tipus:** *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre***Hores setmanals:** *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1***Departament:** *Filosofia Teorètica i Pràctica***Professorat:** *José Luis Arce Carrascoso***Llengua:** *castellà***Grup:** A2**Objectius**

Oferir una introducció general als problemes bàsics de la teoria del coneixement des d'una doble perspectiva: històrica i sistemàtica.

Temari

1. Plantejament general de la filosofia del coneixement
2. Teoria del coneixement, lògica i psicologia
3. La naturalesa del coneixement. Dos models hermenèutics: Aristòtil i Kant
4. Coneixement, consciència i subjectivitat

Bibliografia bàsica

ARCE, J. L. *Teoría del conocimiento (Sujeto, lenguaje, mundo)*. Madrid: Cincel, 1999.
 RABADE, S. *Estructura del conocer humano*. Madrid: G. del Toro, 1969.

Sistema d'avaluació

Examen.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de la carrera.

Teoria del Coneixement I**Matèria:** *Teoria del Coneixement***Cicle:** I**Tipus:** *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre***Hores setmanals:** *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1***Departament:** *Filosofia Teorètica i Pràctica***Professorat:** *Josep M. Romero i Baró***Llengua:** *castellà***Grup:** B1**Objectius**

Presentar algunes claus del platonisme a l'alumnat i, després, introduir-lo en la problemàtica del coneixement a partir dels plantejaments aristotèlics.

Temari

1. El món de les idees al *Fedre* i la seva *anamnesis* al *Menó*
2. La triple correlació entre ànima i ciutat en la *República*
3. Definicions d'*ànima* en Aristòtil. Vida vegetativa, vida sensitiva i vida racional
4. El coneixement en Aristòtil com a procés des de la sensació fins a la intel·lecció
5. Abstracció i analogia en el coneixement. La matemàtica i la física en Aristòtil i en Kant

Bibliografia bàsica

ARCE CARRASCOSO, J. L. *Teoría del conocimiento*. Madrid: Síntesis, 1999.
 ARISTÒTIL. *Sobre el alma*. Madrid: Gredos, 1978.
 -----, *De l'ànima a Psicologia*. Barcelona: Laia, 1981.
 -----, *Metafísica*. Madrid: Gredos, 1982.
 CANALS VIDAL, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.
 KANT, I. *Crítica de la razón pura*. Madrid: Alfaguara, 1994.
 PLATÓ. *Fedro, Menón, República*. Madrid: Gredos, 1992, vol. 2, 3 i 4.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de carrera.

Teoria del Coneixement II

Matèria: Teoria del Coneixement **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: José Manuel García de la Mora
Llengua: castellà **Grup:** A1

Objectius

Iniciar en la problemàtica epistemològica.

Temari

1. Examen de les principals posicions i doctrines epistemològiques
2. Mètodes i procediments crítics en l'epistemologia actual
3. Nocions de sociologia del coneixement científic
4. Ciència i llenguatges
5. Filosofia, ciència i hermenèutica
6. Vers un realisme crític integral

Bibliografia bàsica

GADAMER, H. G. *Verdad y método*. Salamanca: Sígueme, 1996.
 HUSSERL, E. *La crisis de las ciencias europeas*. Barcelona: Crítica, 1991.
 NEWTON-SMITH, W. H. *La racionalidad de la ciencia*. Barcelona: Paidós, 1987.
 PIAGET, J. *Introducción a la epistemología genética*. Buenos Aires: Paidós, 1979.
 POPPER, K. *La lógica de la investigación científica*. Madrid: Teknos, 1985.
 SCHELER, M. *Conocimiento y trabajo*. Buenos Aires: Nova, 1969.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen final.

Teoria del Coneixement II

Matèria: Teoria del Coneixement **Cicle:** I
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: José Luis Arce Carrascoso
Llengua: castellà **Grup:** A2

Objectius

Oferir una introducció general als problemes bàsics de la crítica del coneixement des d'una doble perspectiva: històrica i sistemàtica.

Temari

1. *A priori* i objectivitat en el coneixement humà
2. Experiència, percepció i coneixement del món extern
3. El problema del coneixement del jo
4. Els límits del coneixement i el problema de l'irracional

Bibliografia bàsica

ARCE, J. L. *Teoría del conocimiento*. Madrid: Cincel, 1999.
 RABADE, S. *Experiencia, cuerpo y conocimiento*. Madrid: CSIC, 1989.

Sistema d'avaluació

Examen.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateses les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de la carrera.

Teoria del Coneixement IIMatèria: *Teoria del Coneixement*Cicle: *I*Tipus: *troncal* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*Professorat: *Jordi Sales i Coderch*Llengua: *català*Grup: *B1***Objectius**

Analitzar els termes fonamentals de posicions: dogmatisme, escepticisme, realisme, idealisme, racionalisme, empirisme. Estudi de les variacions sobre els termes idea, universal, abstracció.

Temari

1. La discussió sobre la possibilitat del coneixement
2. La caracterització de l'essència del coneixement
3. El problema de l'origen del coneixement
4. L'explicació filosòfica i la seva fonamentació: dialèctica, teoria dels principis i teoria de les idees
5. El problema dels universals i teories de l'abstracció

Bibliografia bàsica

SALES, J. *Coneixement i situació*. Barcelona: PPU, 1990.

Sistema d'avaluació

Exercicis de comentaris de text i de vocabulari filosòfic bàsic. Una breu memòria de cinc pàgines sobre el conjunt del curs.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Ateves les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de la carrera.

Filosofia de la Cultura IMatèria: *Antropologia*Cicle: *I*Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Albert Bidon-Chanal Gelonch*Llengua: *català*Grup: *A1 i B1***Objectius**

L'objectiu del curs es focalitza en el debat contemporani al voltant del concepte de progrés. En particular, en la tradició que vincula aquest concepte amb les explicacions científiques proposades per definir l'home com a ésser viu.

Temari

1. El concepte de progrés en les històries del món viu
 - a) El fixisme continuista del període mecanicista: teories de la preformació i la preexistència
 - b) El concepte d'organització i el naixement de la biologia com a ciència natural
 - c) Les teories transformistes i el lloc de l'home a la natura
2. El *progressionisme* de J. B. Lamarck
3. La *revolució darwinista*? Darwin i el progrés
4. El qüestionament contemporani del progrés biològic
 - a) Neodarwinisme i teoria sintètica
 - b) L'anàlisi de les *tendències*
5. La crisi postmoderna i el concepte de progrés

Bibliografia bàsica

AGUSTÍ, J. et al. *El progreso ¿Un concepto acabado o emergente?*. Barcelona: Tusquets, 1998. (Metatemas, 52).

GOULD, S. J. *La grandezza de la vida*. Barcelona: Crítica, 1997.

JACOB, F. *La logique du vivant*. París: Gallimard, 1970.

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre.

Filosofia de la Cultura II

Matèria: Antropologia	Cicle: I
Tipus: optativa	Crèdits: 6
Període lectiu: 2n semestre	
Hores setmanals: Teòriques 2	Pràctiques 1
	Despatx 1
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura	
Professorat: Jaume Mascaró Pons	
Llengua: català	Grup: A1 i B1

Objectius

L'objectiu del curs és proporcionar un coneixement de la dinàmica de la cultura en relació amb els grans nuclis de debat sobre qüestions biològiques, lingüístiques i sociològiques.

Temari

1. Ciències de l'home i coneixement de l'home
 - a) Els sentits del terme *cultura*: individu, grup, espècie
 - b) Els punts de vista: explicació subjectiva i explicació objectiva
 - c) La xarxa dels *sabers*: les ciències humanes
 - d) Els pre-judicis: antropocentrisme, etnocentrisme, egocentrisme
2. Natura/cultura
 - a) El debat de l'origen: continuïtat/discontinuïtat
 - b) Les fonts de la conducta: memòria genètica/memòria nerviosa
 - c) La qüestió de les conductes innates: etologia i sociobiologia
 - d) La funció biològica de la cultura
 - e) Evolució biològica i evolució cultural
3. Cultura i comunicació
 - a) La cultura com a *espai de comunicació*
 - b) Expressió, informació, comunicació
 - c) Propietats i estructura de la comunicació humana
 - d) Cultura i llenguatge
4. Cultura i civilització
 - a) Cultura i cultures: relativisme i/o universalitat
 - b) La qüestió del *progrés*: canvi cultural *vs.* evolució cultural
 - c) Els models culturals: l'imaginari social

Bibliografia bàsica

- AYALA, F. J. *La teoría de la evolución. De Darwin a los últimos avances de la genética*. Madrid: Temas de Hoy, 1994.
- BUXÓ, M. J.; BERTRANPETIT, J. (ed.). *Natura i cultura: repensar la vinculació entre biologia, ecologia i cultura*. Vol. 5 de *Revista d'Etnologia de Catalunya*. Barcelona: 1994.
- CAVALLI-SFORZA, L. I. *Qui som. Història de la diversitat humana*. Traducció de Carme Casals. Barcelona: Proa, 1996, vol. 13.
- CAVALLI-SFORZA, L. L. *Gens, pobles, llengües*. Barcelona: La Mirada; Proa, 1997.
- CHRISTEN, Y. *El hombre biocultural. De la molécula a la civilización*. Madrid: Cátedra, 1989. (Teorema).
- EIBL-EIBESFELDT, I. *Biología del comportamiento humano. Manual de etología humana*. Madrid: Alianza Editorial, 1993, vol. 40.
- ELIAS, N. *El proceso de la civilización*. Mèxic: FCE, 1989.
- HALL, E. T. *Más allá de la cultura*. Barcelona: Gustavo Gili, 1978.

MOSTERÍN, J. *Filosofía de la cultura*. Madrid: Alianza Universidad, 1993.

PARIS, C. *El animal cultural. Biología y cultura en la realidad humana*. Barcelona: Gijalbo Mondadori.

POYATOS, F. *La comunicación no verbal*. (3 vol. I: *Cultura, lenguaje y conversación*. II: *Paralenguaje, kinésica e interacción*. III: *Nuevas perspectivas en novela y teatro y en su traducción*). Madrid: Itsmo, 1994.

Sistema d'avaluació

Examen final sobre el temari. Possibilitat de treballs complementaris a convenir amb el professor.

Teories Ètiques I

Matèria: Ètica **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Andrés Sánchez Pascual
Llengua: castellà **Grup:** A1

Objectius

Conèixer algunes doctrines ètiques importants de l'antiguitat i l'edat mitjana.
 Iniciar l'alumnat en la lectura i l'anàlisi de textos filosòfics.

Temari

1. L'ètica a l'edat tràgica dels grecs
2. L'ètica dels epicurs
3. L'ètica de San Agustí
4. L'ètica dels nominalistes medievals

Bibliografia bàsica

Es donarà conjuntament amb el programa en començar el semestre.

Sistema d'avaluació

Examen escrit al final del semestre, que consistirà en un comentari comparatiu de quatre textos.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

És recomanable tenir nocions de grec i de llatí.

Teories Ètiques I

Matèria: Ètica **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Begoña Román Maestre
Llengua: català **Grup:** B1

Objectius

Llegir acuradament els textos rellevants dels principals representants de les teories ètiques epicúria, estoica, aristotèlica i utilitarista.

Temari

1. Epicur
2. Estoïcisme: Seneca
3. Aristòtil
4. Kant

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ètica a Nicómaco*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1981.
 EPICUR. *Obras*. Madrid: Tecnos, 1991.
 SENECA. *Diàlegs*. Madrid: Tecnos, 1980.
 KANT, I. *Fundamentación de la metafísica de las costumbres*. Madrid: Espasa-Calpe, 1990.

Sistema d'avaluació

Hi haurà un examen al final del semestre, que consistirà en un comentari comparatiu de quatre textos.

Teories Ètiques II**Matèria:** Ètica

Cicle: I

Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre**Hores setmanals:** *Teòriques* 2 *Pràctiques* 1 *Despatx* 1**Departament:** *Filosofia Teorètica i Pràctica***Professorat:** *Andrés Sánchez Pascual***Llengua:** castellà

Grup: A1

Objectius

Conèixer algunes doctrines ètiques importants de les edats moderna i contemporània.
Iniciar l'alumnat en la lectura i l'anàlisi de textos filosòfics.

Temari

1. L'ètica de Kant
2. L'ètica de Schopenhauer
3. L'ètica de Nietzsche
4. L'ètica de Wittgenstein

Bibliografia bàsica

Es donarà conjuntament amb el programa en començar el semestre.

Sistema d'avaluació

Hi haurà un examen escrit al final del semestre, que consistirà en un comentari comparatiu de quatre textos.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

És convenient tenir coneixements d'alemany.

Teories Ètiques II**Matèria:** Ètica

Cicle: I

Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre**Hores setmanals:** *Teòriques* 2 *Pràctiques* 1 *Despatx* 1**Departament:** *Filosofia Teorètica i Pràctica***Professorat:** *Begoña Román Maestre***Llengua:** català

Grup: B1

Objectius

Llegir acuradament els textos rellevants dels autors objecte del programa.

Temari

1. Utilitarisme: J. Bentham i J. S. Mill
2. F. Nietzsche: la genealogia de la moral; la transmutació dels valors
3. J. P. Sartre: consciència i llibertat
4. K. O. Apel: ètica dialògica; part A i B.

Bibliografia bàsica

APEL, K. O. *La responsabilidad en la era tecnológica*. Buenos Aires: Almageste, 1992.

MILL, J. S. *El utilitarismo*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.

NIETZSCHE, F. *La genealogía de la moral*. Madrid: Alianza Editorial (v. ed.).

SARTRE, J. P. *El existencialismo es un humanismo*. Barcelona: Edicions 62, 1980.

Sistema d'avaluació

Hi haurà un examen escrit, que consistirà en un comentari comparatiu de quatre textos.

Filosofia de la Història I

Matèria: *Filosofia de la Història* **Cicle:** I
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *J. Birulés (A1) i R. Gutiérrez (B1)*
Llengua: *català (A1), castellà (B1)* **Grup:** *A1 i B1*

Temari

1. Genealogia del discurs històric
 - a) La història de la naturalesa i la història dels homes
 - b) De la/les crònica/ques a la història
 - c) El doble sentit de la paraula *història*
 - d) Per què la història interessa als filòsofs
2. Ontologia de la història: individus i col·lectivitats
 - a) El subjecte de la història: l'home com a protagonista del procés històric
 - b) El lloc de les intencions en la història
 - c) Què és inevitable i què és necessari en la història

Bibliografia bàsica

COLLINGWOOD, R. G. *Idea de la història*. Mèxic: FCE, 1982.
 CRUZ, M. *Filosofia de la història*. Barcelona: Paidós, 1991.
 HELLER, A. *Teoría de la història*. Barcelona: Fontamara, 1982.
 TOPOLSKY, J. *Metodología de la historia*. Madrid: Cátedra, 1982.

Altres textos d'interès

BERLIN, I. «La inevitabilidad histórica». A: *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
 DANTO, A. C. *Historia y narración*. Barcelona: Paidós, 1989.
 LE GOFF, J. *Pensar la historia. Modernidad, presente, progreso*. Barcelona: Paidós, 1991.
 RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: Cristiandad, 1987, vol. I.
 VEYNE, P. *Cómo se escribe la historia*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
 WILKINS, B. T. *¿Tiene la historia algún sentido?*. Mèxic: FCE, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Història II

Matèria: *Filosofia de la Història* **Cicle:** I
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Román Gutiérrez (A1) i Manuel Cruz (B1)*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1 i B1*

Temari

1. Coneixement de la història: ciència i consciència
 - a) Podem obtenir un coneixement fiable de la història?
 - b) La història és una ciència com les altres?
 - c) Té sentit la pregunta pel sentit de la història?
 - d) Història i hermenèutica
 - e) El caràcter incomplet i obert del coneixement històric. El paper de la narració en la història
2. Pràctica de la història: la qüestió de l'exhauriment de la modernitat
 - a) La gènesi de la modernitat i la configuració de la història com a obra dels homes. La idea de progrés com a nucli
 - b) La filosofia de la història entre la teologia i la biologia
 - c) Del progrés de la raó a l'etern retorn de la voluntat. La crisi de la idea de progrés i el final de la història
 - d) La necessitat d'una nova filosofia de la història

Bibliografia bàsica

COLLINGWOOD, R. G. *Idea de la història*. Mèxic: FCE, 1982.
 CRUZ, M. *Filosofia de la història*. Barcelona: Paidós, 1991.
 HELLER, A. *Teoría de la historia*. Barcelona: Fontamara, 1982.
 TOPOLSKY, J. *Metodología de la historia*. Madrid: Cátedra, 1982.

Altres textos d'interès

BERLIN, I. «La inevitabilidad histórica». A: *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
 DANTO, A. C. *Historia y narración*. Barcelona: Paidós, 1989.
 LE GOFF, J. *Pensar la historia. Modernidad, presente, progreso*. Barcelona: Paidós, 1989.
 RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: Cristiandad, 1987, vol. I.
 VEYNE, P. *Cómo se escribe la historia*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
 WILKINS, B. T. *¿Tiene la historia algún sentido?*. Mèxic: FCE, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Naturalesa I

Matèria: *Filosofia de la Naturalesa* **Cicle:** I
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Josep M. Petit Sullà*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1 i B1*

Objectius

El curs és una introducció a aquesta disciplina i se centra en l'objecte formal, els principis i els conceptes bàsics de la filosofia de la naturalesa, des de les principals posicions que s'hi donen.

Temari

1. Introducció a la filosofia de la naturalesa
 - a) Lloc i objecte de la filosofia de la naturalesa
 - b) Filosofia natural i ciència fisicomatemàtica
2. Els principis de la naturalesa
 - a) Els elements com a principis
 - b) L'atomisme
 - c) El mecanicisme
 - d) El dinamisme
 - e) L'hilemorfisme
3. La naturalesa
 - a) Naturalesa, esdevenir, ésser
 - b) Naturalesa, ànima i consciència
 - c) La naturalesa com a conjunt de lleis
 - d) Naturalesa i ordre: cosmos

Bibliografia bàsica**Fonts**

Textos escollits a: PEIT; PREVOSTI. *Filosofia de la naturaleza*. Barcelona: PPU, 1992.

Manuais

ARTIGAS; SANGUINETI. *Filosofia de la Naturaleza*. Pamplona: EUNSA, 1980.
 AUBERT, J. M. *Filosofia de la Naturaleza*. Barcelona: Herder, 1977.
 MELSEN, A. G. Van *The philosophy of Nature*. Pittsburgh: Duquesne University Press, 1953.
 TONQUÉDEC, J. *Philosophie de la nature*. 3 vol. París: Lethielleux, 1956-1959.

Estudis

MARITAIN, J. *Filosofia de la naturaleza*. Buenos Aires: Club de Lectores, 1980.
 MAY, E. *Filosofia natural*. Mèxic: FCE, 1975.
 PEIT, J. M. *La filosofia de la naturaleza como saber filosófico*. Barcelona: Acervo, 1980.
 PREVOSTI, A. *La física d'Aristòtil*. Barcelona: PPU, 1984.

Sistema d'avaluació

Examen final i treballs voluntaris.

Filosofia de la Naturalesa II

Matèria: *Filosofia de la Naturalesa* **Cicle:** I
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Antoni Prevosti Monclús*
Llengua: *català* **Grup:** *A1 i B1*

Objectius

El curs presenta els conceptes centrals de la filosofia de la naturalesa, amb la seva problemàtica i les teories més rellevants que s'han donat al llarg de la història.

Temari

1. El moviment
 - a) El canvi i el moviment
 - b) La divisibilitat i l'infinit
 - c) Les apories del moviment
2. Les causes
 - a) L'ordre de les causes a la naturalesa
 - b) La finalitat
 - c) L'atzar
 - d) La necessitat
3. Espai i temps
 - a) El lloc
 - b) L'espai
 - c) Naturalesa del temps
 - d) L'instant i les parts del temps

Bibliografia bàsica

Manuais: els mateixos de Filosofia de la Naturalesa I.

Estudis

ALVIRA, R. *La noción de finalidad*. Pamplona: EUNSA, 1978.
 ARTIGAS, M. *La intel·ligibilitat de la naturalesa*. Pamplona: EUNSA, 1992.
 CARREIRA VÉREZ, M. *Metafísica de la materia. Nucleos temáticos de filosofía de la naturaleza: materia no viviente*. Madrid: Universidad Pontificia de Comillas, 1993.
 FRASSEN, B. C. Van *Introducción a la filosofía del tiempo y del espacio*. Barcelona: Labor, 1978.
 MARGENAU, H. *La naturaleza de la realidad física*. Madrid: Tecnos, 1970.
 PREVOSTI, A. *La teoría del infinito de Aristóteles*. Barcelona: PPU, 1985.

Sistema d'avaluació

Participació activa en les pràctiques i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

És recomanable haver cursat Filosofia de la Naturalesa I.

Filosofia Social I

Matèria: Filosofia Social **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Josep M. Alsina Roca
Llengua: castellà **Grup:** A1 i B1

Objectius

1. Coneixer les principals aportacions a la història del pensament social
2. Veure quines relacions i quines diferències hi ha entre filosofia social i sociologia
3. Contestar la pregunta: *Què és allò social?*

Temari

S'estudiaran els autors principals que han anat configurant el pensament social. L'objectiu és aclarir les qüestions plantejades sobre el caràcter científic de la sociologia i la seva relació amb la filosofia social.

Plantejament històric: de la filosofia política a la sociologia

1. La filosofia política com a filosofia moral: Aristòtil
2. La reflexió històrica: sant Agustí
3. L'autonomia de la política: Maquiavel
4. El contractualisme: Hobbes i Rousseau
5. La sociologia fundacional: Comte, Marx
6. La sociologia acadèmica: Durkheim, Max Weber
7. Corrents actuals

Bibliografia bàsica

ARON, R. *Las etapas del pensamiento sociológico*. Buenos Aires: Siglo XXI, 1970.
 NISBET, R. *La formación del pensamiento sociológico*. Buenos Aires: Amorrortu, 1976.
 SABINE, G. *Historia de la teoría política*. Mèxic: FCE, 1983.
 STRAUSS-CROPEY. *Historia de la filosofía política*. Mèxic: FCE, 1993.

Sistema d'avaluació

Examen final. S'exigirà un treball monogràfic sobre un autor del programa.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Les classes pràctiques es dedicaran principalment a comentar textos dels autors que figuren en el temari.

Filosofia Social II

Matèria: Filosofia Social **Cicle:** I
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Josep M. Esquirol Calaf
Llengua: català **Grup:** A1 i B1

Temari

1. La dimensió antropològica de la tècnica
 - a) La situació mundana: estranyament i projecte
 - b) L'home i la cosmicitat
 - c) *Poiesis i praxis*
2. La cosmovisió lligada a la tècnica moderna
 - a) La crítica husserliana de l'objectivisme modern
 - b) L'essència de la tècnica com a *Gestell* (Heidegger)
 - c) Progrés i utopia
3. Sobre l'abast del poder tecnològic
 - a) Una responsabilitat proporcional al poder
 - b) La constitució sistemàtica de la tecnologia
4. El rerefons del nou món tecnològic
 - a) L'espai, el temps i la "metafísica" d'Internet
 - b) Apories i paradoxes sociopolítiques
 - c) La biotecnologia i les ombres del món feliç
5. La condició humana i les experiències de sentit atècnic

Bibliografia bàsica

ARENDDT, H. *La condición humana*. Barcelona: Paidós, 1993.
 ELLUL, J. *Le bluff technologique*. París: Hachette, 1988.
 GRAHAM, G. *The Internet: a philosophical inquiry*. Londres: Routledge, 1999.
 HEIDEGGER, M. «La qüestió envers la tècnica». A: *Fites*. Barcelona: Laia, 1989.
 [Versió castellana. Heidegger, M. *Conferencias y artículos*. Barcelona: Serval, 1994].
 HOTTOIS, G. *Essais de philosophie bioéthique et biopolitique*. París: Vrin, 1999.
 HUSSERL, E. *La crisis de las ciencias europeas y la fenomenología transcendental*. Barcelona: Crítica, 1991.
 JONAS, H. *El principio de responsabilidad*. Barcelona: Herder, 1995.
 MANUEL, F. *Utopías y Pensamiento Utópico*. Madrid: Espasa, 1982.
 ORTEGA, J. *Meditación de la técnica y otros ensayos sobre ciencia y filosofía*. Madrid: Alianza, 1982.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Ciència I

Matèria: *Història de la Ciència* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Antonio Beltrán Mari*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1 i B1*

Objectius

Tant en aquesta assignatura com a Història de la Ciència II l'objectiu és introduir l'alumnat en alguns temes claus de la història del pensament científic.

Temari

0. Dinàmica del curs i contingut bibliogràfic

1. Les ciències de la vida a Grècia
2. El desenvolupament de la cosmologia dels presocràtics en Plató
3. Aristòtil: física i cosmologia
4. L'astronomia de Ptolomeu
5. La crisi de la ciència grega i el cristianisme
6. La física medieval
7. Renaixement, màgia i ciència
8. L'astronomia renaixentista
9. Copèrnic, filòsof del cel

Bibliografia bàsica

- GRANT, E. *La ciencia física en la edad media*. Traducció d'Adalberto Weinberger. Mèxic: FCE, 1983 [1971].
 KUHN, T. S. *La revolución copernicana*. Traducció de Domènec Bergadà. Barcelona: Ariel, 1978 [1957].
 LLOYD, G. *De Tales a Aristóteles*. Buenos Aires: EUDEBA, 1977.
 SAMBURSKY, S. *El mundo físico de los griegos*. Madrid: Alianza Editorial, 1990.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Ciència II

Matèria: *Història de la Ciència* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *José Romo Feito*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1 i B1*

Temari

1. Tycho Brahe i Kepler
2. Galileu. Cosmologia i física
3. Descartes. La teorització del mecanicisme
4. Bacon i la ciència anglesa
5. Newton. El sistema del món
6. Les ciències de la vida del segle XVI al XVIII
7. *Teoria de la Terra*
8. La història natural en els segles XVII i XVIII
9. Darwin i la revolució darwinista

Bibliografia bàsica

- BELTRÁN, A. *Galileo. El autor y su obra*. Barcelona: Barcanova, 1983.
 COHEN, I. B. *El nacimiento de una nueva física*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
 COLEMAN, W. *La biología en el siglo XIX. Problemas de forma, función y transformación*. Mèxic: FCE, 1983.
 HALLAN, A. *Grandes controversias geológicas*. Barcelona: Labor, 1985.
 JACOB, F. *La lógica de lo viviente. Una historia de la herencia*. Barcelona: Laia, 1973.
 KUHN, T. S. *La revolución copernicana*. Barcelona: Ariel, 1978.
 TOULMIN, S.; GOODFIELD, J. *El descubrimiento del tiempo*. Barcelona: Paidós, 1990.
 WESTFALL, R. *La construcción de la ciencia moderna. Mecanismo y mecánica*. Barcelona: Labor, 1980.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

S'aconsella especialment haver cursat prèviament Història de la Ciència I.

Història de la Filosofia Medieval I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Antonio Alegre Gorri*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Temari

Convencionalment s'estudia la filosofia escrita en llatí des de M. T. Ciceró (segle I aC) fins al 1350. Una perspectiva tan dilatada invita a valorar especialment la dimensió històrica de la filosofia, la problemàtica de la producció historiogràfica i la seva aplicació. Per a aquestes reflexions, els manuals (que cal llegir com a preparació del curs) proporcionen alhora l'horitzó i el programa de l'assignatura.

A classe es llegiran i es comentaran, amb la participació de tothom, textos rellevants de Ciceró, l'emperador Julià, Agustí d'Hipona, J. Escot Eriúgena, Jonàs d'Orleans, Roscellin, Anselm de Canterbury, Pere Abelard, Joan de Salisbury, Averrois llatí, Siger de Brabant, Tomàs d'Aquino, Guillem d'Occam i Joan Buridà.

En aquest primer semestre només s'estudiarà el període comprès entre els segles I aC i IX dC.

Bibliografia bàsica

ANDRÉS, T de. *El nominalismo de G. de Ockham como filosofía del lenguaje*. Madrid: Gredos, 1969.
 BORWN, P. *Agustín de Hipona*. Madrid: Revista de Occidente, 1970.
 JOLIVET, J. *Arts du langage et théologie chez Abélard*. Paris: Librairie Philosophique Jean Vrin, 1969.
 LONG, A. A. *La filosofía helenística*. Madrid: Revista de Occidente, 1975.
 VAN STEENBERGHEN, F. *La philosophie au XIIIe siècle*. Louvain: Publication Universitaires, 1966, vol. 2.
Jean Scot Erigène et la Histoire de la Philosophie. Editions du CNRS.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Medieval I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Mª Isabel Méndez Lloret*
Llengua: *castellà* **Grup:** *B1*

Temari

Després d'una introducció en la qual s'estudiaran les bases filosòfiques grecoromanes del pensament de l'alta edat mitjana (especialment l'estoïcisme, el medioplatonisme i el neoplatonisme) tractarem successivament de:

1. Sant Agustí
2. Boeci
3. Escot Eriúgena
4. La filosofia del segle XII (el platonisme de Chartres, Pere Abelard i Pietro Lombardo)

Bibliografia bàsica

ALSINA, J. *El neoplatonismo*. Barcelona: Anthropos, 1989.
 BROWN, P. *Agustín de Hipona*. Madrid: Gredos, 1972.
 GILSON, E. *La filosofía en la Edad Media*. Madrid: Gredos, 1972.
 LIBERA, A. *La philosophie médiévale*. Paris: PUF, 1973. (Col. Premier Cycle).
 LONG, A. A. *La filosofía helenística*. Madrid: Revista de Occidente, 1975. [Reimpr. Alianza Universidad].

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Medieval II

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** I
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: *Teòriques* 2 *Pràctiques* 1 *Despatx* 1
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Miguel Candel Saumartin*
Llengua: *castellà* **Grup:** A1

Temari

L'objectiu del curs és adquirir un coneixement global del desenvolupament del pensament medieval cristià i islàmic a partir del segle XII, etapa caracteritzada pel relatiu eclipsi de la filosofia platonitzant, representada per Escot Eriúgena i el *Liber de causis*, causa de l'arribada a Occident, a través dels àrabs i dels contactes amb Bizanci, de la filosofia d'Aristòtil. L'aristotelisme, a banda d'una reinterpretació naturalista de l'idealisme platònic, afavoreix el sorgiment d'alguns trets propis de la mentalitat científica moderna, com ara el nominalisme, l'empirisme i l'instrumentalisme, mentalitat que respon més adequadament a la visió del món pròpia de la incipient burgesia urbana. Aquesta evolució ha de contextualitzar-se dins del gran debat intel·lectual que recorre tota l'època: les relacions entre filosofia i teologia o entre raó i fe. Els autors treballats seran: Escot Eriúgena, l'andònim autor del *Liber de causis*, Anselm de Canterbury, Avicenna, Averrois, Pere Abelard, Siger de Brabant, Tomàs d'Aquino, Joan Duns Escot, Guillem d'Occam, Joan Buridà, Nicolàs de Cusa i Francisco Suárez. L'estudi d'aquests autors no es limitarà a la mera anàlisi historicofilològica, sinó que tindrà com a objectiu principal presentar les continuïtats i discontinuïtats existents entre aquelles idees i les idees filosòfiques del present, a fi de comprendre millor les unes i les altres. Les classes pràctiques se centraran en l'anàlisi d'alguns dels textos de lectura obligatòria indicats al final de la bibliografia.

Bibliografia bàsica**Fonts**

ABELARD, Pere. *Escrits de lògica*. Ed. de Mario dal Pra. Florència: La Nuova Italia, 1969.
 ANÒNIM. *Liber de causis*. Ed. d'A. Pattin. Traducció de R. Àguila. Barcelona: KAL, 1993.
 AQUINO, Tomàs d'. *Compendio de teologia*. Barcelona: Orbis, 1983.
 ----- . *Summa contra gentes (Suma contra los gentiles)*. Madrid: Católica (BAC), 1952, llibre II, cap. 56-78.
 ----- . *Opúsculs filosòfics*. Torí-Roma: Marietti, 1954.
 AVERROIS. *Gran comentari al llibre d'Aristòtil sobre l'ànima (llibre III) [versió llatina]*. Editat per H. A. Wolfson, D. Baneth i F. H. Fobes. Cambridge (Mass.): The Mediaeval Academy of America, 1953. [Vol. VI del *Corpus commentariorum Averrois in Aristoteles*].
 AVICENNA. *Livres des directives et remarques (2a part)*. Traducció de l'àrab, introducció i notes d'A. M. Goichon. Beirut-París: Vrin, 1951.
 ----- . *La métaphysique du Shifā (2a part)*. Traducció de l'àrab, notes i comentaris de G. C. Anawati. París: Vrin, 1985.
 BRABANT, Siger. *Questions sobre el Liber de causis*. Edició crítica d'Antonio Marlasca. Lovaina: Publications Universitaires, 1972.
 BURIDA, Joan. *Compendi de tota la lògica*. Edició llatina. Venècia, 1949. Francfort/M.: Minerva, 1965 (reimpr.).
 CANTERBURY, Anselm de. *Proslogion*. Text llatí i traducció de Miguel Candel. Barcelona: KAL, 2000.
 CUSA, Nicolau de. *La docta ignorancia*. Traducció del llatí, pròleg i notes de Manuel Fuentes Benot. 4a ed. Madrid: Aguilar, 1973.
 DUNS ESCOT, Joan. *Tratado del primer principio*. Madrid: Sarpe, 1985.
 ESCOT ERIÚGENA, Joan. *Periphyseon (De divisione naturae)*, 441A-458A. Text llatí i traducció de F. J. Fortuny. Barcelona: KAL, 1995.

OCCAM, Guillem d'. *De successivis*. Barcelona: Planeta d'Agostini.

----- . *Breviloquium*. Introducció, traducció i notes de F. J. Fortuny. Barcelona: Laia, 1980.

----- . *Textos epistemológicos*. Selecció i traducció de F. J. Fortuny. Barcelona: KAL, 2000.

SUÁREZ, Francisco de. *Disputationes metafísicas (disput. XXXI)*. Madrid: Gredos, 1963 [llatí-castellà].

Bibliografia secundària

ABBAGNANO, N. *Historia de la filosofía I: Filosofía patristica - Filosofía escolástica*. Barcelona: Hora, 1982.
 CORBIN, H. *Avicenna y el relato visionario*. Barcelona: Paidós, 1995.
 COURCELLE, P. *Onnais-toi toi-même. De Socrate à Saint Bernard*. 3 vol. París: Études augustiniennes, 1974.
 DE LIBERA, A. *La philosophie médiévale*. París: PUF, 1993.
 ----- . *La querelle des universaux. De Platon à la fin du Moyen Âge*. París: Seuil, 1996.
 FORTUNY, F. J. *De Lucreci a Ockham. Perspectives de l'Edat Mitjana*. Barcelona: Anthropos, 1992.
 FRAILE, G. *Historia de la filosofía*. Madrid: Católica (BAC), 1975, tom II b.
 GILSON, E. *La philosophie au Moyen Âge*. 2a ed. París: Payot, 1986.
 GREGORY, T. *Mundana Sapientia. Forme di conoscenza nella cultura medievale*. Roma: Edizione di Storia e Letteratura, 1992.
 JOLIVET, R. *Arts du langage et théologie chez Abélard*. París: Vrin, 1969.
 KRETZMANN, N.; KENNY, A.; PINBORG, J. (coord.). *The Cambridge History of Later Medieval Philosophy. From the Rediscovery of Aristotle to the Disintegration of Scholasticism (1100-1600)*. Cambridge: Cambridge UP, 1982.
 LE GOFF, J. *Les intellectuels au Moyen Âge*. 2a ed. París: Seuil, 1962.
 MARMO, C. (coord.) *Vestigia, imagines, verba. Semiotics and Logic in Medieval Theological Texts*. Turnhout: Brepols, 1997.
 MURRAY, A. *Razón y sociedad en la Edad Media*. Madrid: Taurus, 1983.

Sistema d'avaluació**Lectures obligatòries:**

JOAN ESCOT ERIÚGENA: *Periphyseon (De divisione naturae)*, 441A-458A. ANSELM DE CANTERBURY: *Proslogion*. AVICENNA: *La métaphysique du Shifā*, llibre IX. TOMÀS D'AQUINO: *De ente et essentia; Summa contra gentes (Suma contra los gentiles)*, llib. II, cap. 56-78. JOAN DUNS ESCOT: *Tratado del primer principio*. GUILLEM D'OCCAM: *Textos epistemológicos* (selecció de F. J. Fortuny). NICOLAU DE CUSA: *La docta ignorancia*. FRANCISCO SUÁREZ: *Disputationes metafísicas (disput. XXXI, secció 1a)*.

Examen final (prova objectiva i comentari d'un fragment d'alguna de les obres de lectura obligatòria).

Història de la Filosofia Medieval II

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Mª Isabel Méndez Lloret*
Llengua: *castellà* **Grup:** *B1*

Temari

Després d'una introducció dedicada a la recuperació de la filosofia i la ciència gregues per mitjà dels àrabs (especialment a la recuperació d'Aristòtil) estudiarem:

1. La filosofia del segle XIII (Albert Magne, Tomàs d'Aquino, l'*averroisme llatí*) i la condemna de 1277
2. La filosofia del segle XIV: Duns Escot, Occam i el nominalisme
3. La problemàtica política: Dant i Marsili de Pàdua

Bibliografia bàsica

ANDRÉS, T de. *El nominalismo de G. de Ockham como filosofía del lenguaje*. Madrid: Gredos, 1969.
 BIANCHI, L. *Il vescovo e i filosofi. La condanna parigina del 1277*. Bèrgam: Lubrina, 1990.
 GILSON, E. *La filosofía en la Edad Media*. Madrid: Gredos, 1972.
 LIBERA, A de. *La philosophie médiévale*. París: PUF, 1993. (Col. Premier Cycle).
 QUILLET, J. *Les clefs du pouvoir au Moyen Age*. París: Flammarion, 1972.
 STEENBERGHEN, F. Van *La philosophie au XIIIe siècle*. Louvain: Publications Universitaires, 1966.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia del Renaixement I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Miguel A. Granada (A1) i Rosa Rius (B1)*
Llengua: *castellà (A1), català (B1)* **Grup:** *A1 i B1*

Temari

La filosofia en el segle XV

1. La revolució cultural de l'humanisme
2. Nicolau de Cusa
3. La restauració del platonisme: Marsilio Ficino i Giovanni Pico della Mirandola
4. L'aristotelisme de Pomponazzi
5. Maquiavel

Bibliografia bàsica

GRANADA, M. A. *Entre Petrarca y Descartes. Estudios sobre filosofía, religión y ciencia en el Renacimiento*. Barcelona: Herder, 1999.
 ----- *Cosmología, religión y política en el Renacimiento*. Barcelona: Anthropos, 1987.
 KRISTELLER, P. O. *El pensamiento renacentista y sus fuentes*. Mèxic: FCE, 1983.
 YATES, F. A. *Giordano Bruno y la tradición hermética*. Barcelona: Ariel, 1982.

Les obres dels autors estudiats es donaran a l'inici del curs. La bibliografia ulterior secundària s'indicarà en el moment oportú.

Sistema d'avaluació

Examen final escrit.

Història de la Filosofia del Renaixement II

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Rosa Rius Gatell*
Llengua: *català* **Grup:** *A1 i B1*

Temari

La filosofia en el segle XVI: el problema cosmològic i la seva dimensió religiosa

1. La imatge del món abans de Copèrnic
2. L'obra de Copèrnic
3. De Copèrnic a Bruno: cap a l'univers infinit i homogeni. La dimensió religiosa del problema cosmològic

Bibliografia bàsica

- ELENA, A. *Las quimeras de los cielos. Aspectos epistemológicos de la revolución copernicana*. Madrid: Siglo XXI, 1985.
 GARÍN, E. *La revolución cultural del Renacimiento*. Barcelona: Crítica, 1981.
 GRANADA, M. A. *Giordano Bruno y América. De la crítica de la colonización a la crítica del cristianismo*. Barcelona: Geocrítica, 1991. (Núm. 90).
 -----, *El umbral de la modernidad. Estudios sobre filosofía, religión y ciencia entre Petrarca y Descartes*. Barcelona: Herder, 2000.
 KOYRÉ, A. *Estudios de historia del pensamiento científico*. Madrid: Siglo XXI, 1977.
 -----, *Del mundo cerrado al universo infinito*. Madrid: Siglo XXI, 1979.
 KUHN, T. *La revolución copernicana*. Barcelona: Ariel, 1978.
 LERNER, M. P. *Le monde des sphères*. 2 vol. París: Les Belles Lettres, 1996 i 1997.
 MICHEL, P. H. *La cosmologie de Giordano Bruno*. París: Hermann, 1962.
 YATES, F. A. *Giordano Bruno y la tradición hermética*. Barcelona: Ariel, 1982.

Les obres dels autors estudiats es donaran a l'inici del curs. La bibliografia ulterior secundària s'indicarà en el moment oportú.

Sistema d'avaluació

Examen final escrit.

Lògica I

Matèria: *Lògica* **Cicle:** *I*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Ignasi Jané (A1) i Enrique Casanovas (B1)*
Llengua: *català (A1), castellà (B1)* **Grup:** *A1 i B1*

Objectius

Presentar alguns dels conceptes i dels mètodes fonamentals de la lògica contemporània.

Temari

1. Orígens de la lògica contemporània
2. El concepte de veritat
3. Què és una demostració
4. Teories i axiomes
5. Necessitat i possibilitat

Bibliografia bàsica

- BADESA, C.; JANÉ, I.; JANSANA, R. *Elementos de lógica formal*. Barcelona: Ariel, 1998.
 TARSKY, A. *Introducción a la lógica*. Espasa, 1985.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

El programa d'aquesta assignatura és distint del d'anys anteriors. El seu contingut no es pressuposa a Lògica II.

Lògica II

Matèria: Lògica Cicle: I
 Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
 Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
 Professorat: Calixto Badesa (A1) i Enrique Casanovas (B1)
 Llengua: castellà Grup: A1 i B1

Objectius

Precisar el concepte d'infinutut i analitzar alguns dels contextos en què apareix.

Temari

1. Introducció històrica
2. El concepte d'infinut
3. El continu. Paradoxes de Zenó
4. Els nombres naturals
5. Algorismes i computabilitat

Bibliografia bàsica

BADESA, C.; JANÉ, I.; JANSANA, R. *Elementos de lògica formal*. Barcelona: Ariel, 1998.
 BOLZANO, B. *Las paradojas del infinito*. Mathema, 1991.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

El programa d'aquesta assignatura és distint del d'anys anteriors i no pressuposa el contingut de l'assignatura Lògica I.

Filosofia Contemporània I

Matèria: *Corrents actuals de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: troncal Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1
 Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
 Professorat: Antonio Aguilera Pedrosa
 Llengua: castellà Grup: A1

Temari

1. Introducció a la filosofia de la primera meitat d'aquest segle
2. Crisi de l'idealisme i dels models filosòfics del segle XIX
3. Intents de reconstrucció filosòfica a començaments d'aquest segle: recuperar la tradició, noves relacions amb les ciències, filosofies experimentals, el problema de la relació amb l'art
4. Multiplicitat de paradigmes filosòfics: fenomenologia, anàlisi, praxi. Diferències procedimentals, apel·lació a temes

Bibliografia bàsica

AGUILERA, A. *Hombre y cultura*. Madrid: Trotta, 1995.
 DESCOMBES, V. *Lo mismo y lo otro. Cuarenta y cinco años de filosofía francesa*. Cátedra.
 HABERMAS, J. *El discurso filosófico de la modernidad*. Madrid: Taurus, 1989.
 KOLAKOWSKI, L. *La filosofía positivista*. Madrid: Cátedra, 1988.
 SCHNÄDELBACH, H. *Filosofía en Alemania (1831-1933)*. Madrid: Cátedra, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final i treball voluntari dirigit pel professor.

Filosofia Contemporània I

Matèria: *Corrents actuals de la Filosofia* **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** — **Despatx** 1
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Josefina Birulés Bertrán*
Llengua: català **Grup:** A2

Objectius

El curs tractarà de mostrar com, en la segona meitat del segle xx, la filosofia s'ha mogut a partir de diversos intents de desanimar l'anhel de generalitat i com en aquest moviment ha deixat un reguitzell de qüestions obertes que progressivament han anat vertebrant l'agenda del pensament actual.

Temari

1. Del gir lingüístic al gir pragmàtic (R. Rorty)
2. La interpretació com a deconstrucció (J. Derrida)
3. Un nou relat de la història de la modernitat (J. Habermas)

Bibliografia bàsica

DERRIDA, J. *La escritura y la diferencia*. Barcelona: Anthropos.
 HABERMAS, J. *El pensamiento posmetafísico*. Madrid: Taurus.
 MCCARTHY, T. *Ideales e ilusiones*. Madrid: Tecnos.
 RORTY, R. *Consecuencias del pragmatismo*. Barcelona: Paidós.
 WELLMER, A. *Sobre la dialéctica de modernidad y post modernidad*.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Contemporània I

Matèria: *Corrents actuals de la Filosofia* **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** — **Despatx** 1
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Román Gutiérrez Cuartango*
Llengua: castellà **Grup:** B1

Temari

1. El coneixement
 - a) La ciència com a model de coneixement (Carnap i el Cercle de Viena)
 - b) El programa racionalista i el canvi científic (Popper, Lakatos, Feyerabend)
 - c) La crisi de la racionalitat científica (Husserl)
 - d) De l'epistemologia a l'hermenèutica (Kuhn, Rorty)
2. El llenguatge
 - a) *El tomb lingüístic*: a la recerca d'una anàlisi lògica completa del llenguatge (Wittgenstein)
 - b) Jocs de llenguatge, usos i actes de parla (Wittgenstein, Austin, Searle)
 - c) La transformació de la filosofia transcendental. Comunicabilitat i conversació (Habermas, Apel)
 - d) Llenguatge i món (Heidegger)
3. L'acció
 - a) La qüestió de la intencionalitat (Husserl)
 - b) El concepte de *praxi* (Marx). Individualisme i holisme (Popper, Hayek)
 - c) Diverses descripcions de l'acció (Anscombe). Acció i conducta (pragmatisme)
 - d) La gramàtica de la justícia (Rawls, Dworkin)

Nota: aquest és el programa marc de l'assignatura. El professor especificarà a principi de curs com el desenvoluparà.

Bibliografia bàsica

DESCOMBES, V. *Lo mismo y lo otro*. Madrid: Cátedra, 1982.
 PASSMORE, J. *Cien años de filosofía*. Madrid: Alianza, 1981.
 SCHNÄDELBACH, H. *Filosofía en Alemania (1831-1933)*. Madrid: Cátedra, 1991.

Bibliografia per temes

Tema 1
 NEWTON-SMITH, W. H. *La racionalidad de la ciencia*. Barcelona: Paidós, 1987.
 POPPER, K. R. *La lógica de la investigación científica*. Madrid: Tecnos.
 RORTY, R. *La filosofía y el espejo de la naturaleza*. Madrid: Cátedra, 1938.

Tema 2
 HABERMAS, J. *Teoría de la acción comunicativa*. Madrid: Taurus.
 WITTGENSTEIN, L. *Tractatus Logico-Philosophicus*. Madrid: Alianza.
 ----- . *Investigaciones filosóficas*. Barcelona: Crítica, 1988.

Tema 3
 ANSCOMBE, E. *Intención*. Barcelona: Paidós, 1991.
 BERNSTEIN, R. *Praxis y acción*. Madrid: Alianza Editorial, 1979.

HABERMAS, J. *La reconstrucción del materialismo histórico*. Madrid: Taurus, 1981.
RICCEUR, P. *El discurso de la acción*. Madrid: Cátedra, 1981.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Codi: 111015 2

Filosofia Contemporània II

Matèria: *Corrents actuals de la Filosofia*

Cicle: II

Tipus: *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*

Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques — Despatx 1*

Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*

Professorat: *Antonio Aguilera Pedrosa*

Llengua: *castellà*

Grup: A1

Temari

1. Introducció a la filosofia de la segona meitat d'aquest segle
2. Crisi del paradigma de la consciència, revisió de supòsits filosòfics
3. Continuació i transformació de paradigmes filosòfics: hermenèutica, filosofia analítica, acció comunicativa
4. Intents de mediació i ruptures. Internacionalització de la filosofia. Relació amb les ciències i les arts

Bibliografia bàsica

DERRIDA, J. *Espectros de Marx*. Madrid: Trotta, 1995.

----- *Fuerza de ley*. Madrid: Tecnos, 1997.

HABERMAS, J. *Pensamiento postmetafísico*. Madrid: Taurus, 1990.

----- *Teoría de la acción comunicativa*. 2 vol. Madrid: Taurus, 1988.

LUHMANN, N. *Observaciones de la modernidad*. Barcelona: Paidós, 1997.

PUTNAM, H. *Cómo renovar la filosofía*. Madrid: Cátedra, 1994.

Sistema d'avaluació

Examen final i treball voluntari dirigit pel professor.

Filosofia Contemporània II

Matèria: *Corrents actuals de la Filosofia* **Cicle:** II
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Santiago López Petit*
Llengua: *castellà* **Grup:** A2

Temari

El curs vol ser l'expressió de tres maneres de pensar la realitat i la subjectivitat a través del concepte de diferència. Tindrà la forma d'una introducció al postestructuralisme francès (sobretot Deleuze), a la teoria general de sistemes (sobretot N. Luhmann) i al pensament ontològic (Heidegger).

Bibliografia bàsica

Les obres principals dels autors assenyalats.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Contemporània II

Matèria: *Corrents actuals de la Filosofia* **Cicle:** II
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Manuel Cruz Rodríguez*
Llengua: *castellà* **Grup:** B1

Temari

1. La subjectivitat
 - a) La qüestió del solipsisme (L. Wittgenstein)
 - b) Alteritat i contingència en el cor del subjecte (E. Lévinas)
 - c) Singularitat, individu, subjecte. Una aproximació a la categoria de sentit
2. Acció
 - a) El concepte de *praxi* (Marx). Individualisme i holisme (Popper i Hayek)
 - b) Diverses descripcions de l'acció (Anscombe)
3. Història
 - a) Epistemologia de les ciències històriques. La comprensió del sentit
 - b) *L'esdeveniment*, una noció problemàtica. L'encreuament de ficció i història en el dir el temps (P. Ricoeur)

Bibliografia bàsica

ANSCOMBE, G. E. M. *Intención*. Barcelona: Paidós, 1991.
 BERNSTEIN, R. J. *Praxis y acción*. Madrid: Alianza Editorial, 1979.
 CRUZ, M. (ed.). *Tiempo de subjetividad*. Barcelona: Paidós, 1996.
 LÉVINAS, E. *Humanisme de l'altre home*. València: Eliseu Climent, 1993.
 MCCARTHY, T. *Ideales e ilusiones*. Madrid: Tecnos, 1992.
 RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: S. XXI, 1995.
 TAYLOR, CH. *Fuentes del yo*. Barcelona: Paidós, 1996.
 WHITE, H. *El contenido de la forma*. Barcelona: Paidós, 1992.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Estètica I

Matèria: Estètica

Tipus: troncal

Crèdits: 6

Període lectiu: 1r semestre

Cicle: II

Hores setmanals:

Teòriques 3

Pràctiques -

Despatx 1

Departament:

Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Professorat:

David Estrada Herrero

Llengua: castellà

Grup: A1

Objectius

Presentació de les idees bàsiques de la disciplina estètica dins un context de contemporaneïtat històrica i semàntica. En el primer semestre es tractarà la naturalesa de l'obra d'art; en el segon semestre es realitzarà una anàlisi del judici estètic.

Temari

Naturalesa de l'obra d'art

1. Introducció a l'estètica. El terme estètica. L'estètica abans i després d'A. G. Baumgarten. Definició i continguts de l'estètica. Estètica i art
2. Les polaritats estètiques. El dionisíac i l'apolini
3. Art i artesanía. La concepció artística i artesana de l'art i la seva integració polar
4. Origen de l'obra d'art. Art de les *muses* i art dels *genis*. Teories sobre l'origen de l'art
5. Terminació de l'obra d'art. Caràcter no acabat de l'obra d'art. Imaginació i terminació d'allò artístic (B. Croce, R. G. Collingwood, J. P. Sartre, R. Ingarden)
6. Art i mimesi. El concepte de mimesi al llarg de la història de l'estètica. Naturalisme i realisme. Models mimètics
7. Art i expressió. Teories de l'expressió. Naturalesa del sentiment expressat. *Forma idònia autònoma*; K. Malevitch i la *forma suprematista*. J. Ortega y Gasset i la *deshumanització de l'art*. Forma i contingut. Perspectiva històrica
9. Art i símbol. Polaritat del símbol. Símbol i signe. El símbol en la història de l'estètica

Bibliografia bàsica

- BAYER, R. *Historia de la estética*. Mèxic: FCE, 1980.
 BOSANQUET, B. *Historia de la estética*. Buenos Aires: Nueva Visión, 1970.
 ESTRADA, D. *Estética*. Barcelona: Herder, 1988.
 GOMBRICH, E. H. *Historia del arte*. Madrid: Alianza Editorial.
 HEGEL, G. W. F. *Introducción a la estética*. Barcelona: Península, 1973.

Sistema d'avaluació

Un examen dels temes bàsics del programa.

Estètica I

Matèria: Estètica

Tipus: troncal

Crèdits: 6

Període lectiu: 1r semestre

Cicle: II

Hores setmanals:

Teòriques 3

Pràctiques -

Despatx 1

Departament:

Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Professorat:

Francisco Caja López

Llengua: castellà

Grup: A2

Temari

Contingut: fonaments de teoria estètica.

1. Art i filosofia. Els problemes històrics de l'estètica com a disciplina filosòfica. Baumgarten i la dialèctica de la Il·lustració. L'art, òrgan de la filosofia. La irreconciliabilitat de l'estètica tradicional amb l'art actual. L'art contra l'estètica. Pèrdua de l'evidència de l'art. Estètica contra *Enkunstung der Kunst*.

L'universal i el particular: nominalisme.

Estètica i filosofia de la història. Antihistoricisme

2. L'experiència estètica. De Nietzsche a Dewey. Subjecte/objecte com a equívocs. Crítica de l'estètica empírica. Abolició del subjecte i *principium individuationis*: escola de socialització o de desobediència civil. Infantilisme de l'experiència: crítica de l'estètica de la recepció.

Mimesi. Xifra i escriptura. Imitació sense imitat. Finalitat sense fi. Figura de la ignorància: el geni. La tècnica com a punt mitjà entre el no-saber i la reflexió necessària.

Les apories del goig estètic. La qüestió de l'objecte estètic en la *Crítica del judici*: el goig com a universal i necessari. El sublim i *Das ding*. Catarsi. L'art en l'època de l'*Erfahrungsarmut*. Reproductibilitat tècnica com a antídote. Convergència del fetixisme de les obres d'art i el fetixisme de les mercaderies

3. Art i societat. Caràcter doble: autonomia i *fait social*. *Erinnerung* hegeliana i socialització de l'art: la solució de Lukács. Melancolia i modernitat. Politització de l'art: de l'art com a enemic del poble a l'art com a forma de vida. L'última resplendor de la intel·ligència europea: restrospecció del surrealisme. Esteticització de la política. Schiller i l'educació estètica de la humanitat. El romanticisme i la construcció d'una nova mitologia

Bibliografia bàsica

- ADORNO, T. W. *Aesthetische Theoria*. Frankfurt am Main: 1970. [Versió castellana: Taurus, 1971].
 ----- *Gesammelte Schriften*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1970.
 BENJAMIN, W. *Gesammelte Schriften*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1972.
 BOZAL, V. (ed.). *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. 2 vol. Madrid: Visor, 1996.
 GIVONE, S. *Storia dell'estetica*. [Versió castellana: Madrid: Tecnos, 1990].
 ROCHLITZ, R. *Theories esthétiques après Adorno*. Paris: Actes Sud, 1990.
 TATARKIEWICZ, W. *History of Aesthetics*. 4 vol. La Haia; Mouton; Varsovia: Polish Scientific Publishers, 1970-1974. [Versió castellana: 3 vol. Madrid: Akal, 1991].
 ----- *A history of six ideas: an essay in aesthetics*. La Haia: M. Nijhoff, 1980. [Versió castellana: *Historias de seis ideas*. Madrid: Tecnos, 1987].

Sistema d'avaluació

Examen final i/o treball de curs.

Matèria: Estètica
 Tipus: troncal Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre Cicle: II
 Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1
 Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
 Professorat: Enriquet Lynch Frigerio
 Llengua: castellà
 Grup: B1

Temari

Història de les idees estètiques i del vocabulari de l'estètica, des de la seva aparició a la Grècia antiga, passant per la constitució de l'autonomia de la disciplina en els segles XVIII i XIX, fins a la seva presència i el seu règim d'ús crític en la teoria contemporània de l'art.

Bibliografia bàsica

Bibliografia bàsica
 ARISTÒTIL. *Poètica*. Madrid: Gredos, 1985.
 HUME. *La norma del gust*. Barcelona: Península, 1989.
 KANT. *Crítica de la facultat de juzgar*. Traducció d'Oyarzún. Caracas: Monte Avila.
 LESSING. *Laocoonte*. Madrid: Tecnos, 1990.
 PLATÓN. *Diàlegs*. Madrid: Gredos, 1979.
 PLOTÍ. *Enéadas* (diverses edicions).

Bibliografia de referència

BOZAL, V. (ed.). *Historia de las ideas estéticas*. Madrid: La Balsa de la Medusa-Visor, 1996.
 FERRY, L. *Homo aestheticus*. París: Grasset, 1990.
 LYNCH, E. *Sobre la belleza*. Madrid: Anaya, 1999.
 SCHAEFFER, J. M. *L'art de l'âge moderne*. París: Gallimard, 1992.
 VALVERDE, J. M. *Breve historia y antología de la estética*. Barcelona: Ariel, 1990.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Estètica II

Matèria: Estètica
 Tipus: troncal Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre Cicle: II
 Hores setmanals: Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1
 Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
 Professorat: David Estrada Herrero
 Llengua: castellà
 Grup: A1

Objectius

Presentar a l'alumnat les qüestions estètiques fonamentals relacionades amb l'anàlisi del judici de la bellesa, el sublim i el lleig, amb un especial èmfasi en la naturalesa filosòfica del judici del gust.

Temari

Naturalesa del judici estètic

1. Introducció a l'anàlisi del judici estètic
 El judici estètic a Kant. Valoracions de F. Mirabent al voltant del judici estètic
2. El judici estètic de la bellesa. Ressenya històrica de la bellesa (des de la cultura grega fins a les concepcions contemporànies). Bellesa natural i bellesa artística (estudi de les tesis de Hegel, Croce i Mirabent)
3. El judici estètic del sublim. El sublim a Longino, Silvain, E. Burke, Kant, M. Mendelsshon, Schopenhauer, M. Mià i Fontanals i els estetes del romanticisme. El sublim ètic i el sublim religiós
4. El judici estètic del lleig. El tema de la llejor en la història de l'estètica, amb una especial referència a Lessing, Solger, Rosenkranz, B. Bosanquet i els estetes romàntics. La bellesa i la llejor. Formes de llejor -amb un especial èmfasi en el grotesc i en la llejor radical. El lleig en l'art contemporani -amb una especial referència al teatre de l'absurd

Bibliografia bàsica

BOSANQUET, B. *Historia de la estética*. Barcelona: Edicions 62, vol. 1 i 2.
 BURKE, E. *A philosophical enquiry into the origin of our ideas of the sublime and beautiful*. Oxford: Blackwell, 1987.
 ESTRADA-HERRERO, D. *Estética*. Barcelona: Herder, 1988.
 HEGEL, G. W. F. *Introducción a la estética*. Barcelona: Península, 1973.
 LONGINO *De lo sublime*. Madrid: Aguilar, 1980.
 KANT, I. *La crítica del juicio*. Austral (núm. 1620).
 ROSENKRANZ, K. *Estética de lo feo*. Julio Ollero, 1992.

Sistema d'avaluació

Un examen sobre el temari bàsic del curs.

Estètica II

Matèria: Estètica **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** — **Despatx** 1
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Francisco Caja López
Llengua: castellà **Grup:** A2

Temari

1. Art i llenguatge. Expressió i sentit. Crisi de sentit. Logicitat. Símbol i al·legoria. Al·legoria i estètica: l'al·legoria, ¿categoria estètica o extraestètica? La dimensió de l'al·legoria. *Ursprung des deutschen Trauerspiel* de W. Benjamin. Etapes de l'al·legoria. Baudelaire, poeta al·legòric. El caràcter al·legòric de l'art modern: la crítica de Lukács. Tècnica i melancolia: la fotografia com a prehistòria de la comunicació de masses. La visió al·legòrica.

2. La bellesa. Estètica de la lletgesa: dissonància. Tècnica i violència. Temor i tremolor. El lleig originari. Intempestiva. L'ideal d'allò negre. Art degenerat. L'obscc. Sadisme. La dialèctica del senyor i l'esclau en l'experiència estètica. El sublim. El bell com a element més enllà del principi del bé.

3. L'aparença. Aparença i veritat de les obres d'art. Aparença en Nietzsche. La funció de la màscara i el cas Wilde. Protofenomen goethià i la seva reinterpretació en Bejamín. Aparença i bellesa: l'obra d'art com a oxímoron. Mimesi i racionalitat.

Contingut de veritat de les obres d'art. Veritat com a contingut de les obres d'art. Veritat com a aparença d'allò que té aparença. Relativisme estètic. Caràcter enigmàtic de l'obra d'art. Crítica i interpretació. Convergència de la filosofia i l'art en el contingut de veritat.

Bibliografia bàsica

ADORNO, T. W. *Aesthetische Theoria*. Frankfurt am Main: 1970. [Versió castellana, Taurus, 1971].

----- *Gesammelte Schriften*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1970.

BENJAMIN, W. *Gesammelte Schriften*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1972.

BOZAL, V. (ed.). *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. 2 vol. Madrid: Visor, 1996.

GIVONE, S. *Storia dell'estetica*. [Versió castellana, Madrid: Tecnos, 1990].

ROCHLITZ, R. *Theories esthétiques après Adorno*. París: Actes Sud, 1990.

TATARKIEWICZ, W. *History of Aesthetics*. 4 vol. La Haia; Mouton; Varsòvia: Polish Scientific Publishers, 1970-1974. [Versió castellana, 3 vol. Madrid, Akal, 1991].

----- *A history of six ideas: an essay in aesthetics*. La Haia: M. Nijhoff, 1980. [Versió castellana: *Historias de seis ideas*. Madrid: Tecnos, 1987].

Sistema d'avaluació

Examen final i/o treball de curs.

Estètica II

Matèria: Estètica **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** — **Despatx** 1
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Enrique A. Lynch Frigerio
Llengua: castellà **Grup:** B1

Temari

Història de les idees estètiques i del vocabulari de l'estètica, des de la seva aparició a la Grècia antiga, passant per la constitució de l'autonomia de la disciplina en els segles XVIII i XIX, fins a la seva presència i el seu règim d'ús crític en la teoria contemporània de l'art.

Bibliografia bàsica**Bibliografia bàsica**

HEGEL. *Lecciones de estética*. Barcelona: Península, 1989. També a: Madrid: Akal, 1989.

NIEZTSCHKE. *Nacimiento de la tragedia*. Madrid: Alianza (diverses edicions).

SCHILLER. *Kallias*. Barcelona: Anthropos, 1990.

----- *Sobre poesía ingenua y sentimental*. Madrid: Verdum, 1994.

SCHOPENHAUER, A. *El mundo como voluntad y representación*. Llibre III (diverses edicions).

WITTGENSTEIN, L. *Lecciones y conversaciones sobre estética [...]*. Barcelona: Paidós, 1992.

Bibliografia de referència

BOZAL, V. (ed.). *Historia de las ideas estéticas*. Madrid: La Balsa de la Medusa-Visor, 1996.

FERRY, L. *Homo aestheticus*. París: Grasset, 1990.

LYNCH, E. *Sobre la belleza*. Madrid: Anaya, 1999.

SCHAEFFER, J. M. *L'art de l'age moderne*. París: Gallimard, 1992.

VALVERDE, J. M. *Breve historia y antología de la estética*. Barcelona: Ariel, 1990.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Ciència IMatèria: *Filosofia de la Ciència*Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre* Cicle: *II*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*Professorat: *Manuel Medina Gómez*Llengua: *catàla i castellà*Grup: *A1***Objectius**

Anàlisi dels conceptes, les teories i les pràctiques de la ciència antiga i moderna en el seu context filosòfic, tècnic i social.

Temari

1. Ciència, tècnica i filosofia en l'antiguitat i en la modernitat
2. Ciència, tecnologia, filosofia i societat en el segle XX
3. Ciència i tecnologia com a sistemes culturals: tecnografia sistemàtica
4. Tecnografia de les ciències antigues
 - a) Cultures babilòniques i egípcies. Tècniques, sabers, cosmovisions i organització social
 - b) Cultures gregues i hel·lenístiques: geometria, òptica, mecànica i astronomia. Ciència, tècnica, filosofia i societat

Bibliografia bàsica

- MEDINA, M. *De la techne a la tecnologia*. València: Tirant Lo Blanch, 1985.
 RUSSO, L. *La rivoluzione dimenticata. Il pensiero scientifico greco e la scienza moderna*. Milà: Feltrinelli, 1999.

Sistema d'avaluació

Pràctica/treball.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

L'assignatura es farà amb suport telemàtic i audiovisual. Les pràctiques tindran lloc a l'aula d'informàtica i d'audiovisuals.

Filosofia de la Ciència IMatèria: *Filosofia de la Ciència*Tipus: *troncal* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre* Cicle: *II*Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*Professorat: *Manuel Campos Havidich*Llengua: *catàla*Grup: *A2 i B1***Objectius**

Presentar, en dues parts, alguns dels temes centrals de la filosofia de la ciència contemporània.

Temari

En aquesta primera part es tractaran temes com ara la inducció, la contrastació d'hipòtesis, la necessitat, les lleis de la naturalesa i la causalitat.

Bibliografia bàsica

- LOSEE, J. *Introducción histórica a la filosofía de la ciencia*. Madrid: Alianza Editorial, 1991.
 HEMPEL, C. *Filosofía de la ciencia natural*. Madrid: Alianza Editorial, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Ciència II

Matèria: Filosofia de la Ciència **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** - **Despatx** 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: Manuel Medina Gómez
Llengua: català i castellà **Grup:** A1

Objectius

Anàlisi dels conceptes, les teories i les pràctiques de la ciència moderna i la tecnociència en el seu context filosòfic, tecnològic i social.

Temari

1. Tecnociència, naturalesa i cultura del segle XX al XXI
2. Innovacions tecnològiques, estabilitzacions/desestabilitzacions i transformacions culturals: tecnografia dinàmica
3. Tecnografia de la ciència moderna i de la tecnociència
 - a) Ciència moderna: nova ciència i filosofia experimental. Ciència, tecnologia, filosofia i societat
 - b) Tecnociència: termodinàmica, química, electricitat i magnetisme, radiacions i radioactivitat. Tecnociència, filosofia i societat

Bibliografia bàsica

- FICHMAN, M. *Science, Technology and Society. A historical Perspective*. Dubuque: Kendall/Hunt, 1993.
 ROSMORDUC, J. *Una història de la física i de la química. De Tales a Einstein*. Barcelona: La Magrana, 1993.
 SHAPIN, ST. *La revolució científica*. Barcelona: Paidós, 2000.

Sistema d'avaluació

Pràctica/treball.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

L'assignatura es farà amb suport telemàtic i audiovisual. Les pràctiques tindran lloc a l'aula d'informàtica i d'audiovisuals.

Filosofia de la Ciència II

Matèria: Filosofia de la Ciència **Cicle:** II
Tipus: troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 3 **Pràctiques** - **Despatx** 1
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
Professorat: J. Macià Fàbrega (A2), M. Pérez Otero (B1)
Llengua: català (A2), castellà (B1) **Grup:** A2 i B1

Objectius

Continuar l'estudi de temes bàsics iniciat a Filosofia de la Ciència I.

Temari

1. Lleis naturals i causalitat
2. L'explicació científica
3. Què és una teoria científica
4. Causalitat i explicació en les ciències humanes

Bibliografia bàsica

- DÍEZ, J. A.; MOULINES, C. U. *Fundamentos de filosofía de la ciencia*. Barcelona: Ariel, 1997.
 GIÈRE, R. *Understanding Scientific Reasoning*. Nova York: Holt, Reinhardt and Winston, 1991.
 [Nova edició modificada de l'original de 1979].
 HEMPEL, C. G. *Filosofía de la ciencia natural*. Madrid: Alianza Editorial, 1973 [1966].
 ----- *La explicación científica. Estudios sobre la filosofía de la ciencia*. Buenos Aires: Paidós, 1979 [1965].
 NAGEL, E. *La estructura de la ciencia*. Buenos Aires: Paidós, 1978.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Política I**Matèria:** Filosofia Política**Tipus:** troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre **Cicle:** II**Hores setmanals:** Teòriques 3 **Pràctiques** -- **Despatx** 1**Departament:** Filosofia Teorètica i Pràctica**Professorat:** José Manuel Bermudo Avila**Llengua:** castellà**Grup:** A1 i B1**Objectius**

Introduir l'alumnat en la problemàtica de la filosofia política contemporània, en el seu sentit en el nostre temps. Facilitar la conceptualització dels principals problemes i analitzar els debats filosòfics-polítics més rellevants.

Temari

1. La filosofia política en el nostre temps. El seu lloc en el mapa filosòfic. Política, ètica i dret
2. La política: diversos conceptes de política. La gestió d'allò públic. La construcció de la ciutat. De la formació de ciutadans a la gestió dels desitjos
3. El poder polític i la seva legitimació. Contractualisme, consensualisme i estat de dret
4. L'ideal polític: llibertat, igualtat i fraternitat. El ciutadà del món
5. Models de comunitat tancada: polis, cosmopolis i civitas dei
6. Models de comunitat oberta: associació de mercaders, societat jurídica i comunitat ètica
7. La democràcia: les seves formes històriques. Problemes actuals de la democràcia

Bibliografia bàsica

- BERMUDO, J. M. *Filosofia política*. Barcelona: Marcial Pons, 1998.
 CHATELET, F.; PISIER, E. *Les conceptions politiques du XXè. siècle*. Paris: PUF, 1983.
 FIOROT, D. *La filosofia politica, oggi*. Torí: G. Giappichelli Editore, 1990.
 GOYARD-FABRE, S. *Philosophie politique*. Paris: PUF, 1977.
 FERRY, L. *Filosofia política*. 3 vol. Mèxic: FCE, 1990.
 KYMLICKA, W. *Filosofia política contemporània*. Barcelona: Ariel, 1995.
 QUESADA, F. (ed.). *Filosofia política*. Madrid: Trotta, 1997.
 RAPHAEL, D. *Problemas de filosofia política*. Madrid: Alianza Editorial, 1983.
 SABINE, G. *Historia de la teoría política*. Mèxic: FCE, 1963.
 STRAUSS, L. *¿Qué es filosofía política?*. Madrid: Guadarrama, 1970.
 TENZER, N. *Philosophie politique*. Paris: PUF, 1994.
 TOUCHARD, J. *Historia de las ideas políticas*. Madrid: Tecnos, 1969.
 WISER, J. L. *Political Philosophy. A History of the Search for Order*. Englewood Cliffs (NJ): Prentice-Hall, Inc., 1983.
 WOLFF, J. *An introduction to political philosophy*. Oxford U. P., 1996.

Sistema d'avaluació

1. Un comentari crític d'un text (de la llista donada).
2. Examen final.

Filosofia Política II**Matèria:** Filosofia Política**Cicle:** II**Tipus:** troncal **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre**Hores setmanals:** Teòriques 3 **Pràctiques** -- **Despatx** 2**Departament:** Filosofia Teorètica i Pràctica**Professorat:** Josep Maria Esquirol Calaf**Llengua:** català**Grup:** A1 i B1**Objectius**

Aprofundir en temes centrals de filosofia política.

Temari

1. Sobre l'essència de la política
 - a) Poder-domini-violència
 - b) Relació amic-enemic
 - c) Acció concertada i poder de la no-violència
2. Teories de la justícia política
 - a) Igualtat i legalitat com a significacions primeres
 - b) Debat actual: utilitarisme, llibertarisme, liberalisme social, socialdemocràcia
 - c) La solidaritat com a principi polític
3. Filosofia dels drets humans
 - a) Tipologia dels drets humans. Les tres generacions
 - b) Per una fonamentació dels drets humans
 - c) Els drets humans i la dimensió política
4. El mal i la memòria del mal
 - a) Del record de les víctimes a la teologia política
 - b) Pensar després d'Auschwitz
 - c) La inquietud i la revolta
5. Filosofia de la història i política
 - a) La constitució de la filosofia de la història i la idea de progrés
 - b) L'herència hegeliana: el final de la història i l'estat universal i homogeni
 - c) Postmodernitat: final de la història i pragmatisme polític
 - d) Elements kantians: utopia, història i llibertat
6. La responsabilitat política de la filosofia
 - a) La filosofia: teoria i manera de viure
 - b) El conflicte entre filosofia i política
 - c) El punt de vista de la nit i la relativització de la quotidianitat

Bibliografia bàsica

- ARENDT, H. *Crisis de la República*. Madrid: Taurus, 1973.
 BOBBIO, N. *El tiempo de los derechos*. Madrid: Sistema, 1991.
 CAMUS, A. *La peste*. Barcelona: Ed. 62, 1994.
 ESQUIROL, J. M. *La frivolidad política del final de la historia*. Madrid: Caparrós, 1998.
 FERRY, L. *Filosofia política II. El sistema de las filosofías de la historia*. Mèxic: FCE, 1991.
 FUKUYAMA, F. *El fin de la historia y el último hombre*. Barcelona: Planeta, 1990.
 GRASS, G. *Escribir después de Auschwitz*. Barcelona: Paidós, 1999.
 HÖFFE, O. *La justice politique*. Paris: PUF, 1991.

- JAEGER, W. *Alabanza de la ley*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales, 1982.
 KOJÈVE, A. *Introduction à la lecture de Hegel*. Paris: Gallimard, 1968.
 LÉVINAS, E. *Totalidad e infinito*. Salamanca: Sígueme, 1977.
 METZ, J. B. *La fe, en la historia y la sociedad*. Madrid: Cristiandad, 1979.
 PARIJS, Ph. Van *¿Qué es una sociedad justa?*. Barcelona: Ariel, 1993.
 ----- *Libertad real para todos*. Barcelona: Paidós, 1996.
 PATOCKA, J. *Ensayos heréticos sobre la filosofía de la historia*. Barcelona: Península, 1988.
 PLATÓ. *Apología de Sócrates*. Barcelona: Laia, 1989.
 ----- *Cartas*. Madrid: Akal, 1993.
 RAWLS, J. *Teoría de la justicia*. Mèxic: FCE, 1985.
 RICOEUR, P. *Historia y verdad*. Madrid: Encuentro, 1990.
 SALOMON; MURPHY. *What is justice?*. Oxford: Oxford University Press, 1990.
 SCHMITT, C. *El concepto de lo político*. Madrid: Alianza, 1991.
 STRAUSS, L. *¿Qué es filosofía política?* Madrid: Guadarrama, 1970.
 TODOROV, T. *Los abusos de la memoria*. Barcelona: Paidós, 2000.
 WEBER, M. *El político y el científico*. Madrid: Alianza, 1991.

Sistema d'avaluació

Comentari d'un text i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana haver cursat Filosofia Política I.

Metafísica I

Matèria: *Metafísica*

Cicle: II

Tipus: *troncal* Crèdits: 7,5 Període lectiu: *1r semestre*

Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 2*

Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*

Professorat: *Eudald Forment Giralt*

Llengua: *castellà*

Grup: A1

Objectius

Conèixer sistemàticament les qüestions de la metafísica, tenint com a referència els autors de l'antiguitat i de la modernitat.

Temari

1. Gènesi històrica. Les oposicions i el retorn
2. Essencialisme, aristotelisme i idealisme
3. La metafísica de l'ésser
4. Fonaments ontològics i ontològics
5. Metodologia i estructuració

Bibliografia bàsica

- ALESSI, A. *Metafísica*. Roma: LAS, 1998.
 CANALS, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.
 FORMENT, E. *Lecciones de metafísica*. Madrid: Rialp, 1992.
 ----- *Historia de la filosofía tomista en la España contemporánea*. Madrid: Ediciones Encuentro, 1998.
 ----- *Principios fundamentales del pensamiento de Santo Tomás*. Pamplona: Gratis Date, 1998.
 POSSENTI, V. *Terza Navigazione. Nichilismo e metafísica*. Roma: 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final. Un treball de curs opcional.

Metafísica I

Matèria: *Metafísica* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 7,5 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *José M. Romero Baró*
 Llengua: *català* Grup: A2

Objectius

Presentar la metafísica com a filosofia dels principis de la física en Aristòtil, Popper, Descartes i Kant.

Temari

1. La metafísica, més enllà de la física. Sentits del terme *metà*
2. Ciència (*epistémè*) i filosofia primera en Aristòtil
3. La ciència i els programes metafísics de recerca en K. Popper
4. La física i la metafísica en Descartes i en Kant

Bibliografia bàsica

- ARISTOTIL. *Ètica a Nicòmaco*. Madrid: Gredos, 1988.
 ----- "Analíticos posteriores" A: *Tratados de lógica*. Madrid: Gredos, 1988.
 DESCARTES, R. *Principia philosophiae*. AT. IX. París: Vrin, 1996.
 KANT, I. *Crítica de la razón pura*. Madrid: Alfaguara, 1994.
 POPPER, K. B. *La lógica de la investigación científica*. Madrid: Tecnos, 1967.
 ----- *Búsqueda sin término*. Madrid: Tecnos, 1977.
 ----- *Conjeturas y refutaciones*. Madrid: Paidós, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Metafísica I

Matèria: *Metafísica* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 7,5 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Ignasi Guiu Andreu*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Objectius

Conèixer sistemàticament les qüestions centrals de la metafísica i, al mateix temps, desenvolupar una història de la metafísica com a història de l'ésser des del seu inici.

Temari

1. La metafísica
2. Parmènides
3. Plató
4. Aristòtil
5. Sant Tomàs d'Aquino

Bibliografia bàsica

- ALVIRA, T.; CLAVELL, L.; MELENDO, T. *Metafísica*. 5a ed. Pamplona: 1993.
 GILSON, E. *El ser y los filósofos*. 2a ed. Pamplona: 1985.
 LORIAUX, R. *L'être et la forme selon Platon*. Bruges: 1955.
 TARÁN, L. *Parménides*. Princeton: 1965.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Metafísica II

Matèria: *Metafísica* **Cicle:** II
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 7,5 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques -- Despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Eudald Forment Giral*
Llengua: *castellà* **Grup:** A1

Objectius

Conèixer sistemàticament les qüestions centrals de la metafísica, tenint com a referència els autors de l'antiguitat i de la modernitat.

Temari

1. L'ens
2. Transcendentalitat i analogia de l'ens
3. Les propietats transcendents
4. Estructures ontològiques i connexions causals
5. Metafísica de la persona

Bibliografia bàsica

- ALESSI, A. *Metafísica*. Roma: LAS, 1998.
 CANALS, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.
 FORMENT, E. *Lecciones de metafísica*. Madrid: Rialp, 1992.
 ----- *Historia de la filosofía tomista en la España contemporánea*. Madrid: Ediciones Encuentro, 1998.
 ----- *Principios fundamentales del pensamiento de Santo Tomás*. Pamplona: Gratis Date, 1998.
 POSSENTI, V. *Terza Navigazione. Nichilismo e metafísica*. Roma: 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final. Un treball de curs opcional.

Metafísica II

Matèria: *Metafísica* **Cicle:** II
Tipus: *troncal* **Crèdits:** 7,5 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques -- Despatx 1*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *José M. Romero Baró*
Llengua: *català* **Grup:** A2

Objectius

Presentar alguns elements de la metafísica aristotèlica a partir de l'anàlisi del dir i del pensar el ser, examinant després l'estructura transcendental i categorial.

Temari

1. Ser, dir, pensar. Pressupòsits de l'atomisme lògic i crítiques de F. Nietzsche, H. Bergson i W. James. Trilogia agustiniana del *sóc, conec i estimo*
2. El ser com a principi. El ser com a gènere. Ens i ser. L'ens creat. El coneixement del ser: abstracció i analogia
3. Estructura transcendental del ser. El ser com a unitat, veritat, bondat i bellesa. Correlació i implicacions
4. Estructura categorial de l'ens. L'ens es diu de moltes maneres. Substància i definició. Els accidents quantitat, qualitat i relació

Bibliografia bàsica

- ARISTÒTIL. *Metafísica*. Madrid: Gredos, 1982.
 ----- *Tratados de lógica*. Madrid: Gredos, 1988.
 CANALS, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.
 RAEYMAEKER, L. *Filosofía del ser*. Madrid: Gredos, 1968.
 SANT AGUSTÍ. *La Trinidad*. Madrid: Católica, 1985.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Metafísica II

Matèria: *Metafísica* Cicle: II
 Tipus: *troncal* Crèdits: 7,5 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx 1*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Ignasi Guiu Andreu*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Objectius

Conèixer sistemàticament les qüestions centrals de la metafísica i, al mateix temps, desenvolupar una història de la metafísica com a història de l'ésser des de la modernitat.

Temari

1. Suárez
2. Descartes
3. Spinoza
4. Leibniz
5. Kant

Bibliografia bàsica

ALVIRA, T.; CLAVELL, L.; MELENDO, T. *Metafísica*. 5a ed. Pamplona: 1993.
 CARDONA, C. *Metafísica de la opció intel·lectual*. 2a ed. Madrid: 1973.
 GILSON, E. *El ser y los filósofos*. 2a ed. Pamplona: 1985.
 HEIDEGGER, M. *Kants these über das sein*. Frankfurt: 1963.
 VONA, P. D. *Studi sull'ontologia di Spinoza*. Florència: 1960.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Antropologia Filosòfica Contemporània: Construccions del Subjecte, II

Matèria: *Antropologia Filosòfica Contemporània* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Agustín González Gallego*
 Llengua: *castellà* Grup: A1 i B1

Objectius

Exposar la topografia filosòfica de les diferents maneres de parlar *sobre nosaltres* en el segle XX.

Temari

1. Subjecte i individu. Subjectivitat i intimitat
2. Humanisme i antihumanisme. Multiculturalitat i fragmentació
3. *La societat que ve*

Bibliografia bàsica

AGAMBEN, G. *La sociedad que viene*. Valencia: Pretextos.
 BLUMENBERG, H. *Las realidades que vivimos*. Barcelona: Paidós.
 GADAMER, H. G. *El giro hermenéutico*. Madrid: Cátedra.
 GONZÁLEZ, A. *El hombre como divina ausencia*. Barcelona: PU.
 PARDO, J. L. *La intimidad*. Valencia: Pretextos.
 RENAUT, A. *La era del individuo*. Barcelona: Destino.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Antropologia Filosòfica Contemporània: Filosofia i poesia

Matèria: Antropologia Filosòfica Contemporània **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** — **Despatx** 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Juan Miguel Morey Farré
Llengua: castellà **Grup:** A1 i B1

Temari

L'objectiu del curs és proposar una reflexió sobre les relacions entre filosofia i poesia, com aquestes han estat objecte d'interrogació durant el segle XX. Evidentment, la primera referència obligada per pensar aquestes relacions és l'obra de Plató, i és amb la memòria d'allò que s'hi diu i que hi succeeix com es conduirà la reflexió. No obstant això, per tal de limitar efectivament un espai tan difícil proposem, en primer lloc, tenir en compte la mirada panoràmica que ens ofereix George Santayana sobre les relacions entre filosofia i poesia en l'obra de Lucreci, Dant i Goethe. Després, continuar la guia de María Zambrano, sobretot a *Filosofia i poesia*, i des d'ella posar a prova els diferents fils conductors que ens suggereix: Baudelaire, Mallarmé, Valéry, Hölderlin i Kierkegaard.

Bibliografia bàsica**Bibliografia bàsica:**

SANTAYANA, G. *Tres poetas filósofos*. Baires: Losada, 1943.
 ZAMBRANO, M. *Filosofía y poesía*. Madrid: FCE, 1987.

Bibliografia complementària:

ADORNO, T. W. "La construcción de lo estético". A: *Kierkegaard*. Caracas: MonteAvila, 1966.
 BENJAMIN, W. "El París del Segundo Imperio en Baudelaire" i "Sobre algunos temas de Baudelaire". A: *Poesía y capitalismo*. Madrid: Taurus, 1972.
 BLANCHOT, M. "La experiencia de Mallarmé". A: *El espacio literario*. Barcelona: Paidós, 1992.
 DERRIDA, J. "Qual Quelle. Las fuentes de Valéry". A: *Márgenes de la filosofía*. Madrid: Cátedra, 1989.
 HEIDEGGER, M. "Retorno a la patria/a los parientes" i "Hölderlin y la esencia de la poesía". A: *Interpretaciones sobre la poesía de Hölderlin*. Barcelona: Ariel, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Estètica i Subjectivitat: El Romanticisme Anglès

Matèria: Estètica **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** — **Despatx** 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: David Estrada Herrero
Llengua: castellà **Grup:** B1

Objectius

Destacar la importància del romanticisme anglès i la seva influència en els corrents estètics contemporanis i en l'origen i el desenvolupament del romanticisme d'altres països, així com en la concepció de l'art com a *fe poètica*.

Temari

1. Introducció. Sobre el terme *romàntic*. Orígens del romanticisme
2. Classicisme i romanticisme
3. Antropologia del romanticisme. Bondat natural. Independència de les facultats. El sentiment, la fe i la imaginació. Els nivells profunds de l'ànima. El geni creador. El tarannà romàntic
4. La naturalesa en el romanticisme. El paisatge
5. Del món real al món poètic. El símbol
6. Sentiment i expressió
7. Imaginació i creativitat
8. La *fe poètica*: soteriologia del romanticisme anglès

En el desenvolupament de la temàtica es farà referència —entre altres romàntics— a W. Blake, Byron, S. T. Coleridge, Th. DeQuincy, O. Goldsmith, Th. Gray, J. Keats, J. Macpherson, S. Richardson, J. Ruskin, W. Scott, Mary Shelley, P. B. Shelley, R. Southey, L. Sterne, J. M. W. Turner, H. Walpole, J. i Th. Warton, Wordsworth, E. Young, etc.

Bibliografia bàsica

BLOOM, H. *Los poetas visionarios del romanticismo inglés (Blake, Byron, Shelley, Keats)*. Barcelona: Barral Editores, 1974.
 BLOOM, H.; TRILLING, L. *Romantic poetry and prose*. Oxford: University Press, 1981.
 BOWRA, C. M. *La imaginación romántica*. Taurus, 1972.
 FURST, L. R. *Romanticism in perspective*. Londres: Macmillan, 1979. [Inclou una àmplia llista bibliogràfica].

Sistema d'avaluació

Un examen sobre el temari bàsic del curs i un treball.

Estètica: trama, mite i narració

Matèria: *Estètica* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: *Teòriques 2* *Pràctiques -* *Despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Enrique Lynch Frigerio*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Temari

1. *Mythos i logos*: sobre l'origen comú de filosofia i literatura
2. Temps i narració. Temps lineal i temps cíclic
3. El relat mític: epopeia i tragèdia
4. El temps en la *Iliada* d'Homer
5. El concepte de *mythos* en la *Poètica* d'Aristòtil
6. Comparació entre el concepte aristotèlic de *mythos* i la idea de la trama en la teoria literària contemporània
7. Models literaris de trama: estructuralisme, postestructuralisme. El model hermenèutic
8. Noció de ficció. Mite i ficció. Hans Vaihinger i la seva teoria de les ficcions
9. Filosofia sense veritat: aproximació a la concepció literària de la veritat
10. Estudi de casos:
 - a) *Èdip rei*, de Sòfocles
 - b) *L'home dels llops*, de S. Freud
 - c) *Discurs del mètode i Meditacions metafísiques*, de R. Descartes

Bibliografia bàsica

La bibliografia es donarà als alumnes al començament del curs.

Sistema d'avaluació

Examen oral.

Bioètica i qualitat de vida

Matèria: *Ètica* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: *Teòriques 2* *Pràctiques -* *Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Margarita Boladeras Cucurella*
 Llengua: *castellà* Grup: A1

Objectius

1. Introduir en les qüestions més rellevants de la bioètica
2. Donar informació bibliogràfica i de textos legals
3. Promoure l'anàlisi i la reflexió necessàries per a la presa de decisions

Temari

1. El concepte de bioètica. Interdisciplinarietat. Deontologies professionals
2. La justícia: qüestions morals i legals
3. La qualitat de vida. Les etapes de la vida. Salut i malaltia. El principi d'autonomia
4. L'envelliment. Malalts terminals. Eutanàsia. El principi de la dignitat humana
5. Noves tècniques: la reproducció assistida, l'avortament, l'enginyeria genètica. Ciència i societat

Bibliografia bàsica

- ARIÈS, P. *El hombre ante la muerte*. Madrid: Taurus, 1984.
 BEAUCHAMP; McCULLOUGH. *Ètica mèdica*. Barcelona: Labor, 1987.
 BOLADERAS, M. *Bioètica*. Madrid: Síntesis, 1998.
 COOMBS, J. *Biotecnología*. Barcelona: Labor, 1989.
 DWORKIN, R. *El dominio de la vida*. Barcelona: Ariel, 1994.
 ENGELHARDT, H. T. *Los fundamentos de la bioética*. Barcelona: Paidós, 1995.
 GRACIA, D. *Procedimientos de decisión en ética clínica*. Madrid: Eudema, 1991.
 PUYOL, A. *Justicia i salut*. Bellaterra: Servei de Publ. UAB, 1999.
 SINGER, P. *Ètica pràctica*. Barcelona: Ariel, 1984.
 SUZUKI, D.; KNUDTSON, P. *GenÈtica*. Madrid: Tecnos, 1991.
 ZARRALUQUI, L. *Procreación asistida y derechos fundamentales*. Madrid: Tecnos, 1988.

Sistema d'avaluació

Dos comentaris de text al final del quadrimestre.

Bioètica Fonamental i Reflexió Moral

Matèria: *Ètica* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Andrés Sánchez Pascual*
 Llengua: *castellà* Grup: *B1*

Objectius

Conèixer els principis bàsics de la bioètica i la seva aplicació.

Temari

El curs tindrà dues parts. En la primera, s'exposara els principis fonamentals de la bioètica; en la segona, s'elaborarà un mètode pràctic per resoldre problemes.

Bibliografia bàsica

GRACIA, D. *Fundamentos de bioètica*. Madrid: Eudema, 1989.

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre i treball.

Irish Murdoch: La sobirania del Bé

Matèria: *Ètica* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Margarita Mauri Álvarez*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Conèixer l'obra d'Irish Murdoch: *La sobirania del bé*, i les tesis ètiques bàsiques defensades per l'autora irlandesa.

Temari

1. Introducció
2. La idea de perfecció
3. Sobre *Déu i bé*
4. La sobirania del bé per sobre d'altres conceptes

Bibliografia bàsica

MURDOCH, I. *The Sovereignty of Good*. Londres: Routledge & Kegan Paul, 1970.
 ----- *Metaphysics as a guide to morals*. Londres: Penguin Books, 1993.

Sistema d'avaluació

Examen al final del semestre.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

L'obra en què es basa el curs està publicada en llengua anglesa i no hi ha traduccions en les nostres llengües.

Història de la Filosofia Contemporània: Vida, Política i Art

Matèria: Filosofia Contemporània **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Santiago López Petit
Llengua: castellà **Grup:** B1

Temari

En el curs s'estudiaran les obres de Lautréamont, dels dadaïstes i dels surrealistes com a precedents artístics del moviment dels situacionistes. Es prestarà especial atenció a les formes de crítica experimentades i, en general, a la conjunció entre vida i nihilisme.

Bibliografia bàsica

HUELSENBECK, R. *En avant Dada. Die Geschichte des Dadaismus*. Hamburg: MadVerlag, 1976.
 LAUTRÉAMONT *Oeuvres Complètes*. París: Librairie J. Corti, 1979.
 NADEAU, M. *Histoire du Surréalisme*. París: Seuil, 1945.
 RIBEMONT-DESSAIGNES, G. *Dada*. París: Ivrea, 1994.

Sistema d'avaluació

Realització d'un treball.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Per a una millor comprensió del curs és recomanable haver cursat Filosofia Contemporània II impartida pel mateix professor.

Història de la Filosofia Contemporània: Els situacionistes

Matèria: Filosofia Contemporània **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Santiago López Petit
Llengua: castellà **Grup:** B1

Temari

Un cop exposats els precedents artístics dels situacionistes i la seva relació amb el Maig del 68, s'analitzaran els temes essencials al voltant dels quals s'elabora el seu discurs crític: societat de l'espectacle, reificació, vida quotidiana, etc.

Bibliografia bàsica

DEBORD, G. *La société du spectacle*. París: Gallimard, 1992.
 INTERNATIONALE SITUATIONNISTE 1958-69. Amsterdam: Van Gennep, 1970.
 LÓPEZ PETIT, S. *Horror Vacui*. Madrid: Siglo XXI, 1996.
 A més, les obres de Hegel, Marx, Korsch, Lukács, etc.

Sistema d'avaluació

Realització d'un treball.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Per a una millor comprensió del curs és recomanable haver cursat Filosofia Contemporània II impartida pel mateix professor.

Història de la Filosofia Contemporània: Lectura de S. Weil i M. Zambrano

Matèria: *Filosofia Contemporània* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Carmen Revilla Guzmán*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Llegir i comentar una selecció de textos d'aquestes autores que permeti clarificar aspectes centrals del seu pensament en aquells punts en què s'observi una actitud teòrica comuna, seguint els nuclis temàtics que es recullen en el temari.

Temari

1. Pensament i experiència. Noció i funció de la filosofia
2. Dimensions d'allò real. L'ésser humà: el seu lloc en la naturalesa i en la història
3. L'experiència de la guerra: el poder i la força
4. El poder de les paraules

Bibliografia bàsica

- WEIL, S. *Echar raíces*. Trotta, 1996.
 ----- *Escritos sobre la guerra*. Bromera, 1997.
 ZAMBRANO, M. *Séneca*. Siruela, 1994.
 ----- *Los intelectuales en el drama de España*. Trotta, 1998.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia Contemporània: Benjamin sobre fotografia

Matèria: *Filosofia Contemporània* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Antonio Aguilera Pedrosa*
 Llengua: *castellà* Grup: *B1*

Temari

1. Funció de la fotografia i del cinema en el pensament de Benjamin. Aportacions de la seva filosofia a la comprensió d'un nou mitjà de producció intel·lectual
2. Gènesi de la fotografia, crítics i defensors
3. L'efecte en la tradició i en la percepció
4. Pèrdua d'aura i d'aurèola
5. Fotografia i temps històric
6. Fotografia i experiència moderna
7. Baudelaire i Atget

Bibliografia bàsica

- BENJAMIN, W. *Iluminaciones 1 (Imaginación y sociedad)*. Madrid: Taurus, 1971.
 ----- *Iluminaciones 2 (Baudelaire)*. Madrid: Taurus, 1972.
 ----- *Discursos interrumpidos I*. Madrid: Taurus, 1973.
 ----- *Dirección única*. Madrid: Alfaguara, 1987.
 ----- *El Berlín demoníaco*. Barcelona: Icaria, 1987.
 ----- *Para una crítica de la violencia y otros ensayos*. Madrid: Taurus, 1991.
 ----- *Gesammelte Schriften*. Frankfurt.
 BUCK-MORSS, S. *Dialéctica de la mirada*. Madrid: Visor, 1995.
 AGUILERA, A. "Mesianismo utópico y antiutopía en Benjamin". A: DIVERSOS AUTORS. *Lo utópico y las utopías*. Barcelona: Integral, 1984.
 ----- "Implicaciones filosóficas de los comienzos de la fotografía". A: *Revista técnica*. Barcelona, 1989.

Sistema d'avaluació

Examen final i treball voluntari dirigit pel professor.

Història de la Filosofia Contemporània: Temps i MemòriaMatèria: *Filosofia Contemporània*Cicle: *II*Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*Professorat: *Josep M. Bech Duró*Llengua: *català*Grup: *A1***Objectius**

Explorar les formes preponderants de la reflexió contemporània sobre el temps viscut i el passat memorable, mostrant com aquestes concepcions han contribuït a erosionar les prerrogatives de l'autoconsciència, i prenent com a fil conductor les doctrines sobre la memòria i sobre l'oblit que van defensar Henri Bergson, Marcel Proust i Walter Benjamin.

Temari**1. Bergson: el passat no necessita el present per sobreviure**

La memòria com a present del passat

La formació del record és contemporània a la percepció i no pas posterior

La supervivència integral del passat: "En nosaltres, i també fora de nosaltres, el passat és i es conserva pels seus propis mitjans"

El problema bàsic: per què l'oblit fragmenta la vida mental? El cos propi com a principi de selecció utilitària i origen de la discontinuïtat en la memòria

El present, igual que la percepció, és ja d'antuvi memòria

El passat és l'àmbit escaient per a l'exercici de la llibertat

2. Proust: el poder de preservar com a característica eminent de l'oblit

El fet que l'autèntica memòria sigui involuntària és també la seva garantia de veracitat

Rememorar el passat com a món i no pas com a objecte: el tema del "futur en el passat"

La distància narrativa exterior, transformada en la distància interior del record

Només l'anacronisme del reconeixement és capaç de revelar una primordialitat que ha estat preservada de l'acció destructiva del present

Si la memòria voluntària només lliura *fets morts*, la memòria involuntària o autèntica transforma l'absència en la presència *més certa, més viva i més indestructible*.

3. Benjamin: el paradigma del passat reemergent

La memòria com a fonament per a una teoria de l'apropiació correctora del passat

La recuperació del temps passat és indissociable d'una filosofia de la història

La memòria posseeix un ingredient constructiu perquè no es limita a mimetitzar el passat

Arribar a entendre el que hem oblidat vol dir també no poder-ho recuperar totalment

Conceptes clau en el nostre vincle amb el passat: immovilització (*Stillestellung*), destrucció, citació, monadització, rescat (*Rettung*)

Només en el moment del record transcendeix la bellesa el seu caràcter il·lusori: és *inessencial* sense la força de l'existència interioritzada que només la memòria pot lliurar

Tres idees cabdals: la *voladura* del *continuum* històric, la crítica dels canons imperants, i el rescat de les tradicions oblidades

Bibliografia bàsica

BENJAMIN, W. *Illuminationen*. [Traducció al castellà: *Iluminaciones I i II*. Madrid: Taurus, 1980 i 1988] Frankfurt/M.: Suhrkamp, 1977.

BERGSON, H. *Matière et mémoire*. París: PUF (Quadrige), 1991.

----- *Memoria y vida*. Textos escollits per Giles Deleuze. Barcelona: Altaya, 1995.

JAUB, H. R. *Zeit und Erinnerung in Marcel Prousts 'À la recherche du temps perdu'*. Frankfurt/M.: Suhrkamp, 1986.

OPTIZ, M.; WIZISLA, E. *Benjamins Begriffe*. Frankfurt/M.: Suhrkamp, 2000.

POGGI, S. *Gli istanti del ricordo*. Bolònia: Il Mulino, 1991.

PROUST, M. *Le temps retrouvé*. [Traducció al català: *El temps retrobat*. Barcelona: Columna, 1991; i al castellà: *El tiempo recobrado*. Madrid: Alianza, 1998]. París: NRF, 1989.

VIEILLARD-BARON, J. L. *Bergson*. París: PUF, 1991.

Sistema d'avaluació

Una prova escrita al final del semestre.

Temes de Filosofia de la Ciència: Ciència i Tecnologia com a sistemes culturals

Matèria: *Filosofia de la Ciència* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: *Teòriques* 2 *Pràctiques* - *Despatx* 2
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Manuel Medina Gómez*
 Llengua: *català/castellà* Grup: A1

Temari

1. L'origen de les grans divisions de ciència, tècnica, naturalesa i cultura
2. Les divisions filosòfiques modernes
3. Ciència, tecnologia, filosofia i societat en el segle XX
4. La concepció integrada de les cultures. Tecnociència, naturalesa i cultura
5. Tecnografia sistemàtica: ciència i tecnologia com a sistemes culturals

Bibliografia bàsica

- HOEBEL, E. A.; WEAVER, T. *Antropología y experiencia humana*. Barcelona: Omega, 1985.
 PICKERING, A. *Science as Practice and Culture*. Chicago: University of Chicago Press, 1992.
 WITTGENSTEIN, L. *Observaciones sobre los fundamentos de la matemática*. Madrid: Alianza Editorial, 1987.
 ----- . *Investigaciones filosóficas*. Barcelona: Crítica, 1988.

Sistema d'avaluació

Pràctica/treball.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

L'assignatura es farà amb suport telemàtic i audiovisual. Les pràctiques tindran lloc a l'aula d'informàtica i d'audiovisuals.

Temes de Filosofia de la Ciència: Tecnociència i tecnologies culturals

Matèria: *Filosofia de la Ciència* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: *Teòriques* 2 *Pràctiques* - *Despatx* 2
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Manuel Medina Gómez*
 Llengua: *català/castellà* Grup: A1

Temari

1. Tecnociència i tecnocultura
2. Innovacions tecnocientífiques i transformacions culturals
3. De les humanitats a les tecnologies culturals del segle XXI
4. Tecnologies culturals d'interpretació, valoració i intervenció
5. Tecnografia pràctica: aplicacions tecnogràfiques al tractament d'innovacions tecnocientífiques

Bibliografia bàsica

- ARONOWITZ, S.; MARTINSONS, B.; MENSER, M. (coord.). *Tecnociència i cibercultura. La interrelació entre cultura, tecnologia y ciencia*. Barcelona: Paidós, 1998.
 HESS, D. J. *Science and Technology in a Multicultural World*. Nova York: Columbia University Press, 1995.
 MEDINA, M.; KWIATKOWSKA, T. *Ciencia, tecnología/naturaleza, cultura en el siglo XXI*. Barcelona: Anthropos, 2000.

Sistema d'avaluació

Pràctica/treball.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

L'assignatura es farà amb suport telemàtic i audiovisual. Les pràctiques tindran lloc a l'aula d'informàtica i d'audiovisuals.

Temes de Cosmologia: Lectura del *De Anima* d'Aristòtil

Matèria: *Filosofia de la Natura* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Josep M. Petit Sullà*
 Llengua: *castellà* Grup: A1

Temari

La investigació de l'ànima. Els predecessors
 La primera definició d'ànima: les operacions
 La segona definició: el cos
 Les parts de l'ànima
 Potències, operacions i objectes
 Els sentits primordials: la vista i el tacte
 Sensible propi i accidental
 Els sensibles comuns
 L'acte del sensible i l'acte del sentit
 El sentit comú
 La imaginació
 L'enteniment
 L'enteniment agent
 L'enteniment pràctic

Bibliografia bàsica

ARISTÒRIL. *Acerca del alma*. Introducció, traducció i notes de Tomás Calvo. Madrid: Gredos, 1988.
 ----- "De l'ànima". A: *Psicologia*. Traducció de J. Leita. Barcelona: Laia, 1981.
 ----- "De la sensació". A: *Psicologia*. Traducció de J. Leita. Barcelona: Laia, 1981.
 SANT TOMÀS. *Comentari al llibre del Alma de Aristòteles*. Traducció de M. C. Donadio. Buenos Aires: Fundación Arché, 1979.

Sistema d'avaluació

Examen final i treballs voluntaris.

Temes de Cosmologia: Lectura de la *Física* d'Aristòtil

Matèria: *Filosofia de la Natura* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Antoni Prevosti Monclús*
 Llengua: *català* Grup: A1

Objectius

Una primera fita és la familiarització amb la terminologia i el sistema conceptual de la Física aristotèlica, necessaris per a l'estudi ulterior del conjunt de l'obra de l'estagirita. A més d'això, el curs es proposa el coneixement i la discussió dels supòsits i les tesis principals de la seva concepció de la naturalesa.

Temari

El curs consistirà en una lectura ordenada i comentada de la *Física* aristotèlica, indicant sempre que tingui interès la interpretació dels principals comentaristes antics i contemporanis. Es convidarà els alumnes a discutir les dificultats i les interpretacions en joc.

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Física llibres I/II*. Traducció, introducció i notes de Marcelo D. Boeri. Buenos Aires: Ed. Biblos, 1993.
 ----- *Física*. Traducció de G. de Echandía. Madrid: Gredos, 1995.
 ----- *Física Bilingüe*. Revisió i traducció de José Luis Calvo Martínez. Madrid: CSIC, 1997.
 ----- *Aristotle's Physics*. Revisió, introducció i notes de W. D. Ross. Oxford: Clarendon Press, 1936 [reimpr. 1979].
 DE GANDT, F.; SOUFFRIN, P. (ed.) *La physique d'Aristote et les conditions d'une science de la nature. Actes du colloque etc.* París: Vrin, 1991.
 JUDSON, L. *Aristotle's Physics. A Collection of Essays*. Oxford: Clarendon Press, 1995.
 PREVOSTI, A. *La Física d'Aristòtil*. Barcelona: PPU, 1984.
 SACHS, J. *Aristotle's Physics. A Guided Study*. New Jersey: Rutgers UP, 1995.

Sistema d'avaluació

Participació activa a les classes.
 Examen escrit final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Es recomana haver cursat o cursar les assignatures d'Introducció al Grec Clàssic.

Temes de Filosofia del Llenguatge: El llenguatge i el món

Matèria: *Filosofia del Llenguatge* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Ramon Cirera Duocastella*
 Llengua: *català* Grup: *A1*

Objectius

Oferir una visió filosòfica de les teories contemporànies sobre la referència juntament amb les seves implicacions metafísiques.

Temari

1. Noms i descripcions
2. Gèneres naturals
3. Índexics
4. Actituds proposicionals
5. El programa de Grice

Bibliografia bàsica

GARCÍA-CARPINTERO, M. *Las palabras, las ideas y las cosas*. Ariel, 1996.
 KRIPKE, S. *El nombrar y la necesidad*. Mèxic: UNAM, 1985.
 MARTIN, J. *The meaning of language*. Cambridge: The MIT Press, 1989.
 VALDÉS, L. M. (ed.). *La búsqueda del significado*. Madrid: Tecnos, 1991.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Prerequisits: Modalitat i Existència.

Temes de Filosofia del Llenguatge I: Els problemes de la filosofia: una perspectiva analítica

Matèria: *Filosofia del Llenguatge* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Josep Macià Fàbrega*
 Llengua: *català* Grup: *B1*

Objectius

Estudiar des d'una perspectiva analítica alguns dels problemes principals en filosofia, parant atenció als arguments que els diferents filòsofs fan servir per defensar les seves tesis. Llegir o rellegir alguns dels textos més interessants en filosofia, tant d'autors clàssics com de contemporanis.

Temari

1. Teoria del coneixement (lectures de Descartes, Berkeley, Grice, Ayer, Austin)
2. Ètica: problemes i desafiaments (lect. de Mackie, Thomson, Foot)
 Utilitarisme (lect. de Mill i Carrit)
 Ètica kantiana (lect. de Kant i Nagel)
3. Teoria política (lect. de Plató i Rawls)
4. Metafísica: identitat personal (lect. de Locke, Perry, Williams)
 Determinisme i lliure albir (lect. de Campbell, Hume, Amoscombe)
 Ments, cossos i màquines (lect. de Descartes, Ryle, Turing, Searle)
5. Paradoxes (lect. de Quine)

Bibliografia bàsica

ANSCOMBE, G. E. M. *Causalitat i determinació*. 1971.
 AUSTIN, J. L. *Sentit i percepció* (fragment). 1962.
 AYER, A. J. *Els fonaments del coneixement empíric* (fragment). 1969.
 BERKELEY, G. *Tres diàlegs entre Hylas i Philonous* (extrets). 1713.
 CAMPBELL, C. A. *Sobre el jo i el bé* (extreta). 1957.
 CARRIT, E. F. *Pensament ètic i polític* (fragment). 1950.
 DESCARTES, R. *Meditacions metafísiques* (I i II). 1641.
 FOOT, P. *El problema de l'avortament i la doctrina del doble efecte*. 1967.
 GRICE, P. *Una teoria causal de la percepció*. 1961.
 HUME, D. *Investigació sobre els principis de la moral* (fragment). 1751.
 KANT, I. *Fonamentació de la metafísica dels costums* (extrets). 1785.
 LOCKE, J. *Assaig sobre l'enteniment humà* (llibre II, 2a. edició, cap. 27). 1694.
 MACKIE, J. L. *Inventant el bé i el mal* (extrets). 1977.
 MILL, J. S. *L'utilitarisme* (extrets). 1861.
 NAGEL, T. *Guerra i massacre*. 1971.
 PLATÓ. *La república* (extrets).
 PERRY, J. *Un diàleg sobre identitat personal i immortalitat*. 1978.
 QUINE, W. V. O. *Els camins de la paradoxa*. 1966.
 RAWLS, J. *Una teoria de la justícia* (extrets). 1971.
 RYLE, G. *El concepte de la ment* (fragment). 1949.
 SEARLE, J. R. *Ments, cervells i programes*. 1980.
 THOMSON, J. *Una defensa de l'avortament*. 1971.
 TURING, A. M. *Maquinària computadora i intel·ligència*. 1950.
 WILLIAMS, B. *El jo i el futur*. 1970.

La majoria d'aquest textos estan recollits a PERRY, J., HARMAN, M. (eds.), *Introduction to philosophy -- Classical and Contemporary Readings*. Oxford University Press, 2a. edició, 1993.

S'indicarà com obtenir traduccions catalanes o castellanes de tots els textos que siguin lectures obligatòries.

Sistema d'avaluació

Tres o quatre assajos curts durant el quadrimestre i un examen final.

Codi: 11152 6

Comunitat i Poder

Matèria: *Filosofia Política*

Cicle: *II*

Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *2n semestre*

Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*

Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*

Professorat: *Josep M. Alsina Roca*

Llengua: *castellà*

Grup: *B1*

Objectius

Analitzar els diferents elements constitutius del poder polític i la seva relació amb la realitat social.

Temari

El curs està enfocat a estudiar els diversos aspectes que caracteritzen les relacions entre la societat i el poder polític. Es pren com a punt de partida el pensament polític dels autors següents: Aristòtil, Suárez, Bodin, Spinoza, Montesquieu i Tocqueville.

1. La llei, ordenadora de la vida política
2. Tipus d'organització política
3. Poder i autoritat
4. Concepte de sobirania
5. Obediència i resistència al poder polític
6. Límits del poder
7. Societat i poder polític

Bibliografia bàsica

- ARISTÒTIL. *Política*. Madrid: Gredos, 1988.
BODIN, J. *Los seis libros de la república*. Madrid: Tecnos, 1985.
MONTESQUIEU. *Del espíritu de las leyes*. Madrid: Tecnos, 1985.
SPINOZA, B. *Tratado político*. Madrid: Alianza Editorial, 1986.
----- *Tratado teológico-político*. Madrid: Alianza Editorial, 1986.
SUÁREZ, F. *De legibus*. Madrid: CSIC, 1971. [Edició bilingüe].
----- *Defensio fidei*. Madrid: CSIC, 1965. [Edició bilingüe].
TOCQUEVILLE, A. *La democracia en América*. Alianza Editorial, 1985.

Sistema d'avaluació

Examen escrit.

Els alumnes hauran de fer un treball monogràfic sobre un dels temes anteriors agafant com a referència, preferentment, algun dels autors esmentats abans.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Lectura obligatòria per seguir el curs: la *Política* d'Aristòtil i el *Tractat polític* i el *Tractat teologicopolític* de Spinoza.

Política, ètica i economia

Matèria: Filosofia Política **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** - **Despatx** 2
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: Francisco López Frias
Llengua: castellà **Grup:** B1

Temari

1. Doctrines econòmiques des de Grècia fins al Renaixement. L'escola de Salamanca
2. La teoria política moderna. L'estat, de Hobbes a Buchanan
3. La teoria de jocs i les seves aplicacions
4. Contracte social: coacció i col·laboració
5. L'economia política: Th. Malthus, A. Smith i D. Ricardo
6. L'utilitarisme clàssic i la seva evolució: J. Bentham, J. S. Mill i H. Sidgwick
7. Teoria econòmica del benestar i estat de benestar
8. El gran debat econòmic i polític entre J. M. Keynes i F. A. Hayek
9. Noves teories del contracte social: Rawls, Nozick i Buchanan
10. La teoria de la decisió pública (*public choice*) de J. M. Buchanan

Bibliografia bàsica

COLOMER, J. M. *El utilitarisme*. Barcelona: Montesinos, 1987.
 HAYEK, F. A. *Derecho, legislación y libertad*. Madrid: Unión Editorial, 1982, vol. 3.
 JASAY, A. de. *El estado. La lógica del poder político*. Madrid: Alianza Editorial, 1993.
 KEYNES, J. M. *Las consecuencias económicas de la paz*. Barcelona: Crítica, 1987.
 NUEZ, P. *La política de la libertad*. Madrid: Unión Editorial, 1994.
 POUNDSTONE, W. *El dilema del prisionero*. Madrid: Alianza Editorial, 1995.
 ROJO, L. A. *Keynes: su tiempo y el nuestro*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
 SCHWARTZ, P. *La nueva economía política de John Stuart Mill*. Madrid: Tecnos, 1968.
 VALLESPÍN, F. *Nuevas teorías del contrato social: Rawls, Nozick i Buchanan*. Madrid: Alianza Editorial, 1985.
 WEST, E. G. *Adam Smith. El hombre y sus obras*. Madrid: Unión Editorial, 1989.

Sistema d'avaluació

1. Ressenya (màxim 4 folis) d'un text prèviament acceptat.
2. Examen final de dos temes a escollir entre tres de proposats.

Assalts a la raó política I

Matèria: Filosofia Política **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** - **Despatx** 2
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
Professorat: José M. Bermudo Ávila
Llengua: castellà **Grup:** A1

Temari

1. Figures de la raó il·lustrada: Hume, Kant i Hegel
2. Marx i després
3. Nietzsche i després
4. Freud i després
5. Weber i després
6. Heidegger i després

Bibliografia bàsica

ADORNO, T.; HORKHEIMER, M. *Dialéctica de la Ilustración*. Buenos Aires: Sur, 1977.
 ASSOUN, P. L. *Freud, la filosofía y los filósofos*. Paidós, 1982.
 DESCOMBE, V. *Lo mismo y lo otro*. Madrid: Cátedra, 1985.
 FERRY, L.; RENAUT, A. *Heidegger et les Modernes*. París: Grasset, 1988.
 McCARTHY, T. *Ideales e ilusiones. Reconstrucción y deconstrucción en la teoría crítica contemporánea*. Madrid: Tecnos, 1992.
 NOLTE, E. *Nietzsche y el nietzscheanismo*. Alianza Editorial, 1995.

Sistema d'avaluació

Treball i examen final.

Política sense Estat

Matèria: *Filosofia Política* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 1*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Norbert Bilbeny García*
 Llengua: *català* Grup: *B1*

Objectius

Introduir l'alumnat en els conceptes bàsics de l'ordenament polític en l'era de la globalització i la transformació de la sobirania estatal.

Temari

1. La forma estat i la forma nació en la societat global
2. Conceptes bàsics de l'ordenament polític
3. Justificació d'un ordenament internacional de pau
4. Democràcia, nacionalismes i diversitat cultural

Bibliografia bàsica

BILBENY, N. *Política sin estado*. Ariel.
 ----- *Democracia para la diversidad*. Ariel.
 HABERMAS, J. *La constelación postnacional*. Paidós.
 KELSEN, H. *Teoría general del Estado*. UNAM.

Sistema d'avaluació

Examen escrit i treball voluntari.
 Participació a classe.

Temes d'Història de la Ciència: Galileu i la Inquisició

Matèria: *Història de la Ciència* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Antonio Beltrán Marí*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Analitzar els dos processos de Galileu.

Temari

S'estudiaran els problemes de Galileu amb la Inquisició, des de la primera denúncia el 1604. Però es prestarà especial atenció als dos processos relacionats amb el copernicanisme: el de 1616, en què s'amonesta Galileu i es condemna la teoria copernicana; i el de 1633, en què es es condemna Galileu i es declara herètica la cosmologia copernicana.

Bibliografia bàsica

D'ADDIO, M. *Il caso Galilei. Processo/Scienza/Verità*. Roma: Edizioni Studium, 1993.
 FANTOLI, A. *Galileo, per il copernicanesimo e per la chiesa*. 2a edició revisada i corregida. Specola Vaticana, Libreria Editrice Vaticana, 1997 (Studi Galileiani vol. 2). [A la biblioteca hi ha la versió anglesa].
 GALILEU, G. *Diálogo sobre los dos máximos sistemas del mundo ptolemaico y copernicano*. Introducció, traducció i notes d'Antoni Beltrán. Madrid: Alianza Editorial, 1994.
 MORPURGO-TAGLIABUE, G. *I processi di Galileo e l'epistemologia*. Milà: Edizioni di Comunità, 1963. [Reed. a Armando Ed. Roma, 1981].
 SANTILLANA, G. de. *The Crime of Galileo*. The Univ. of Chicago Press, 1955. (Midway Reprint, 1976). [A la biblioteca hi ha la versió italiana ampliada, de 1960].

Sistema d'avaluació

Examen final.

Temes d'Història de la Filosofia: Plató i els Poetes

Matèria: Història de la Filosofia **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 1r semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** — **Despatx** 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Antonio Alegre Gorri
Llengua: castellà **Grup:** B1

Temari

Plató i els poetes. En llegir Plató tothom es pregunta: per què era enemic dels poetes?, per què tenia tanta por a la tragèdia, a la qual efectua nombroses crítiques? Les crítiques són de tipus: 1) crítica epistemològica, ja que Plató era enemic de la imitació, que és l'essència de la tragèdia; 2) crítica sociopolítica: Plató representava una societat elitista mentre que els tràgics eren els representants d'una cultura popular; i 3) crítica religiosa: la religió platònica, deutora del pitagorisme, és l'antítesi de l'antropomorfisme. En el curs es llegiran obligatòriament totes les tragèdies i es confrontaran amb les teories platòniques.

Bibliografia bàsica**1. Fonts**

PLATÓ. *Obras completas*. Madrid: Gredos. [Diversos volums i diverses dates de publicació].
Totes les tragèdies d'Èsquil, Sòfocles i Eurípides. Madrid: Gredos. [Diversos volums i diverses dates de publicació].

2. Bibliografia secundària

ALEGRE GORRI, A. *Textos de filosofía. Platón*. Barcelona: ICE de la UAB, 1983.
----- *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona: Anthropos, 1985.
----- *La sofística y Sócrates*. Barcelona: Montesinos, 1987.
----- *Historia de la filosofía antigua*. Barcelona: Anthropos, 1988.
KAUFMANN, *Tragedia y filosofía*. Barcelona: Seix Barral.
LESKY. *Historia de la literatura griega*. Madrid: Gredos.
NIETZSCHE. *El nacimiento de la tragedia*. Madrid: Alianza.
RODRÍGUEZ ADRADOS, F. *Fiesta, comedia y tragedia*. Madrid: Alianza, 1983.
DIVERSOS AUTORS. *Enciclopedia iberoamericana de filosofía: Historia de la filosofía antigua*. Madrid: Trotta, 1996.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació es donarà a l'alumnat al començament del curs.

Temes d'Història de la Filosofia: Plató i la Dialèctica

Matèria: Història de la Filosofia **Cicle:** II
Tipus: optativa **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques 2 **Pràctiques** — **Despatx** 2
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Antonio Alegre Gorri
Llengua: castellà **Grup:** B1

Temari

Plató i la dialèctica. Es pot confondre la filosofia grega partint d'un tríptic dinàmicament interrelacionat: filosofia-llenguatge-estructures que creen aquest llenguatge que va arribar a ser filosòfic. Per entendre el que significa un concepte filosòfic grec, hem de comprendre l'estructura reticular i dinàmica que el crea. La dialèctica com a diàleg aboca a la definició precisa dels conceptes, és a dir, a la creació de la filosofia, que va tenir lloc en i amb Plató. Al llarg del curs s'analitzaran amb detall els diàlegs platònics que van crear els primers conceptes filosòfics.

Bibliografia bàsica**1. Fonts**

Totes les tragèdies d'Èsquil, Sòfocles i Eurípides. Afortunadament totes estan traduïdes al castellà a Gredos, Madrid. N'hi ha moltes de traduïdes al català a la Bernat Metge, de Barcelona. Són esplèndides les traduccions franceses de les Belles Lettres.

PLATÓ. *Obras completas*. Madrid: Gredos. [Diversos volums i diverses dates de publicació].
ALEGRE GORRI, A. *Textos de filosofía. Platón*. Barcelona: ICE de la UAB, 1983.
----- *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona: Anthropos, 1985.
----- *La sofística y Sócrates*. Barcelona: Montesinos, 1987.
----- *Historia de la filosofía antigua*. Barcelona: Anthropos, 1988.
CORNFORD, F. M. *La teoría platónica del conocimiento*. Buenos Aires: Paidós, 1968.
NUÑO MONTES, J. A. *La dialéctica platónica*. Caracas: Universidad Central de Venezuela, 1962.
ROSS, D. *Plato's Theory of Ideas*. Oxford: Clarendon Press, 1973.
DIVERSOS AUTORS. *Enciclopedia iberoamericana de filosofía: Historia de la filosofía antigua*. Madrid: Trotta, 1996.

Al començament del curs s'impartirà una bibliografia especialitzada.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació es farà saber a l'alumnat al principi del curs.

Temes d'Història de la Filosofia: Cosmologia i Teologia d'Aristòtil

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Miguel A. Granada Martínez*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Estudiar i analitzar de la concepció aristotèlica de l'univers i de la divinitat, sense oblidar la seva concepció de la vida teòrica.

Temari

Lectura de: *Acerca del cielo* (llibres I i II); *Metafísica* (llibre XII); *Física* (llibres VII i VIII) i *Ètica Nicomàquia* (llibre X).

La recuperació d'Aristòtil en el segle XIII.

Bibliografia bàsica

Les traduccions castellanes de les obres referides són a la Biblioteca Clàssica Gredos. Com a introducció general es recomana la lectura de GRANADA, M. A. "La cosmologia de Aristòteles y su proyección teológica". A: *El umbral de la modernidad*. Barcelona, 2000.

Sistema d'avaluació

Examen final.

L'alumnat podrà realitzar, previ acord amb el professor, un treball personal.

Temes d'Història de la Filosofia: Dante i la Filosofia

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Miguel A. Granada Martínez*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Aclarir el concepte que Dante té de la filosofia, posar-lo en relació amb els corrents doctrinals de la seva època i els precedents, de la mateixa forma que amb desenvolupaments posteriors, tenint en compte l'evolució intel·lectual de l'autor, fixant-nos a traçar la posició de Dante en els camps de la cosmologia, la política i l'antropologia.

Temari

Lectura i anàlisi de *Convivio*, *De monarchia*, *Commedia* (*Purgatorio* i *Paradiso*)

Bibliografia bàsica

A més de les edicions de les obres de Dante (original o traducció), es recomana la lectura prèvia de: PETROCCHI, G. *Vida de Dante*. Barcelona: Crítica.

La perspectiva del seminari està dirigit en la línia d'obres com:
 CORTI, M. *La felicità mentale*. Torí: Einaudi.
 DE LIBERA, A. *Penser au Moyen Age*. París: Seuil.
 GILSON, E. *Dante et la Philosophie*. París: Vrin.
 IMBACH, R. *Dante, la philosophie et les laïcs*. París-Friburg: Cerf.
 i sobretot de
 NARDI, B. *Saggi e note di critica dantesca*. Milà-Nàpols: Ricciardi.
 ----- *Dal "Convivio" alla "Comedia"*. Roma

Sistema d'avaluació

Examen final.

L'alumnat podrà realitzar, previ acord amb el professor, un treball personal.

Temes d'Història de la Filosofia: Wittgenstein i Arendt; Gramàtica i Acció

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Josefina Birulés Bertrán*
Llengua: *català* **Grup:** A1

Objectius

Reflexionar entorn del nexa entre discurs i acció en la teoria política d'Hannah Arendt i en la filosofia del llenguatge de Ludwig Wittgenstein.

Temari

1. El llenguatge i el món
2. La gramàtica de l'acció
3. El pensar i les consideracions morals
4. Ciència social i explicació de l'acció

Bibliografia bàsica

ARENDDT, H. *De la història a la acció*. Barcelona: Paidós.
 -----, *La vida del Espiritu*. Barcelona: Paidós.
 WITTGENSTEIN, L. *Investigacions filosòfiques*. Barcelona: Laia.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Temes d'Història de la Filosofia: Heràclit i Parmènides, I

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Felipe Martínez Marzosa*
Llengua: *castellà* **Grup:** A1

Objectius

Generar un discurs filosòfic a propòsit dels problemes que es plantegen per a una lectura defensible dels fragments i les notícies d'Heràclit i Parmènides.

Temari

Discussió sobre les condicions de la possibilitat de la lectura d'alguns textos grecs concrets. Seguiment del text de fragments i notícies seleccionats.

Bibliografia bàsica

Els textos es troben a:
 DIELS; KRANZ. *Die Fragmente der Vorsokratiker*.
 KIRK; RAVEN. *Los filósofos presocráticos*. [Trad. cast. Gredos].

Sistema d'avaluació

Prova final escrita.

Temes d'Història de la Filosofia: Heràclit i Parmènides, II

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques -- Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Felipe Martínez Marzosa*
Llengua: *castellà* **Grup:** *A1*

Objectius

Continuar la reflexió començada en Heràclit i Parmènides, I a propòsit dels problemes que es plantegen per a una lectura defensible dels fragments i les notícies d'Heràclit i Parmènides.

Temari

Seguiment del text de fragments i notícies seleccionats d'Heràclit i Parmènides.

Bibliografia bàsica

Els textos es troben a:

DIELS; KRANZ. *Die Fragmente der Vorsokratiker*.

KIRK; RAVEN. *Los filósofos presocráticos*. [Trad. cast. Gredos].

Sistema d'avaluació

Prova final escrita.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Els que no hagin fet Heràclit i Parmènides, I s'han de posar en contacte amb el professor abans de començar les classes per rebre orientacions específiques.

Temes d'Història de la Filosofia: Identitat personal, identitats col·lectives

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques -- Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Manuel Cruz Rodríguez*
Llengua: *castellà* **Grup:** *B1*

Objectius

Estudiar l'asimetria entre dos conceptes que, tot i ser d'expressió comuna, contenen problemàtiques nítidament diferenciades i, molt més important, enormement conflictives. Però, la diferència no equival a exterioritat; per això caldrà dedicar especial atenció a la manera com en les societats occidentals avançades qualsevol problema que es plantegi en un dels dos àmbits ressona, immediatament, en l'altre.

Temari

1. Identitat i identificació
2. El miratge de les identitats a la carta
3. Formes de construcció de la identitat
4. Els idèntics i els altres
5. Els nous conflictes
6. Els falsos dilemes (privat/públic; local/global...)

Bibliografia bàsica

La bibliografia es proporcionarà al començament del curs.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Temes d'Història de la Filosofia: Introducció a la Fenomenologia de Husserl

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Francesc Pereña Blasi*
Llengua: *català* **Grup:** A1

Objectius

Analitzar i explicar d'alguns dels conceptes fonamentals i l'estructura teòrica bàsica de la fenomenologia husserliana en el seu sentit sistemàtic i en el que representa en el context filosòfic de l'època.

Temari

1. *A les coses mateixes!* Contra el naturalisme i l'historicisme: el problema de l'escepticisme i el sentit d'una crítica de la raó
2. Fenomenologia i psicologia
3. Les reduccions fenomenològiques i la fenomenologia transcendental
4. La idea husserliana de la raó

Bibliografia bàsica

HUSSERL, E. "Philosophie als strenge Wissenschaft". A: *Husserliana*, vol. XXV (*Vorträge und Aufsätze. 1911-1921*), 1987.
 -----, "Der Enzyklopaedia Britannica Artikel". A: *Husserliana*, vol. IX (*Phänomenologische Psychologie*), 1968.

Traducció catalana dels dos textos a: HUSSERL, E. *Fenomenologia*. Barcelona: Edicions 62, 1999.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Temes d'Història de la Filosofia: La crítica del judici teleològic

Matèria: *Història de la Filosofia* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
Professorat: *Salvi Turró Tomás*
Llengua: *català* **Grup:** A1

Objectius

Analitzar la part teleològica de la tercera crítica kantiana, destacant els elements que la configuren com a culminació del plantejament crític i que alhora la mostren com a text de transició vers l'idealisme alemany, en especial pel que fa als temes de filosofia de la història.

Temari

1. Judici reflexionant i ordre del món: vessant teleològic
2. La finalitat intrínseca: l'organisme
3. L'antindòmia teleològica: origen i solució
4. Fi últim i fi final: natura, cultura, moralitat. Vers la filosofia de la història
5. Novament la qüestió teològica
6. La nova arquitectònica de 1791: els *Fortschritte der Metaphysik*

Bibliografia bàsica

MARCUCCI, S. *Aspetti epistemologici della finalità in Kant*. Florència: Felice le Monier, 1972.
 MARTIN, G. *Immanuel Kant. Ontologie und Wissenschaftslehre*. Berlín: De Gruyter, 1972.
 SCARAVELLI, L. *Osservazioni sulla Critica del Giudizio*. Florència: Università di Pisa, 1954.
 TAKEDA, S. *Kant und das Problem der Analogie*. La Haia: M. Nijhoff, 1969.
 TURRÓ, S. *Tránsito de la naturaleza a la historia en la filosofía de Kant*. Barcelona: Anthropos, 1996.
 DIVERSOS AUTORS. *En la cumbre del criticismo*. Barcelona: Anthropos, 1992.

Sistema d'avaluació

Prova escrita al final del curs, la qualificació de la qual podrà ser matisada per algun treball personal, segons s'indicarà a l'inici del curs.

Temes d'Història de la Filosofia: Pensament i Percepció

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: *Teòriques* 2 *Pràctiques* - *Despatx* 2
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Josep M. Bech Duró*
 Llengua: *catald* Grup: A1

Objectius

Entendre la irresolució del pensament modern davant el fet perceptiu, palesa en una fluctuació ininterrompuda des de la convicció que la filosofia com a projecte d'elucidació rigorosa és d'antuvi una filosofia del món percebut (Merleau-Ponty), fins a la tesi que les insuficiències de la percepció van donar lloc a la filosofia (Bergson), i extreure'n les conseqüències escaients per orientar-se en el laberint de la reflexió contemporània.

Temari

- Les concepcions que enalteixen la percepció
 La percepció com l'experiència del món que precedeix el coneixement, i a la qual el coneixement s'ha de referir contínuament i per força
 Les conseqüències ontològiques de primar la percepció
 Merleau-Ponty i les tres paradoxes de la consciència perceptiva: la consciència i les coses, la consciència i altri, la consciència i el temps
 La fenomenologia de la percepció i les seves apories
 Consciència perceptiva i consciència expressiva
 Perceptivisme com a presentisme
 El rebuig presentista de la consciència històrica: Paul Valéry
 La imposició del model perceptiu en els fenòmens culturals
 La captació perceptivista del passat
 Benjamin: només la percepció subjectiva pot fer que una llunyania temporal es manifesti en un objecte empíric, alterant-lo així irreversiblement
 L'aplicació universal del model perceptiu: un subreptici programa antipositivista?
 Percepció i atesi
- Les concepcions que menystenen la percepció
 Bergson: la història del pensament ha estat un seguit de reaccions a les insuficiències de la percepció i als seus efectes essencialment empobridors
 El capficament reflexiu en el passat i la denigració correlativa dels processos perceptius
 Elements d'utopia i de renúncia en les actituds antiperceptivistes i antipresentistes
Observar com el present esdevé instantàniament passat: això és la felicitat
 Els efectes desrealitzadors que produeix el pas del temps
 Proust: *La realitat només es forma en la memòria. [Són paleses] la imperfecció incurable, la pobresa essencial de la realitat present*
 La imaginació interpreta l'experiència perceptiva com si es referís a quelcom no immediatament present
 Ingredients ontològics i hedonistes en tota reconciliació rememorativa
 Bergson proposava dilatar filosòficament la percepció
 L'experiència de l'aura com a forma atípica de percepció, anomenada per Benjamin *investidura* (*Belehnung*)

Bibliografia bàsica

BENJAMIN, W. *Illuminationen*. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1977. [Traducció al castellà: *Illuminaciones I i II*. Madrid: Taurus 1980 i 1988].

BERGSON, H. *Essai sur les données immédiates de la conscience*. Paris: PUF (Quadrige), 1991. [Traducció al català: *Assaig sobre les dades immediates de la consciència*. Barcelona: Edicions 62, 1991].

MERLEAU-PONTY, M. *Phénoménologie de la perception*. Paris: Gallimard (Tel), 1986. [Traducció al castellà: *Fenomenología de la percepción*. Barcelona: Península, 1975].

PEILLON, V. *La tradition de l'esprit. Itineraire de Merleau-Ponty*. Paris: Grasset, 1995.

RICOT, J. *Leçon sur 'La perception du changement' de Henri Bergson*. Paris: PUF, 1998.

VALÉRY, P. *Estudios filosóficos*. Madrid: Visor, 1993.

Sistema d'avaluació

Una prova escrita al final del semestre.

Temes d'Història de la Filosofia: Temps i etern retorn

Matèria: *Història de la Filosofia* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
 Departament: *Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura*
 Professorat: *Felipe Martínez Marzosa*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Objectius

Generar un discurs filosòfic a partir de com la doctrina nietzscheana de l'etern retorn s'insereix en la problemàtica que des de Plató i Aristòtil afecta la noció del temps.

Temari

Seguiment dels textos seleccionats que pertanyen a les obres que s'indiquen en la bibliografia bàsica

Bibliografia bàsica

PLATÓ. *Parménides i Timeo*.
 ARISTÒTIL. *Física*.
 NIETZSCHE. *La gaya ciència i Así habló Zaratustra*.

Sistema d'avaluació

Prova final escrita.

Temes d'Història i Filosofia de la Lògica: Paradoxes

Matèria: *Història i Filosofia de la Lògica* Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2*
 Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
 Professorat: *Calixto Badesa Cortés*
 Llengua: *castellà* Grup: B1

Objectius

Analitzar les paradoxes clàssiques de la filosofia i aprofitar l'anàlisi per introduir els conceptes filosòfics involucrats, com els de veritat, infinitud i confirmació.

Temari

1. Introducció
2. Paradoxes de Zenó
3. Dilema del presoner
4. Paradoxes de la confirmació
5. Paradoxa del mentider
6. Paradoxa de Russell
7. Altres paradoxes

Bibliografia bàsica

SAINSBURY, R. M. *Paradoxes*. Cambridge University Press, 1995.

Sistema d'avaluació

Exercicis i examen final.

Temes d'Història i Filosofia de la Lògica: Gottlob Frege: Lògica i Filosofia de la Matemàtica

Matèria: *Història i Filosofia de la Lògica* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Ignasi Jané Palau*
Llengua: *català* **Grup:** A1

Objectius

Conèixer de primera mà els punts fonamentals de la lògica de Frege i del seu programa de reducció de l'aritmètica a la lògica.

Temari

Lectura i discussió de fragments escollits del *Begriffsschrift*, dels *Fonaments de l'aritmètica* i de les *Lleis fonamentals de l'aritmètica*. També analitzarem la seva concepció de la geometria i la seva polèmica amb Hilbert sobre la naturalesa del mètode axiomàtic.

Bibliografia bàsica

DUMMETT, M. *Frege's Philosophy of Mathematics*. Londres: Duckworth, 1991.
 FREGE, G. *The basic laws of arithmetic*. Berkeley: University of California Press, 1964.
 ----- *Begriffsschrift*. [Traducció anglesa a *From Frege to Gödel. A source Book in Mathematical Logic*. Cambridge (Mass.): Harvard University Press, 1970].
 ----- *Los fundamentos de la aritmética*. Barcelona: Laia, 1973.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

És convenient, però no necessari, entendre l'anglès llegit (o l'alemany).

Temes de Lògica: Teories i Models

Matèria: *Lògica* **Cicle:** II
Tipus: *optativa* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1*
Departament: *Lògica, Història i Filosofia de la Ciència*
Professorat: *Joan Bagaria Pigrau*
Llengua: *català* **Grup:** B1

Objectius

Donar a conèixer alguns dels resultats bàsics de la lògica de primer ordre, amb aplicacions a l'estudi de teories concretes.

Temari

1. Teories i models
2. Completesa i equivalència elemental
3. Els teoremes de completesa i de compacitat per a la lògica de primer ordre
4. Els teoremes de Löwenheim-Skolem
5. Aplicacions

Bibliografia bàsica

EBBINGHAUS, H. D.; FLUM, S.; THOMAS, W. *Mathematical logic*. Nova York: Springer Verlag, 1984.
 ENDERTON, H. B. *A mathematical introduction to logic*. Academic Press, 1972.

Sistema d'avaluació

Exercicis al llarg del curs i examen final.

Temes de Lògica: Lògica Modal

Matèria: Lògica Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
 Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
 Professorat: Enrique Casanovas Ruiz-Fornells
 Llengua: castellà Grup: A1

Objectius

La lògica modal té el seu origen en el tractament lògic de les nocions de *necessitat* i *possibilitat*. En la seva evolució ha donat lloc a controvèrsies filosòfiques i ha permès el desenvolupament de les anomenades lògiques intensionals. S'exposaran els fonaments d'aquesta disciplina i s'exploraran algunes de les seves aplicacions.

Temari

1. Orígens de la lògica modal. Les nocions de *possibilitat* i *necessitat*
2. Lògica modal proposicional: sintaxi i sistemes axiomàtics
3. La semàntica de Kripke
4. Marcs i models
5. Lògica modal quantificacional
6. Aplicacions de la lògica modal: lògica deontica, lògica de les creences, lògiques temporals

Bibliografia bàsica

- GABBAY, D.; GUENTHNER, F. (ed.). *Handbook of philosophical logic*. Dordrecht: D. Reidel P. C., 1983, vol. 2.
 HUGHES, G. E.; CRESSWELL, M. J. *A new introduction to modal logic*. Londres: Routledge, 1996.
 JANSANA, R. *Una introducció a la lògica modal*. Madrid: Tecnos, 1990.
 POPKORN, S. *Firsts steps in modal logic*. Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
 VAN BENTHEM, J. *A manual of intensional logic*. 2a ed. Stanford: Center for the Study of Language and Information, 1988.

Sistema d'avaluació

Exercicis al llarg del curs i examen final.

Temes de Lògica: La relació de conseqüència lògica: del *Tractatus* a Tarski

Matèria: Lògica Cicle: II
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques 1 Despatx 1
 Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
 Professorat: Manuel García-Carpintero
 Llengua: castellà Grup: A1

Objectius

Presentar l'anàlisi avui estàndard del concepte de *conseqüència lògica*, degut a A. Tarski, i debatre la seva adequació, sobretot en relació amb el projecte desenvolupat per L. Wittgenstein en el *Tractatus Logico-Philosophicus*.

Temari

1. Les concepcions de la lògica de Frege i Russell
2. Les propostes del *Tractatus*
3. L'anàlisi de Tarski
4. El debat suscitat per Etchemendy
5. Lògica i psicologia

Bibliografia bàsica

- DUMMETT, M. *The Logical Basis of Metaphysics*. Harvard University Press, 1991.
 ETCHEMENDY, J. *The Concept of Logical Consequence*. Harvard University Press, 1990.
 TARSKI, A. *Logic, Semantics, Metamathematics*. Hackett, 1983.

Sistema d'avaluació

Exercicis a classe i examen final.

Temes de Lògica: Teoria de Conjunts

Matèria: Lògica Cicle: II
 Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 2n semestre
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
 Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència
 Professorat: Ramón Jansana Ferrer
 Llengua: castellà Grup: B1

Objectius

L'objectiu del curs és proporcionar un coneixement efectiu dels principis fonamentals dels conjunts infinits amb algunes consideracions filosòfiques.

Temari

1. Els nombres naturals: principi d'inducció i teorema de recursió
2. Conjunts finits i infinits
3. Conjunts numerables
4. L'axioma d'elecció
5. Ordres discrets, densos i continus
6. Caracterització de l'ordre dels nombres racionals i del dels nombres reals.
7. Bons ordres
8. Cardinalitat

Bibliografia bàsica

FRAENKEL, A. *Abstract set theory*. North Holland, 1968.
 JECH, T.; HRBACEK, K. *Introduction to set theory*. Nova York: 1978.
 MOSCHOVAKIS, T. N. *Notes on set theory*. Nova York: Springer Verlag, 1994.
 VAUGHT, R. L. *Set theory, an introduction*. Birk Heuser, 1985.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Teologia Natural: Ateisme i Existència de Déu

Matèria: Metafísica Cicle: II
 Tipus: optativa Crèdits: 6 Període lectiu: 1r semestre
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2
 Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica
 Professorat: Ignasi Guinó Andreu
 Llengua: castellà Grup: A1

Objectius

L'objectiu del curs és conèixer alguns dels esforços més rellevants de la història de la filosofia per apropar-se racionalment al misteri de Déu.

Temari

1. La mort de Déu
2. El Déu dels filòsofs i el Déu de la revelació
3. Déu i bé. Plató i Aristòtil
4. Déu i veritat. Sant Agustí
5. Déu i ésser. Sant Tomàs

Bibliografia bàsica

FABRO, C. *Introduzione all'ateismo moderno*. Roma: 1969.
 FORMENT, E. *El problema de Dios en la metafísica*. 2a ed. Barcelona: PPU, 1988.
 GILSON, E. *Dios y la filosofía*. Buenos Aires: 1945.
 GONZÁLEZ, A. L. *Teología natural*. Pamplona: Ediciones de la Universidad de Navarra, 1985.

Sistema d'avaluació

Examen final. Treball optatiu.

Teologia Natural: La Naturalesa de Déu

Matèria: *Metafísica* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *2n semestre*
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Eudald Forment Giralt*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Tractament sistemàtic de les solucions sobre els problemes de la naturalesa de Déu.

Temari

1. El nom propi de Déu
2. Vida divina: coneixement i voluntat
3. La potència creadora
4. El problema de l'home: Déu i la llibertat
5. El problema del mal

Bibliografia bàsica

CABADA CASTRO, M. *El Dios que da que pensar. Acceso filosófico-antropológico a la divinidad*. Madrid: BAC, 1999.
 CANALS, F. *Historia de la filosofía medieval*. 4a ed. Barcelona: Herder, 1993.
 FORMENT, E. *San Anselmo*. Madrid: Ediciones del Orto, 1995.
 -----, *Historia de la filosofía tomista en la España contemporánea*. Madrid: Ediciones Encuentro, 1998.
 -----, *Principios fundamentales del pensamiento de Santo Tomás*. Pamplona: Grasis Date, 1998.
 GUERRA GÓMEZ, M. *Historia de las religiones*. Madrid: BAC, 1999.
 LOBATO, A.; SEGURA, A.; FORMENT, E. *El pensamiento de Santo Tomás de Aquino para el hombre de hoy*. València: Edicep, 1995.

Sistema d'avaluació

Examen final. Un treball de curs opcional.

Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, I

Matèria: *Metafísica* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: 6 Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: Teòriques 2 Pràctiques — Despatx 2
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *José Manuel García de la Mora*
 Llengua: *castellà* Grup: *B1*

Objectius

Iniciar l'alumnat en la problemàtica de la filosofia de la religió i en les principals posicions que s'hi donen.

Temari

1. Fenomenologia de la religió
2. La religió com a experiència
3. Mètodes en la filosofia de la religió
4. Teologia natural, teologia fonamental i filosofia de la religió

Bibliografia bàsica

BERGSON, H. *Las dos fuentes de la moral y la religión*. Madrid: Tecnos, 1996.
 ESTRADA, J. A. *Dios en las tradiciones filosóficas*. Madrid: Trotta, 1994.
 FARRÉ, L. *Filosofía de la religión*. Buenos Aires: Losada, 1969.
 OTTO, R. *Lo santo*. [Diverses edicions en castellà].
 ZUBIRI, X. *El hombre i Dios*. Madrid: Alianza Editorial, 1994.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen final.

Qüestions de Metafísica: La Filosofia de la Religió, II

Matèria: *Metafísica* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *José Manuel García de la Mora*
Llengua: *castellà* **Grup:** *B1*

Objectius

Iniciar l'alumnat en:

Temari

1. Les principals filosofies actuals de la religió
2. Filosofia del llenguatge i filosofia de la religió
3. Religió, filosofia i ciència

Bibliografia bàsica

GÓMEZ CAFFARENA, J.; MARTÍN VELASCO, J. *Filosofia de la religión*. 1973.
 JAMES, W. *The Varieties of Religious Experience*. Cambridge: Harvard University Press, 1985.
 ZUBIRI, X. *El problema filosófico de la història de las religiones*. Madrid: Alianza Editorial, 1993.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen final.

Crítica del Coneixement: Temes cartesians

Matèria: *Teoria del Coneixement* **Cicle:** *II*
Tipus: *optativa* **Crèdits:** *6* **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
Professorat: *Jordi Sales i Coderch*
Llengua: *castellà* **Grup:** *B1*

Objectius

Familiaritzar l'alumnat amb els textos cartesians que originen discussions posteriors.

Temari

1. Mètode, mecanicisme i *cogito* com a centres del cartesianisme?
2. La teoria cartesiana de la *dificultat*
3. L'*heur* cartesià i la publicació del 1637
4. L'arbre de la cartaprefaci a la traducció dels *Principia*, el tot del cartesianisme i els postcartesians

Bibliografia bàsica

SOCIETAT CATALANA DE FILOSOFIA. *Estudis cartesians*. Barcelona: Barcelonesa d'Edicions.

Sistema d'avaluació

Exercicis de comentaris de text i de vocabulari bàsic. Breu memòria de cinc fulls sobre el conjunt del curs.

Crítica del Coneixement: Temes platònics

Matèria: *Teoria del Coneixement* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *Jordi Sales i Coderch*
 Llengua: *català* Grup: *B1*

Objectius

Familiaritzar l'alumnat amb els textos platònics que originen discussions posteriors.

Temari

1. El tot del platonisme: dialèctica, teoria dels principis, teoria de les idees?
2. La recerca de l'areté
3. La població de les idees, universals (gèneres, espècies), negacions, artefactes, les idees majors (D. Ross), els transcendentals
4. La discussió aristotèlica, la lògica estoica i el problema dels universals

Bibliografia bàsica

ROSS, D. *La teoria de las ideas en Platón*. Cátedra.

Sistema d'avaluació

Exercicis de comentaris de text i de vocabulari bàsic. Breu memòria de cinc fulls sobre el conjunt del curs.

Teoria de la Racionalitat: De la raó pura a la raó interessada

Matèria: *Teoria del Coneixement* Cicle: *II*
 Tipus: *optativa* Crèdits: *6* Període lectiu: *1r semestre*
 Hores setmanals: *Teòriques 2 Pràctiques - Despatx 2*
 Departament: *Filosofia Teorètica i Pràctica*
 Professorat: *José Luis Arce Carrascoso*
 Llengua: *castellà* Grup: *A1*

Objectius

Oferir una història del transcendentalisme des de la KrV fins als nous plantejaments en l'Escola de Frankfurt i J. Habermas.

Temari

1. El plantejament transcendental kantiana i la crítica hegeliana
2. La fenomenologia com a possibilitat. La situació terminal del plantejament husserlià
3. J. Habermas: *La crítica de la raó interessada*

Bibliografia bàsica

HABERMAS, J. *Conocimiento e interés*. Tecnos.
 HEGEL. *Fenomenología del espíritu*. PCE.
 HUSSERL, E. *La crisis de las ciencias europeas*. Cátedra.
 KANT, E. *Crítica de la razón pura*. Madrid: Alfaguara.

Sistema d'avaluació

Examen.

Introducció al Grec Clàssic I

Tipus: *lliure elecció* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *1r semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx -*
Departament: *Filologia Grega*
Professorat: *Montserrat Camps*
Llengua: *castalà* **Grup:** *A1*

Objectius

Adquirir coneixements gramaticals bàsics de llengua grega que permetin la lectura de textos senzills.

Temari

1. Declinació de substantius, adjectius i pronoms
2. Morfologia verbal

Bibliografia bàsica

BERENGUER AMENÓS, J. *Gramàtica grega*. Barcelona: Bosch, 1973.

Sistema d'avaluació

Un examen final de traducció i gramàtica.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

No es necessita tenir coneixements previs de grec per cursar l'assignatura.
 És gairebé imprescindible l'assistència a classe per assolir un aprenentatge gradual i sòlid dels fonaments de la llengua grega.

Introducció al Grec Clàssic II

Tipus: *lliure elecció* **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** *2n semestre*
Hores setmanals: *Teòriques 3 Pràctiques - Despatx -*
Departament: *Filologia Grega*
Professorat: *Montserrat Camps*
Llengua: *castalà* **Grup:** *A1*

Objectius

Adquirir coneixements gramaticals bàsics de llengua grega que permetin la lectura de textos senzills. Es llegiran també alguns textos dels presocràtics.

Temari

1. Paradigma verbal complet del grec
2. Nocions sintàctiques elementals

Bibliografia bàsica

BERENGUER AMENÓS, J. *Gramàtica grega*. Barcelona: Bosch, 1973.

Sistema d'avaluació

Un examen final de traducció i gramàtica.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Per cursar l'assignatura, és recomanable haver fet Introducció al Grec Clàssic I o tenir coneixements bàsics de grec.
 És molt recomanable l'assistència a classe.
 Es donarà a l'alumnat una petita antologia de textos dels presocràtics.

Eros, mística i màgia en el Renaixement

Tipus: lliure elecció **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques Pràctiques Despatx
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Rosa Rius Gatell
Llengua: català **Grup:** B1

Temari

1. De amore
2. Equació eros = màgia
3. Màgia natural versus màgia preternatural
4. De la malenconia
5. Entusiasme i inspiració. Visió i somni
6. Imatges i enigmes poètics
7. Subtileses de la natura
8. Juan de la Cruz i la mística sufí

Bibliografia bàsica

Obres de Marsilio Ficino, Giovanni Pico della Mirandola, Girolamo Cardano, Giordano Bruno i Juan de la Cruz que s'indicaran en començar el curs. La bibliografia complementària s'assenyalarà així mateix a l'inici del curs.

Sistema d'avaluació

Prova final escrita i treball optatiu dirigit per la professora.

Filosofia de la Cultura i Romanticisme, II

Tipus: lliure elecció **Crèdits:** 6 **Període lectiu:** 2n semestre
Hores setmanals: Teòriques Pràctiques Despatx
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura
Professorat: Octavi Piulats Riu
Llengua: català **Grup:** A1

Objectius

El semestre té com a objectiu global portar a terme una reconstrucció de la filosofia i la cultura denominades *romàntiques*. Aquesta reconstrucció parteix de reflexions d'autors contemporanis sobre la filosofia de la cultura, com E. Cassirer, G. Simmel, H. Marcuse i R. Konersmann, sense oblidar les tesis de M. Frank sobre el sentit de la cultura romàntica. El propòsit intel·lectual del curs es concentra a comprovar quins elements pot suggerir el romanticisme per a l'elaboració d'una nova filosofia a l'alçada del nostre temps.

En aquest segon semestre, i continuant en part les directrius de Korf en la seva obra *Die Goethe Zeit*, ens centrarem en la relació entre la generació romàntica i l'idealisme alemany, tractant autors com Hölderlin, Schelling i Hegel, i també ens fixarem en les connexions amb el transcendentalisme anglosaxó. El fil conductor de l'exposició se centrarà en els conceptes de *dialèctica* i *intuïció intel·lectual*.

Temari

1. El romanticisme anglosaxó. Lord Byron, Shelley i Keats. Els temes romàntics en E. A. Poe, al voltant d'*Eureka* i *El corb*. El moviment transcendentalista en Concorde: Longfellow, R. W. Emerson i H. D. Thoreau
2. El jove Schelling i la construcció de la filosofia de la identitat; l'origen de la *Naturphilosophie*, la seva influència en la Universitat Alemanya. Carl G. Carus i Görres. La segona filosofia de Schelling: filosofia de la mitologia i filosofia de la revelació. La crítica de Schelling a la filosofia de Hegel
3. El jove Hegel i els escrits teològics. La filosofia especulativa i la construcció de la dialèctica en la *Fenomenologia de l'Esperit*. Els conceptes de *Bildung* i *Arbeit* en la dialèctica hegeliana. El concepte d'*absolut* i el problema de la superació de l'escepticisme en la noció d'*experiència*
4. L'aportació del romanticisme de F. Hölderlin a la gènesi de l'idealisme alemany. La crítica al concepte d'*intuïció intel·lectual* de Fichte i Schelling en la novel·la *Hiperión* i en els fragments de Bad Homburg. La filosofia de la unificació de Hölderlin i el seu concepte de cultura més enllà de Kant i Schiller

Bibliografia bàsica

HEGEL, G. W. F. *La Fenomenologia del Esperitu*. Mèxic: FCE, 1962.
 ----- *Escritos de juventud*. Mèxic: FCE, 1978.
 HÖLDERLIN, F. *Hiperión*. Barcelona: Columna, 1995.
 ----- *Ensayos*. Madrid: Hiperión.
 KORFF, H. A. *Die Geist der Goethe Zeit*. 4 vol. Darmstadt: 1974.
 POE, E. A. *Poemas en prosa*. Barcelona: Apolo, 1950.

SCHELLING, J. W. *Bruno o sobre el principio divino y natural de las cosas*. Barcelona: Orbis, 1968.
----- *Lecciones munitenses*. Málaga: 1998.
THOREAU, D. H. *Walden*. Barcelona: 1993.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant

Dipòsit legal: L-785 - 2000.

Torres - La Pobla